

DISTINCIONS CORNELIUS ATTICUS 1996-2021

Una vida dedicada a l'esport

Toni Traveria Vigué

G CONSELLERIA
O AFERS SOCIALS
I ESPORTS
B DIRECCIÓ GENERAL
D'ESPORTS

Pròleg

El premi Cornelius Atticus esdevé, des de l'any de la seva creació, el 1996, la distinció esportiva més important de totes les que s'atorguen a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears com a reconeixement a totes aquelles persones de les illes que han dedicat la seva vida a la pràctica i a la promoció de l'esport i que formen part de la nostra història i del nostre fet cultural.

Sense cap dubte, aquesta distinció té un caràcter especial, no només pels seus orígens (trobadra l'any 1933 d'una lauda funerària durant unes excavacions arqueològiques a la ciutat romana de Pollentia -actual Alcúdia-), sinó sobretot per les persones a les quals va dedicada.

Tots els guanyadors i guanyadores del Cornelius mereixen no només el premi com a tal sinó totes les lloances i reconeixements que se'ls puguin dedicar. En la majoria dels casos, parlem de persones que han contribuït a promocionar l'esport a la nostra Comunitat de manera desinteressada, altruista, solidària i molt compromesa. I, sobretot, també de majoritàriament, de manera silenciosa, discreta i anònima.

Les persones que han dedicat hores i hores de la seva vida a cultivar l'esport, a superar-se en el dia a dia i/o a formar altres persones a través de la pràctica esportiva no han duit a terme una feina banal, sinó ben al contrari, una feina d'una rellevància extraordinària. Per això mateix, el fet que -després d'haver rebut el Cornelius Atticus- ara els seus mèrits siguin explicats en aquest llibre escrit per Toni Traveria té, per a mi, un gran valor.

I estic segura que els lectors i lectores passaran gust de llegir-lo, perquè es parla d'esport, de valors, de superació, de reptes, de treball en equip, però també de com la nostra societat ha anat evolucionant amb els anys.

La contribució de totes aquestes persones a la consolidació de l'esport en les diferents disciplines a les Illes Balears és realment impagable. La seva aportació forma part del nostre patrimoni esportiu més preuat.

La societat, amb els anys, ha anat evolucionat. Els últims temps, per exemple, constatem el creixement espectacular de l'esport femení i la seva repercussió social, també a ca nostra, afortunadament, si bé encara hi ha molt de camí per recórrer en aquest àmbit.

En tot cas, vull significar la importància de discriminar positivament les dones en relació al Cornelius Atticus, de manera que des de l'any 2017, a cada edició el Govern atorga un Cornelius a un home i un Cornelius a una dona. Una dada ens explica el perquè d'aquesta decisió: des de 1996, any de la primera edició, i fins al 2016 hi havia 33 premis concedits. Només tres d'aquests 33 havien estat per a dones! Alguna cosa s'havia de fer...

Estic contenta que la nostra societat sigui més justa, més sana i més igualitària cada dia. L'esport hi ajuda de manera molt notable. I els homes i dones que l'han promogut (i que han rebut el Cornelius Atticus pels mèrits contrets al llarg dels anys) mereixen -com deia- no només aquest llibre sinó també el nostre més sincer aplaudiment i reconeixement.

Enhorabona a tots i totes.

Fina Santiago
Consellera d'Afers Socials
i Esports del Govern de les Illes Balears

Introducció

L'any 1933 a les excavacions arqueològiques de l'antiga ciutat romana de Pol·lèntia es va trobar una lauda funerària excepcional, gravada amb un poema epigràfic en lloança d'un esportista, púgil del pancraci.

La làpida és quadrangular, d'escriptura monumental clara i espontània, i hi destaquen la mida variable de les lletres i els diversos signes d'interposició i adorns, així com les dues fulles d'heura i la palmeta a la part inferior de l'epígraf.

TEXT:
 D ° M ° COR ° ATTICI [E] FIRMO SIGNO
 PANCRATI HIC IACET INFELIX FATO
 DECEPTVS INIQVO SOLITVS
 ASSIDVIS DVRARE MEMBRA
 PALAESTRIS ARTE QUOQUE SI
 GNI SVI POPVLO PLACUITQUE
 FREQVENTER QVI TERRA FRV
 GE CREATVS ET IGNE AC FVMO
 CREMATVS IAM NIHIL EXISTIS
 NISI QVOD SVPERFVIT IGNI
 OSSA ATQVE CINIS
 IACENT SVB TE
 CMINE SAXI

D(is) M(anibus) Cor(nelii) Attici [e] firmo signo / pancrati. Hic iacet infelix fato / deceptus iniquo solitus / assiduis durare membra / palaestris, arte quoque si/gni sui populo placuitque / frequenter. Qui terra fru/ge creatus et igne ac fumo / crematus, iam nihil existis / nisi quod superfuit igni. / Ossa atque cinis / iacent sub te/gmine saxi.

TRADUCCIÓ

Als deus manes de Cornelius Atticus, per constant sobrenom (anomenat) el pancratista. / Enganyat pel fat inic, aquí reposa l'infeliç / Acostumava endurir els seus membres en contínues palestres, i / amb freqüència va complaure el poble gràcies a l'art del seu sobrenom. / Tu que fores creat de la terra fèrtil / per després ser cremat a foc i fum, / ja no ets res, / sinó tan sols el que estalvià la flama. / Ossos i cendres reposen / sota l'emparedament d'aquesta pedra.

L'original va ser exposada al museu de la Llonja per passar després al Museu de Bellver i en el moment de la creació del Museu de Mallorca, com a bé de titularitat pública, va passar a formar part de les col·leccions estatals. Des de 1987 roman exposada al Museu Monogràfic de Pol·lèntia, a Alcúdia.

Gràcies a la recuperació d'aquest epígraf funerari hem pogut conèixer les gestes del primer atleta balear del qual tenim constància. Constància que voldríem que perduràs en el temps sota la forma de guardó esportiu, mitjançant el qual el sobrenom ferm del pancratista sigui recordança d'una activitat que va complaure el poble amb el seu art.

Tant a Grècia com a Roma es practicaven tres tipus de combats de púgils: la lluita, el pugilat i el pancraci, comparables amb la lluita grecoromana, la boxa i el *catch*, respectivament; però, amb diferència, la més popular era el pancraci.

El pancraci era una mescla entre la lluita i el pugilat, on valia tot. En la pràctica del pancraci era més important l'agilitat de l'atleta que la força o el pes, cosa que obligava els púgils a entrenar-se assíduament a les palestres. La palestra era un pati porticat annex a les termes on els atletes s'entrenaven sota la supervisió del paidotribes, que serien els actuals professors d'educació física. La palestra era, també, el recinte habitual on es feien els combats de púgils professionals.

De la inscripció funerària podem deduir que a la ciutat de Pol·lèntia les gestes de Cornelius varen despertar un gran entusiasme que el feren mereixedor d'aquest poema en recordança del seu mester.

L'any 1996 el Govern de les Illes Balears va decidir crear la distinció Cornelius Atticus com a reconeixement i homenatge a totes aquelles persones que han dedicat la seva vida i els seus esforços a la pràctica i promoció de l'esport a les Illes Balears.

CORNELIUS ATTICUS 1996

Antoni Bonet Riera
(Eivissa, 1929-1994)

Persona inquieta, Antoni Bonet va practicar tota casta d'esports durant la seva infantesa: handbol, bàsquet..., però va ser l'atletisme el que li va cridar l'atenció d'una manera especial.

Bonet (així es constata a l'Enciclopèdia d'Eivissa i Formentera) va ser el primer atleta eivissenc a competir a l'àmbit estatal i internacional: ho va fer a la seva prova favorita: el salt amb perxa, tot i que també va competir en concursos de salt, de llançaments i en curses. La seva preparació per a la complicada prova de salt amb perxa la va dur a terme gairebé sempre de manera autodidacta i en solitari.

Amb el seu inseparable Vicent Riera (*Palau*), va competir en el Campionat de Balears de 1949, i tots dos es varen endur la victòria. El 1951, Bonet va obtenir la cinquena posició en el Campionat d'Espanya absolut celebrat a Montjuïc, a Barcelona, amb una marca de 3'35 metres en el salt de perxa. El mateix any, va competir als *Luxemburg's International Student Games*, on va aconseguir el quart lloc, i a la confrontació atlètica Suïssa-Espanya, celebrada a Lausana, on va aconseguir la tercera plaça.

El 1954, Bonet va participar en els Campionats Generals de Catalunya, també a Montjuïc, i va obtenir-hi la primera posició, amb un salt de 3'55 metres. El mateix any, també va aconseguir la victòria al Campionat d'Espanya absolut, disputat a Tetuán, amb una marca de 3'55 metres. Encara el 1954, va quedar tercer a l'enfrontament Espanya-França, amb seu a Sant Sebastià.

La millor marca de sempre de Bonet en salt amb perxa va ser de 3'60 metres, que va ser rècord de Balears, de Catalunya i d'Espanya. A més, Bonet va ser campió militar d'Espanya entre 1950 i 1952.

Una vegada retirat de l'atletisme, va jugar a tennis, però una operació de cor el va obligar a deixar l'esport d'alt impacte.

Antoni Bonet, que havia mort el 1994, va ser distingit l'any 1996 amb el premi Cornelius Atticus, concedit a títol pòstum per primera vegada. És per aquest fet que el seu fill Vicent és qui fa les valoracions respecte a la figura de son pare com a esportista destacat d'Eivissa i, per extensió, de les Illes Balears.

“Sens dubte, el meu pare s'hauria sentit súper orgullós i súper content d'haver rebut un reconeixement tan important com és el Cornelius Atticus -anota d'entrada-. Més d'una vegada havia expressat que li sabia greu no haver rebut un reconeixement important pel seu vincle amb l'esport (sense estar-hi obsessionat tampoc) i afegia que existia la possibilitat que el rebés quan ja no fos viu, com va passar en aquest cas. Però les coses són com són. En tot cas, estic convençut que hauria sentit una satisfacció enorme. De fet, he de dir que per a tota la família també ho va ser. Estàvem un poc tristos pel fet que no l'hagués pogut recollir ell mateix en persona, però per altra banda vàrem sentir-nos tots molt orgullosos i contents que la seva figura fos reconeguda amb aquest guardó”.

A continuació, afegim Vicent Bonet que “a mon pare li hauria semblat una idea estupenda i meravellosa la institucionalització d'un premi com aquest, tan especial, que posa en relleu i en valor la feina de moltes persones al llarg de molts anys en relació amb la promoció de l'esport”.

Pel que fa a valors, Antoni Bonet sempre va ser -esportivament parlant- una persona “molt competitiva, sempre volia guanyar”, com reconeix el seu fill. Dit això, afegim, “mon pare va ser una bellíssima persona, sempre disposat a ajudar els altres, amb uns valors impressionants. Com a

esportista, sempre va mostrar una força de voluntat increïble, que posava de manifest a l'hora d'entrenar-se en condicions que avui considerariem inversemblants. El fet mateix d'entrenar (ja no diguem competir) li encantava, la qual cosa feia que no estalviàs esforços per arribar a la competició en la millor forma possible”.

Vicent Bonet no recorda son pare parlant d'ídols. Això no obstant, “sí que deia que havia pogut conèixer i tractar Miguel de la Quadra-Salcedo, campió d'Espanya en diverses ocasions (en llançament de disc, pes, martell, *recordman* mundial en llançament de javelina i present als Jocs Olímpics de Roma, el 1960), com algú que va ser famós, gràcies a haver presentat distints programes de televisió”. S'ha de significar que Bonet havia nascut el 1929, mentre que De la Quadra-Salcedo ho havia fet el 1932; és a dir, es duien només tres anys.

Antoni Bonet va sentir una gran passió per la pràctica esportiva al llarg de tota la vida. Com a gran competidor que sempre va ser, va viure molts episodis dignes de ser recordats. El seu fill Vicent els relata: “Ell se sentia molt orgullós d'haver-se proclamat campió en el Campionat d'Espanya del 1954, també d'haver guanyat el Campionat militar (equivalent a campionats d'Espanya) i d'haver estat posseïdor del rècord d'Espanya força anys. Igualment estava molt content d'haver pogut competir en trobades atlètiques internacionals, en representació d'Espanya. Tant és així, que la camiseta d'Espanya d'atletisme la guardava com si fos or”.

L'afició a l'esport li va arribar de *motu proprio*, sense influències externes, ni familiars ni d'altres tipus. “Ell sempre va ser una persona a qui agra-

dava l'esport en general; sempre corria i practicava tot allò que podia: així, va jugar a handbol i bàsquet...”.

Però un bon dia va conèixer l'atletisme (i més concretament el salt de perxa) i ja va decidir que havia de centrar els seus esforços en aquella modalitat, si bé s'ha de dir que també (dins el terreny atlètic) va practicar el salt de longitud i el llançament de pes.

Pel que fa a la perxa, Bonet va aprendre'n la tècnica i el mètode a base de molt de treball i de practicar moltíssim. “Va aprendre poc a poc a través de notícies que li podien arribar, en aquells temps, a través de la ràdio o de la premsa escrita. Li va cridar l'atenció i s'hi va posar amb els cinc sentits”.

“Llavors, la perxa era rígida i, per tant, tot era sobre la força dels braços i sobre la velocitat de la cursa prèvia al salt. A diferència d'avui, la caiguda no era sobre matalassos sinó sobre arena. De fet, es va lesionar un peu, perquè en un salt va caure sobre una vorera de ciment. Quedava amb companys per anar a entrenar a la feixa d'Es Pratet, a Vila, i cadascú preparava la seva modalitat. És a dir, que ell s'entrenava per al salt de perxa en solitari, de manera autodidacta: ell s'ho preparava tot, la perxa de bambú, la pista, tot...”, rememora el seu fill.

CORNELIUS ATTICUS 1996

Pablo Lamberto Cortés
(Palma, 1911-2005)

Pablo Lamberto Cortés, com la majoria de nins de la seva edat, va començar el vincle amb el món de l'esport a través del futbol: va ser jugador de La Salle i de l'Alfonso XIII. Ja de major, guanyaria el Campionat de Billar a tres bandes de l'any 1939.

Era el major de sis germans i el seu futur pareixia lligat a exercir com a metge. Així, va iniciar els estudis de la carrera de Medicina a Saragossa, però circumstàncies familiars varen propiciar que abandonàs prematurament els estudis i s'enrolàs en el món del periodisme: primerament, a partir de 1932 al *Correo de Mallorca* i ja més tard a *Diario de Mallorca*, del qual va ser un dels fundadors el 1953. D'igual manera, primer va començar fent crònica social, però després va dedicar-se fonamentalment al periodisme esportiu per ser el degà de l'especialitat a les Illes.

Signava els seus articles amb el pseudònim d'*Avespa*. “Pel que me va contar -rememora el seu únic fill, el doctor Francisco Javier Cortés-, ell estava tot el dia amunt i avall de la redacció del *Diario de Mallorca* queixant-se perquè considerava que podia fer alguna cosa més que crònica de societat, fins que un bon dia i de sobte el llavors subdirector Santos Esquivias li va dir: *Lamberto, ¿te quieres callar un poco? Estás zumbando como una avispa*”. Aleshores, mon pare va pensar que *Avispa* seria un bon pseudònim. Però va resultar que a la linotípia es varen equivocar i van canviar la 'i' per una 'e', de manera que va quedar *Avespa*, i a ell ja li va anar bé adoptat com pseudònim una errada d'impremta”.

Cortés va ser, d'altra banda, una de les veus més populars de Ràdio Mallorca-EAJ 13 (embrió de la Ser) a partir de 1934, el naixement de la qual va ser tot un fenomen social. Cortés va ser pioner en les transmissions dels partits de futbol del Reial Mallorca, des del Lluís Sitjar i a tots els camps d'Espanya, i va gaudir de gran popularitat. A més, va ser un dels impulsors del mític programa *Carrusel Deportivo*. A Ràdio Mallorca va ser un dels promotors del ràdio teatre. Va ser també comentarista esportiu de Radio Nacional de España a les Illes, corresponsal del diari *Marca* i de l'Agència EFE, i va presidir l'Associació Hispanocoreana Eaktay Ahn, per l'amistat que mantenia amb el fundador de l'Orquestra Simfònica de Balears. Igualment, va ser secretari general de la Asociación de la Prensa de Baleares.

Per la seva llarga i fructífera trajectòria periodística, Cortés va ser distingit amb la Medalla d'Or de la Unión de Periodistas Deportivos de España.

En absència de Lamberto Cortés, mort l'any 2005, és el seu únic fill, el doctor Javier Cortés, qui parla en nom de son pare en relació a la importància que va tenir per al mític periodista el lliurament del Cornelius Atticus. "En saber que se li havia atorgat per part del Govern de les Illes Balears el premi Cornelius Atticus, el 1996, juntament amb altres persones de l'esport i en la que era la primera edició d'aquest reconeixement, mon pare es va mostrar molt sorprès d'una banda i molt emocionat de l'altra. Sorprès perquè no s'ho esperava de cap manera, i emocionat perquè veia com a través d'aquest premi se li reconeixia la feina d'anys i anys en pro de l'activitat esportiva, des del periodisme. Al mateix temps,

deia sentir un gratitud immensa cap a aquelles persones que el varen considerar guanyador del Cornelius Atticus. Ell deia que no era digne d'aquest reconeixement, ja que considerava que hi havia moltes persones que se'l mereixien molt més que ell. En tot cas, va ser sens dubte un gran orgull per a ell".

En un àmbit més global, Lamberto Cortés devia considerar molt important la instauració d'aquest reconeixement institucional. "Mon pare era una persona que sempre es va preocupar, més que per l'esport professional, per tal que l'activitat esportiva arribàs a tota la societat, a tots els estrats socials sense distincions. Ell creia que fer esport era una escola d'educació. Entenia l'esport des de compromís social. Per tant, des d'aquesta consideració de base, tot i que no en parlava explícitament, estic segur que ell creia que un premi com el Cornelius Atticus ajudaria molt en aquesta línia i, en conseqüència, el consideraria molt benvingut i rellevant".

En el terreny dels valors, "mon pare sempre parlava de l'enorme importància de l'educació esportiva, de tenir comportaments adequats en tot moment. En aquest sentit, mai no va esbrincar ningú. És més, deia sovint que si algú feia una cosa malament no se l'havia d'esbrincar o cridar, sinó que s'havia de parlar amb la persona, mirar-la als ulls i dir-li amb tranquil·litat que allò ho havia de fer millor. Ell sempre va cuidar molt les relacions personals. Deia que els comportaments antiesportius implicaven, de fet, una manca d'educació. Creia en el valor de la pràctica esportiva com a factor positiu per a la convivència. Per altra banda, un dels valors que més tenia en consideració era l'esforç. Me deia: 'El primer que s'ha de tenir a la vida són les prioritats

clares. Quan sàpigues què vols fer, es tracta d'esforçar-t'hi al màxim'. En aquesta mateixa línia, quan me vaig matricular a Medicina, me va dir: 'Fes tot el que puguis i quan ho hagis donat tot i t'hagis esforçat al màxim, fes un poc més".

Pablo Lamberto Cortés no era de tenir grans ídols, però sí tenia al seu voltant persones per a les quals sentia admiració i reconeixement. Era aquest el cas del futbolista Joan Forteza, autor del primer gol del Reial Mallorca a Primera Divisió l'any 1960, i també dels ciclistes Gelabert, Alomar o Timoner. "He de dir, en honor a la veritat, que el meu pare deia que una relació massa propera amb esportistes dels quals havia d'opinar com a periodista li podria llevar objectivitat en els judicis, de manera que sempre mantenia, en les relacions personals amb aquests esportistes, una certa distància. En l'àmbit periodístic, va admirar molt la feina de Matías Prats, Ramón Melcón o Antonio Garrigues, que també eren bons amics d'ell".

Lamberto Cortés, *Avespa*, es mostrava molt satisfet i orgullós d'haver contribuït a la fundació de Ràdio Mallorca, que va començar al carrer de la Pau de Palma. "Record molt bé que, essent jo un ninet, el vaig acompanyar a la ràdio un dia que l'emissora rebia la visita d'Antonio Machín. En un moment donat Machín, va demanar qui el volia acompanyar tocant el piano mentre ell cantava *Dos Gardenias*. El voluntari va ser mon pare... Anècdotes al marge, mon pare estava molt satisfet del naixement i consolidació de Ràdio Mallorca i d'haver estat un dels impulsors del famós Carrusel Deportivo", relata el seu fill.

Pel que fa als inicis de Cortés en el món de l'esport, rememora que "ell havia començat a jugar

a futbol al col·legi de La Salle, a l'equip infantil. Després va passar a l'Alfonso XIII, sempre jugant com a migcampista. Després, quan va anar a Saragossa per iniciar la carrera de Medicina i va abandonar el futbol. I en haver de deixar Medicina i tornar a Palma, ja es va iniciar en l'àmbit periodístic, en el qual es va implicar al cent per cent".

CORNELIUS ATTICUS 1996

Pedro Nadal Bujosa
(Bunyola, 1920-Palma, 1995)

Pedro Nadal va dedicar-se al billar en tres facetes: com a jugador, com a jutge-àrbitre i també com a directiu. El fet que son pare regentàs un bar, Can Perico Nadal, al seu poble, Bunyola, va afavorir el contacte amb el seu esport des de ben jove. De fet, als 11 anys ja va aconseguir guanyar el primer campionat.

Més endavant, aprofitant que va fer el servei militar a Barcelona, va fer espectacles de fantasia a un local de la Ciutat Comtal. Aquesta característica de malabarista del món del billar, de *showman*, la va mantenir ja tota la vida.

Ja ben prest va poder gaudir de l'amistat amb les figures palmesanes de billar del seu temps, com Antoni Socias o Jaume Llabrés. El cas és que, als 18 anys (el 1948) va aconseguir el primer títol de campió de Balears.

El 1953, el president de la Federació Espanyola de Billar, Joan Ruiz Florez, i el delegat nacional d'Esports, el general Moscardó, el varen nomenar president de la Federació Balear de Billar, càrrec que va exercir fins al 1985. En aquesta etapa, Nadal va impulsar i promoure les jornades billarístiques de Mallorca. La seva aposta destacada per la formació de billaristes va donar bons fruits per a l'esport balear.

Al llarg de la seva carrera, Nadal va participar en distints campionats estatals. En el seu palmarès, destaca el títol de campió d'Espanya, en la modalitat Lliure de Primera Categoria Nacional. En aquesta modalitat, el registre acreditat que figura de Nadal és d'una sèrie màxima de 469 caramboles, amb un mitjana general de 44,80 caramboles. En tot cas, la seva popularitat va derivar del les increïbles caramboles que era capaç de dur a terme. Aquest fet el va dur a fer exhibicions a molts països d'Europa.

A proposta del president mundial de Billar, Nadal va ser nomenat àrbitre-jutge internacional de sis campionats del Món i set d'Europa. El 1965, la Unió Mundial de Billar li va concedir la Medalla d'Or al mèrit esportiu, com relata Jaume Lora en el llibre *Cent anys de billar a Mallorca* (2000). El 1992, la Federació Balear de Billar li va atorgar la Insígnia d'Or, que va lliurar-li també la Federació Espanyola. L'ens federatiu espanyol va nomenar Nadal president honorífic.

A títol pòstum, Pedro Nadal va rebre el premi Cornelius Atticus del 1996, en la primera edició del guardó, quan tot just feia un any que havia mort. Jaume Nadal, nebot de Pedro Nadal, és l'encarregat de posar-se a la pell del seu parent per valorar la importància que hauria donat a aquest reconeixement. "No fa falta dir que li hauria encantat, ja ho crec que sí. Hauria estat orgullós de rebre la més alta condecoració institucional de l'esport a les Illes Balears", explica d'entrada.

I continua comentant que "el meu conco era un *showman* del billar, un exhibicionista d'aquest esport. Feia les delícies dels espectadors amb els seus jocs i trucs amb les bolles i el pal. Diria que va ser un pioner en aquestes arts, i la figura entorn de la qual varen néixer altres seguidors d'aquesta manera de concebre el billar, com el mestre Parera", continua dient.

En el capítol d'ídols o referents de Pedro Nadal, el seu nebot aclareix que "li agradava l'esport en general, però més com a espectador que com a practicant. En el seu moment va ser un gran admirador del ciclista Miguel Indurain, de la mateixa manera que admiraria -també- Rafel Nadal. À l'àmbit del billar, ell admirava (a més

de tenir-hi una molt bona amistat) el català Dani Sánchez".

Pel que fa a allò de què se sentia més orgullós i satisfet arran del seu vincle amb el billar, el nebot afirma: "Sens dubte, perquè així ho deia sovint, l'omplia d'orgull el fet de tenir amistat amb els millors jugadors del billar mundial. Per altra banda, també el fet de tenir l'oportunitat de conèixer molts països del món gràcies justament a les competicions internacionals de billar, en què va participar, ja fos com a jugador, ja fos com a jutge-àrbitre".

Finalment, Jaume Nadal relata el que devien ser els inicis de Pedro Nadal en el billar. "Ell devia jugar moltes hores, per la quantitat de caramboles seguides que era capaç de fer. Mai no va tenir billar a ca seva, però gairebé el practicava cada dia a un lloc a altre, perquè era la passió de la seva vida. Tenia un talent indubtable, però el talent sense pràctica no llueix, s'ha d'entrenar. I ell va entrenar molt".

CORNELIUS ATTICUS 1996

Carmen Guardia Amer
(Palma, 1923-2007)

Carmen Guardia va ser una pionera en el món de la natació, esport pel qual va demostrar ja de ben joveneta una habilitat i unes condicions especials. Tant va ser així que es va proclamar subcampiona d'Espanya als 11 anys, prova en què es va llançar a l'aigua de peu, perquè ningú no li havia ensenyat encara a tirar-se de cap. Els anys 1934 i 1935 va guanyar la travessia del Port de Palma.

Guardia es convertiria en la primera dona esportista de les Illes a aconseguir un Campionat d'Espanya, el 1940, a Vigo, a la prova dels 200 metres braça. L'any següent, el 1941, va revalidar el títol en els campionats celebrats a S'Aigo Dolça, a Palma. En aquesta cita, el seu millor registre (3'15) a la seva prova favorita (els 200 metres braça) va ser rècord d'Espanya fins al 1967. En aquesta mateixa prova, va ser campiona de Balears en tres ocasions: 1934, 1936 i 1941.

Malgrat triomfar a la piscina, on més hores va passar Guardia entrenant va ser a la mar, juntament amb els seus germans Paquita, Andrés i Roberto, sobretot fins que es va inaugurar el Club Regatas, a principis dels anys quaranta. El Regatas, precisament, va ser el seu primer club. Després, va nedar pel Club Natació Palma.

L'any 1942, Carmen Guardia (*La Sirena de Palma*, com l'havia batejada la premsa local) va decidir deixar la competició per dedicar-se a la família.

Guardia té un carrer a Palma amb el seu nom (en vida havia expressat que si se li havia de dedicar, volia que fos amb vistes a la mar) i també una piscina olímpica del Poliesportiu Sant Ferran, de Palma. Fins pràcticament el darrer dia de la seva vida va nedar a la mar.

Havent mort Carmen Guardia l'any 2007, és el seu fill Carlos Álvarez de Sotomayor qui ajuda a fer un repàs a la trajectòria esportiva d'ella i a valorar la importància del Cornelius Atticus, des d'un prisma personal i també institucional.

En primer lloc, Álvarez de Sotomayor explica què va suposar per a Carmen Guardia haver rebut el Cornelius Atticus, a la primera edició: 1996. "Ma mare va rebre molts reconeixements durant l'època de la seva vida en què va competir. Una vegada retirada de la competició, molta gent la continuava recordant perquè de tant en tant algun periodista li feia un reportatge i una entrevista recordant les seves victòries i la seva història. Però un premi de la importància institucional del Cornelius Atticus no n'havia rebut cap i li va fer molta il·lusió. Per a ella, el fet de tenir un reconeixement com aquest quan ja havia acabat la seva carrera dins la natació la va omplir molt. A més, es va donar la circumstància que en poc temps, quatre o cinc anys, li varen arribar les distincions del Cornelius, de la piscina al seu nom i del Museu de l'Esport. Tots aquests reconeixements varen fer-la molt feliç".

Des d'un punt de vista institucional, Carmen Guardia atorgava molta importància al premi. Així ho explica el seu fill. "És molt important perquè dona una visió d'una trajectòria. Quan ma mare el va rebre era, al principi del premi i no se sabia si hi hauria continuïtat, com afortunadament ha estat. Per als esportistes, ella entenia que el fet que el Govern els fes aquesta distinció tan específica era una cosa molt important, perquè implicava que el mateix Govern te deia que havies estat rellevant dins el món de l'esport per a les Illes. Després d'haver-lo rebut ella mateixa a la primera edició del 1996, ma mare va anar a diversos lliuraments del Cornelius, perquè li feia il·lusió ser-hi i també perquè era una forma de trobada amb els esportistes, els premiats, i els que hi eren convidats. Era una trobada social que ella considerava interessant. Ma germana o jo l'hi vàrem acompanyar un parell de vegades".

En termes de valors, Álvarez de Sotomayor subratlla quins eren els més importants i rellevants per a Carmen Guardia. "Ma mare considerava molt important l'amateurisme. Volia dir que anaves a fer esport per passar-ho bé, per relacionar-te, no per ser-ne professional o pensant a guanyar doblers. L'esport era important per completar la persona, el jo de cadascú, deia sovint. Feia seu l'esperit olímpic original. Aquesta era la seva mirada de fa 30 o 40 anys, i així ho explicava. També sostenia que la constància i l'esforç eren valors clau. Tot i que ella deia que entrenava bastant per lliure, de manera quasi autodidacta, perquè ningú no li havia donat una formació en aquest sentit".

Els primers ídols (o referents) esportius varen ser del seu esport, la natació. "De joveneta, sempre va tenir com a referent Enriqueta Soriano, que era el seu mirall particular. De més major, va sentir una admiració especial per Xavi Torres, gran campió paralímpic de les Illes Balears, de qui va seguir-ne la trajectòria de bastant a prop. Me consta que es varen conèixer (varen coincidir quatre o cinc vegades) i que va estar molt contenta per aquest fet. Un altre nedador de referència per a ella va ser Johnny Weismüller (que va encarnar Tarzán), que va ser campió olímpic cinc vegades. Per cert, vull recordar que ma mare va rebre una oferta per fer una pel·lícula, però son pare no la va deixar perquè considerava que era massa jove".

Els altres dos referents esportius de Carmen Guardia, recorda el seu fill, són de les Illes Balears, un del ciclisme i un altre del tennis. "Un altre gran campió a qui va admirar ma mare va ser el ciclista Guillermo Timoner. Deia que ens havíem de situar en el moment en què Timoner

guanyava campionats del Món; no hi havia referències d'aquesta categoria a Mallorca ni a les Illes, i el seu exemple el considerava molt important. Ma mare deia que llavors a les Illes, esportivament parlant, anàvem 20 o 30 anys enrere respecte a ciutats com Barcelona o Madrid. També sentia predilecció i admiració per Rafel Nadal, a qui respectava molt”.

Amb una trajectòria intensa i plena d'èxits, Carmen Guardia tenia on triar per indicar els moments més emotius de la seva carrera com a nedadora. Segons relata el seu fill, eren diversos. “Sempre deia que un dels seus millors records en el món de l'esport va venir de l'oportunitat de poder conèixer alguns dels seus referents en el món de la natació, com per exemple Enriqueta Soriano, cosa que va passar en una competició a València, quan ella tenia 12 anys. També es va sentir sempre molt satisfeta d'haver guanyat la travessia del Port de Palma, sobretot pel fet de competir a la mar, cosa que la fascinava”.

És clar que, com a la vida de cadascú, també hi va haver algun moment difícil per a Guardia. “Ella es va endur una decepció quan, després de ser seleccionada per competir als Jocs Olímpics de Berlín el 1936, no va poder competir-hi en no presentar-s'hi Espanya, immersa en la Guerra Civil. Va ser una espineta clavada. De fet, tota la seva vida va seguir les proves olímpiques de natació per la televisió, i sempre deia que li hauria agradat molt haver pogut ser olímpica”.

Els inicis de Carmen Guardia en la natació d'alguna manera varen estar condicionats, en positiu, per son pare i pel seu entorn geogràfic, amb la mar a tocar de ca seva, ja que es va criar al barri palmès de Son Alegre. “Ella va nedar a la mar

amb els seus germans, entre altres coses perquè en aquells temps no hi havia piscines cobertes ni tampoc entrenadors. Practicava tots els estils, excepte la papallona. Son pare, Ernest Guardia, tenia vincle amb l'esport, li agradava molt, i va participar com a promotor en la construcció del Club Natació Palma (conegut com Aigo Dolça)”.

Per altra part, “quan al final de la seva vida avaluava les condicions dels nedadors i nedadores del seu entorn comentava: ‘Quina sort que poden tenir moltes possibilitats al seu abast per entrenar correctament i poder millorar dia a dia’”.

A més de la natació, a Carmen Guardia també l'atreien el bàsquet i el ballet.

CORNELIUS ATTICUS 1996

Bernat Capó Plomer
(Muro, 1919-Palma, 2000)

Bernat Capó va ser un dels grans ciclistes espanyols dels anys quaranta, a pesar del fet que la Guerra Civil i els set anys que va haver de dedicar al servei militar li varen restar possiblement molts triomfs. Capó es va iniciar en diverses curses il·lenques: la cursa de Muro, el Gran Premi del Comerç i la ruta Campos-Palma-Valldemossa-Sóller, en què es va classificar tercer.

Al llarg de la seva carrera professional (duita a terme entre 1945 i 1954), Capó va participar en tres ocasions a la Volta Ciclista a Espanya: el 1945 (s'hi va classificar vuitè de la general), el 1948 (va obtenir-hi la tercera posició, essent fins a la irrupció de l'artanenc Enric Mas l'únic ciclista mallorquí en haver pujat al podi) i el 1950 (hi va tornar a ser vuitè, a més de sumar dues victòries d'etapa). El 1947, Capó va aconseguir un dels millors triomfs de la seva carrera en imposar-se al Campionat d'Espanya de Fons en carretera.

També va participar a la Volta a Burgos (1946), al Campionat de Barcelona (1946), dues vegades a la Volta a Mallorca (1946 i 1947), al Circuit del Sardinero, a Santander (1947), a la Volta a Tarragona (1948), al Gran Premi d'Andalusia (1949) i la Volta a Madrid (1949).

El 1949 Capó va formar part de l'equip d'Espanya que va participar al Tour de França, al Giro d'Itàlia i a la Volta a Portugal. El 1954 es va retirar del ciclisme professional. A la seva trajectòria, el ciclista mallorquí es va dedicar sempre a les proves en ruta, si bé va participar en alguna prova en pista. El 1947, per exemple, va establir el rècord de l'hora en recórrer 42 quilòmetres 633 metres en el Velòdrom Tirador de Palma.

Posteriorment, Bernat Capó va ser vicepresident de la Federació Balear de Ciclisme; seleccionador i entrenador de l'equip de les Illes. L'any 1967 va fundar a Palma Casa Capó, dedicada a la comercialització de bicicletes i motocicletes.

Pedro Capó és fill del gran ciclista mallorquí Bernat Capó. Pedro parla en nom de son pare en relació a la importància que per a ell va tenir el lliurament del Cornelius Atticus, a la primera edició (el 1996), conjuntament amb altres esportistes. “Per a mon pare, rebre el Cornelius Atticus va ser una gran satisfacció i un gran honor. No s’ho esperava de cap de les maneres i, per tant, va ser també una gran sorpresa per a ell. A més li va fer una il·lusió especial que fos un dels elegits en la primera edició d’aquest reconeixement tan especial. Pel que record, crec que varen ser el periodista esportiu Miquel Vidal i el llavors conseller de Turisme del Govern, Joan Flaquer, els qui varen proposar i defensar la seva candidatura. El cas és que mon pare sempre es va mostrar molt orgullós del premi Cornelius Atticus davant de la família i els amics. A més, creia que socialment era molt important la instauració d’aquest tipus de reconeixement en el món esportiu balear justament per posar en valor la bona feina de molts d’esportistes de ca nostra”.

Per a Bernat Capó, segons explica també el seu fill, l’esport era una activitat que anava envoltada de múltiples valors, útils per a la mateixa pràctica esportiva com també per a la vida en general. “Tant a mi com a ma germana, ens va inculcar les bondats de valors molt estretament vinculats a l’esport, com són l’esforç, el sacrifici, la superació, el fet de marcar-se reptes personals... A nosaltres, tot això ens va ensenyar molt”.

Com a ciclista d’elit que va ser, Capó va tenir com a ídols dos grans corredors: d’una banda, l’italià Fausto Coppi, un dels grans de la història del ciclisme, i de l’altra Marià Cañardo, quatre vegades campió d’Espanya i guanyador de set edicions de la Volta a Catalunya. “Amb Cañardo,

navarrès establert a Catalunya, mon pare hi va mantenir una gran amistat. Era el seu referent. Cañardo, nascut el 1906, era major que mon pare, i d’alguna manera varen fer el relleu generacional entre tots dos dins del ciclisme espanyol”, rememora Pedro Capó. Més enllà de l’esport, Bernat Capó també tenia devoció pel flamenc i per dos noms propis d’aquest art, Juanito Valderrama i Lola Flores.

A l’hora d’escollir per la seva importància entre les gestes que va protagonitzar en primera persona, Bernat Capó (sempre segons el seu fill) es quedava amb tres: la victòria al Campionat d’Espanya del 1947; la tercera posició (podí, per tant) a la *Vuelta* de 1948; i el fet d’haver disputat dues edicions de la Volta a Mallorca.

Com deia el periodista Miquel Vidal en l’article que va publicar a *Última Hora* amb motiu de la mort de Capó, el ciclista murer “va aprendre a ser ciclista per necessitat. De nin feia feina de sol a sol al camp i de nit, en bicicleta, anava a escola per aprendre a llegir i escriure”. A ca seva mai no hi havia hagut vinculació directa amb l’esport. “De fet, son pare, el meu padrí, era pastor i no tenia ni temps per practicar cap esport”, rememora Pedro Capó.

CORNELIUS ATTICUS 1996

Joan Bagur Coll

(Ciutadella, 1928-2013)

Joan Bagur ha estat un dels millors futbolistes de la història del futbol balear, com indica la seva trajectòria. Va començar a jugar en Club Deportivo Robur, que pertanyia als Salesians, a la seva Ciutadella natal. El 1945 va passar a l’Atlètic Ciutadella, amb el qual es va coronar com a campió de Lliga i Copa de Menorca i subcampió de Balears.

Va rebre una oferta per fitxar pel FC Barcelona, però finalment el 1947 ho va fer per la Reial Societat, on va estar fins al 1959. La història diu que Bagur és el quart porter no basc que més partits (203) ha jugat amb la Reial. Va ser titular en set de les 12 temporades: una a Segona Divisió i sis a Primera Divisió. Essent porter de la Reial, Bagur va formar part de la Selecció Espanyola en sis ocasions.

Després de la seva etapa a Sant Sebastià, Bagur va fitxar pel Reial Madrid: va estar-hi dues temporades, i hi va guanyar una Lliga, una Copa d’Espanya, una Copa d’Europa i una Copa Intercontinental, al costat de mítiques figures com Di Stéfano, Puskas o Gento. Bagur va establir un rècord molt particular a l’equip madridista: va debutar el 10 de gener de 1960 jugant contra el València, i ho va fer amb 31 anys, 9 mesos i 13 dies, cosa que el va convertir (durant més de 40 anys) en el jugador de més edat a debutar com a madridista.

Després de dos anys a Madrid, va ser cedit al Real Santander (més tard, convertit en Racing), equip amb el qual (als 34 anys) va penjar les botes.

Joan Bagur i la seva esposa Concepció Bendito Saura varen tenir tres fills: Bartomeu, Josep Enric i Joan Carles. El major, Bartomeu, és qui parla en nom de son pare en relació a què va suposar per a ell l'atorgament del Cornelius Atticus, en la primera edició del premi, el 1996.

“Mon pare -diu Bartomeu Bagur- es va posar molt content en saber que li atorgaven aquesta distinció, la més important de les que es concedeixen a les Illes en matèria esportiva. De fet, crec recordar que va ser el primer reconeixement públic important que se li va fer a les Illes. Per tant, també per aquest fet es va sentir molt agraït i molt orgullós”.

D'altra banda, Joan Bagur era de l'opinió que “un premi d'aquestes característiques ja s'havia d'haver creat molts anys abans, ja que a les Illes hi havia moltes persones vinculades a l'esport que n'eren mereixedores”.

Bagur, que no va voler que els fills fossin futbolistes professionals perquè entenia que la vida del futbolista implicava estar massa hores fora de casa, posava com a primer valor de l'esportista el sacrifici. “Mon pare sempre deia que hi molts d'esportistes amb molt de talent que no triomfen per falta d'esforç i sacrifici”. Per altre costat, un ‘valor’ que va conrear Joan Bagur al llarg de la seva carrera com a futbolista professional va ser l'amistat.

“Certament, mon pare -explica Bartomeu Bagur- va fer moltíssims d'amics a la seva època de futbolista. Per exemple, Alfredo Di Stefano -bon amic de mon pare- va visitar la nostra illa dues vegades amb motiu de la posada en marxa de la Peña Madridista de Menorca, de la qual mon pare va ser el primer president. També va tenir

molta amistat amb Santamaría, igualment jugador del Reial Madrid”.

Unes amistats que Bagur no només va fer a Madrid, sinó també -i d'una manera molt especial- a Sant Sebastià. “Quan fa anys, anàvem a Donosti era molt gratificant veure com aficionats de la Reial Societat aturaven mon pare al carrer per saludar-lo. Diré més, els fills i nets de mon pare hem mantingut l'amistat amb diverses famílies de Sant Sebastià: nosaltres hi anam a passar uns dies i ells venen a ca nostra quan s'acosten a Menorca”.

Fruit de la seva trajectòria com a futbolista professional, Joan Bagur va viure episodis, situacions o fets que el varen fer sentir molt orgullós, segons explica el seu fill Bartomeu.

“S'ha de dir que mon pare duia molt dedins la Reial Societat, que considerava casa seva i on va passar 12 anys. Sempre es va sentir molt orgullós de la seva pertinença al club i d'haver-ne estat un dels capitans. Afegiré que jo mateix, que som el major dels tres germans, vaig néixer a Sant Sebastià. Diré més: quan va morir, el Reial Madrid va enviar el condol a la família, però la Reial -a més del condol- va fer que el president de la penya d'Alaior assistís al funeral i col·locàs la bandera de l'equip *txuri-urdi* sobre el fèretre.

Per altra banda, també estava molt orgullós d'haver estat convocat sis vegades amb la Selecció Espanyola. A la família encara conservam la fitxa d'internacional que ell sempre va guardar amb molta d'estimació”.

Pel que fa als inicis de Bagur com a porter (aquesta seria la seva professió, que li donaria glòria i reconeixement), varen tenir la seva anèc-

dota. “Mon pare jugava a futbol com a davanter centre en el col·legi dels Salesians, a Ciutadella. Un bon dia, per una situació que no record, qui acostumava a jugar de porter no va poder-ho fer, i el pare es va brindar a provar-ho. Ho fa bé tan bé que li va agradar i des de llavors ja va ser porter. Va jugar en el Robur, a Ciutadella. Com que destacava, empresaris menorquins del sector del calçat que viatjaven sovint a la península varen parlar d'ell a distints clubs. De fet, mon pare va fer una prova pel Barcelona, però diferències econòmiques varen impedir-ne el fitxatge. Finalment, va ser la Reial Societat qui el va fitxar per cedir-lo el primer any a l'Irún. Després va passar-hi 12 temporades, i posteriorment va acabar fitxant pel Madrid”.

CORNELIUS ATTICUS 1997

Joan Ballester Moragues
(Muro, 1934-2009)

Joan Ballester es va iniciar en la pesca submarina el 1949 i va començar a competir el 1952. Va guanyar el Campionat de Balears individual dues vegades, el Campionat d'Espanya per equips (1958), va ser subcampionat d'Espanya individual (1953) i va vèncer el Campionat d'Europa (1954) per equips. A més, va ser cinquè classificat individual i vencedor de la primera prova. D'altra banda, va ser subcampionat per nacions en el Campionat Europa-Àfrica del 1962.

El 1968 va ser designat capità-seleccionador de l'equip espanyol de pesca submarina, càrrec que tornaria a ocupar entre els anys 1989 i 1998. Durant aquest període, el combinat espanyol va aconseguir dos títols mundials (disputats al Perú, el 1994, i Astúries, el 1996) i tres campionats d'Europa (celebrats a Màlaga, el 1990; Portugal el 1993, i Itàlia, el 1995).

En paral·lel, entre 1969 i 1975 Ballester va ser seleccionador de Balears. El 1977 va ser elegit president (el primer) de la Federació Balear d'Activitats Subaquàtiques. Va ser president del comitè organitzador, patrocinador i director de proves del Campionat del Món de Pesca Submarina Muro'85, que es va disputar en aigües de Can Picafort.

L'any 1999 va ser metge voluntari a la Universiada de Palma de Mallorca, essent l'encarregat de la presa de mostres per al control antidopatge. També va ser diversos anys metge oficial de diverses proves ciclistes de Mallorca, de motocròs i del CD Murense. S'ha de dir que el 1954 Ballester havia fundat la secció d'activitats en el club.

Entre les innumerable distincions que va rebre Ballester al llarg de la seva vida, hi ha la placa del Club Nàutic de Palma (1954), la medalla d'Or de la Federació Espanyola de Pesca Submarina (el 1972), el premi Juanet-Julà-Castell juntament amb el rei d'Espanya Joan Carles I i Luis García (1978), el trofeu extraordinari a la Dedicació Esportiva de la Unió de Periodistes Esportius d'Espanya (1982) i la insígnia d'Or i Brillants de la Vila de Muro (el 1986), la primera que es va atorgar en el seu municipi natal. Un any abans (1985), l'Ajuntament de Muro li va dedicar una escultura per l'organització del Mundial del mateix any, de la mateixa manera que el 1998 li va atorgar una placa en reconeixement als anys i als mèrits contrets a la seva trajectòria esportiva.

Joan Ballester ens va deixar l'any 2009, de manera que són els seus cinc fills (Catina, Maria, Francisca, Miquel i Margalida) els qui parlen en nom d'ell d'una de les seves grans passions, l'esport i, més concretament, la pesca submarina.

En primer terme, expliquen que "per al pare va ser una gran alegria rebre el premi Cornelius Atticus a la segona edició que es va convocar, el 1997. Sobretot destacava molt que el premi anàs destinat a persones que havien dedicat molta part de la seva vida a l'esport. A més, per a ell també va ser una gran il·lusió que a la mateixa edició fos reconegut amb el Cornelius el seu bon amic Guillermo Timoner. S'ha de dir a més que el pare, en saber que era mereixedor d'aquesta distinció, es va posar a investigar sobre la figura de Cornelius Atticus, de qui volia saber-ho tot. D'altra banda, els cinc fills li vàrem preparar una glosa que vàrem llegir el dia del lliurament".

Una glosa que acaba dient: *'Si mos ho permets, emprarem paraules teves a sa clausura des Mundial de Muro; vares dir com agraïment que 'amb gent com voltros se pot organitzar qualsevol cosa'; noltros et deim 'només amb una persona excepcional com tu és possible arribar fins aquí'*".

Ballester no només va valorar el premi en clau personal, sinó que també li donava importància des d'un punt de vista institucional. "Considerava que era importantíssim. De fet, ell -al llarg de la seva vida vinculada a l'esport- sempre va promoure reconeixements, distincions i premis, perquè creia que era just posar en valor la feina de tothom".

Parlant de valors, a la glosa abans referida, els seus fills parlen Joan Ballester com a "persistent i caparrut. Un exemple ben clar és que fa un grapat d'anys que l'encabotes en passar entre l'illa de Formentor i sa costa, sabent que és impossi-

ble perquè hi ha més quilla que aigua. Però cada estiu repeteixes: 'en tornar passarem'". A més, diuen que son pare era una persona "perfeccionista, idealista, entusiasta, optimista, sensible, molt amic dels seus amics, una persona que va lluitar sempre per allò que creia just, una persona que exigia molt, però que donava més. Més que fort, va demostrar ser sempre resistent". I afegeixen que "sempre que havia de parlar en públic es referia al suport que sempre li havia donava la seva dona, la nostra mare, Francisca Moragues".

Malgrat haver estat vinculat tota la vida a l'esport, no se li recorden a Joan Ballester grans ídols en aquesta matèria. "Això sí, tenia devoció pels seus pares, de qui deia que eren avançats al seu temps, perquè a la seva època no era corrent donar estudis universitaris als fills, cosa que varen fer amb el seu germà i amb ell, que va poder estudiar Medicina a Saragossa i Estomatologia a Madrid".

On no hi ha dubtes és a l'hora de valorar aquell episodi de la seva vida esportiva del qual es va sentir més orgullós. Així ho reconeixen els seus fills. "Està claríssim: allò que més el va omplir d'orgull va ser la celebració, l'any 1985, del Campionat del Món de Pesca Submarina a Muro. Va posar-se mans a l'obra un parell d'anys abans i va estar pendent sempre de tots els detalls, del primer a l'últim, amb una passió i unes ganes impossibles de descriure. Fins i tot, va arribar a convidar el Rei. A més, amb el seu entusiasme característic, va saber involucrar tothom: el departament de Costes, el consistori, les escoles, tot el poble en definitiva".

Per tenir, el Campionat del Món va tenir de tot. "No hi va faltar de res: fins i tot una mascota. La inauguració i la clausura es varen celebrar a la plaça de toros de Muro, enmig d'una impressionant expectació. Per si fos poc, va fer coincidir

els dos dies de competició amb les festes del poble, que se celebren per Sant Joan. I ja el remat va ser que el seu gran amic Pep Amengual s'endugués la victòria”.

Més enllà d'aquell campionat històric, Ballester parlava sovint amb legítim orgull de les “maratons de pesca submarina que organitzava amb els amics”. També se sentia orgullós d'haver estat diversos anys (de 1989 a 1998) seleccionador espanyol; “li va fer molta il·lusió”, evoquen els seus fills.

La pesca submarina va ser el seu esport preferit des del moment que el va conèixer. En tot cas, Joan Ballester sempre va ser, des de ben nin i fins a la seva mort un devot de la pràctica esportiva en distintes modalitats. “El pare va començar a jugar a futbol, com era habitual a l'època; va jugar en el Murense; també en la selecció universitària de Saragossa, campiona d'Espanya en els Jocs Universitaris de 1953, celebrats a Barcelona. Però també va practicar el tennis de taula, la pilota, l'atletisme.. Era un esportista nat, ho va ser sempre”.

En conversa amb el seu bon amic periodista Miquel Vidal, Joan Ballester parlava del vincle inicial de amb la pesca submarina. “Un dia d'estiu de 1952, crec que era agost, varen venir a Can Picafort dos grans especialistes en pesca submarina, Mateo Noguera i Guillermo Pol. Els acompanyava Bartolomé March perquè havien de provar les primeres bimbolles d'aire comprimit que varen arribar a Mallorca i després pescar un poc. Me varen convidar a acompanyar-los i vaig agafar més peixos que ells. Me varen aconsellar que anàs al Campionat d'Espanya de Caça Submarina, i davant la meva sorpresa i la sorpresa de

tots, vaig guanyar la prova. El meu pare no es podia creure quan vaig arribar amb els trofeus i vaig convidar tothom a xampany. Amb vint anys ja vaig anar al Campionat d'Europa de Sestri (Itàlia) i així vaig anar fent camí (...). Així queda reflectida la reflexió en el llibre de Vidal *Mallorquines irrepetibles* (1998).

CORNELIUS ATTICUS 1997

Guillermo Timoner Obrador
(Felanitx, 1926)

El felanitxer Guillermo Timoner és una de les llegendes de l'esport balear. Va aconseguir sis campionats del Món darrere moto a les edicions de 1955 (Milà), 1959 (Amsterdam), 1960 (Leipzig), 1962 (Milà), 1964 (París) i 1965 (Sant Sebastià). A més, va aconseguir la medalla de plata en els Mundials de 1956 (Copenhaguen) i de 1958 (París).

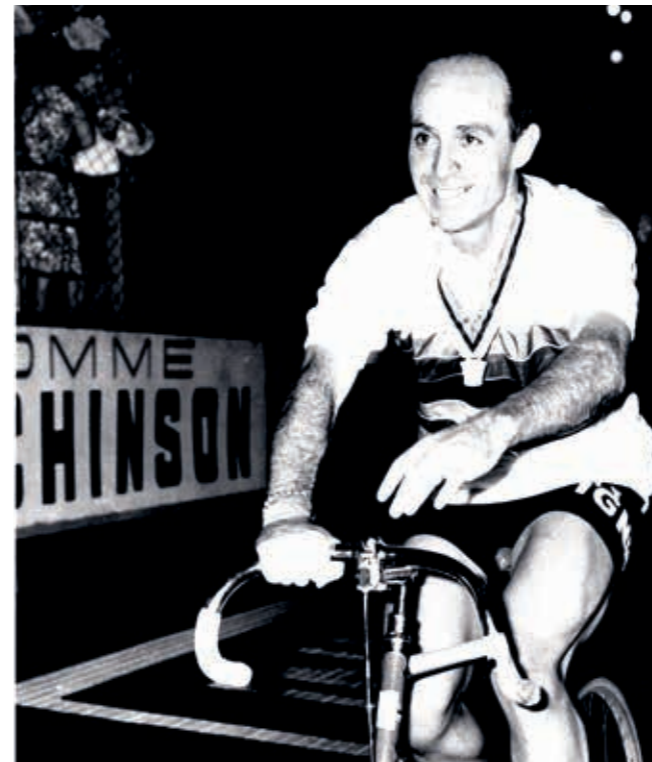
L'any 1962 va ser campió d'Europa darrere moto comercial. Timoner va ser professional entre 1941 i fins a 1970 per tornar a competir professionalment els anys 1984 i 1985. Entre els anys 1945 i 1984 va sumar 20 campionats d'Espanya (27 si es comptabilitzen els anys previs, entre altres els corresponents a l'època del servei militar). Així mateix, va ser campió de Balears els anys 1944, 1945, 1946 i 1947.

A més, va aconseguir set vegades el Gran Premi de les Nacions (de 1959 a 1966), el Critèrium d'Asos (1953 i 1957), el Gran Premi de Mallorca (1963), el Gran Premi d'Europa (1964), el d'Anvers (1965) i el Ciutat de Palma (1965).

Entre els anys 1971 i 1978 va ser seleccionador de l'equip espanyol de ciclisme en pista.

Guillermo Timoner va ser distingit Medalla d'Or al Mèrit Esportiu els anys 1959, 1962 i 1964, atorgada per la Delegación Nacional de Educación Física y Deportes. També va rebre la Medalla d'Or de la Ciutat de Palma i amb la Medalla d'Or de les Illes Balears (el 1964). L'any 1998 va ser mereixedor del premi Ramon Llull, atorgat pel Govern de les Illes Balears. El 2003 va ser distingit per la Casa Reial com a Mestre de la Real Orden del Mérito Deportivo. A més, Timoner és Fill Il·lustre de Felanitx, el seu poble natal, on un carrer i el poliesportiu municipal duen el seu nom.

El llibre *Timoner en persona. Una vida en pista*, escrit per Jaume Caldentey i Miquel Adrover, repassa exhaustivament la trajectòria esportiva i vital de Guillermo Timoner.

Afectat per l'Alzheimer des de fa uns anys, Guillermo Timoner ha perdut molts dels records de la seva vida (personals i esportius), de manera que és la seva filla Margarita qui parla en nom del mític campió felanitxer. De fet, Margarita Timoner va néixer tot just un mes després que son pare es proclamàs campió del Món per primera vegada, el 1955.

“Mon pare sempre -comença dient Margarita a propòsit del que va significar per a Guillermo Timoner l'obtenció del Cornelius Atticus del 2007- sempre s'ha mostrat molt agraït per tots els premis i reconeixements que ha anat rebent al llarg de la seva vida, que han estat moltíssims. Però per a ell el Cornelius Atticus va tenir un significat molt especial, pel fet de ser d'aquí, de la nostra terra, ja que sempre s'ha sentit molt mallorquí i sempre ha dit que com Mallorca no hi ha res, i això que ha pogut conèixer molts de països del món. Sempre va passejar orgullós el nom de Mallorca pertot. Per a ell, des d'aquest punt de vista, el Cornelius va suposar un gran orgull com a reconeixement que va ser a tota la seva trajectòria esportiva i als mèrits contrets al llarg de tota la carrera”.

Des del punt de vista institucional, segons afirma Margarita Timoner, “mon pare sempre ha dit que aquesta casta de premis tan rellevants suposen un incentiu, una motivació, sobretot per als joves que tenen pensat dedicar-se al món de l'esport. Poden constatar que darrere de cada gran triomf hi ha molt de sacrifici i també molt de renúncia, tant a l'esfera personal com també en relació amb la família. En aquest sentit, jo record que essent un bebè no podia assegurar-me a les cames de mon pare, perquè havia de tenir les cames descansades”.

Timoner ha estat sempre un home de fortes conviccions, que tenia objectius clars i sabia la manera de lluitar per aconseguir-los, amb gran determinació i confiança en les seves possibilitats com a ciclista. “El valor que mon pare sempre ha col·locat en primer terme, com el més important, és el de la vocació -diu Margarita-. Com ell sempre ha assegurat, sense vocació és mal de fer d'arribar enlloc, no només a l'esport sinó també a qualsevol àmbit de la vida. Per altra banda, la vocació farà més passatger l'esforç que necessàriament un haurà de fer per arribar als objectius fixats. Després de la vocació, ell solia parlar també de la importància de la constància i de la força de voluntat, ja que l'esport professional sovint comporta -com deia abans- moltes renúncies importants. I un altre dels components que mon pare sempre ha defensat com a molt important, i que també pot ser entès com a valor, és el fet de de tenir fe en un mateix, l'autoconfiança. Sempre deia que primer has de creure tu mateix en tu perquè els altres també ho facin”.

I afegeix encara Margarita Timoner en relació amb els valors: “D'altra banda, crec que s'ha de subratllar que mon pare ha estat sempre un home de paraula. Posaré un exemple molt clar: abans un dels Mundials que va guanyar, va prometre a la mare de Déu de Sant Salvador que, si guanyava, el jersei de campió el duria al santuari. I quan, efectivament, va aconseguir el mallot amb l'arc de Sant Martí l'hi va dur, per complir la seva promesa. Poc després li va arribar una oferta molt substancial econòmicament per vendre aquell mallot, però ell hi va renunciar perquè es devia a la seva paraula”.

Apassionat i obsés del seu esport, la major part d'esportistes admirats per Timoner eren del món

de la bicicleta. “Si he de dir la veritat, jo no he sentit mai parlar d'ídols com a tals. Però això no lleva que hagi sentit gran admiració per molts d'esportistes. De fet, ell admirava tothom que feia esport i aconseguia els seus reptes, fossin els que fossin. Dit això, a ca nostra, es repetien sovint noms de grans ciclistes com Ginno Bartali, Fausto Coppi, Louison Bobet o el també felanitxer Simón Febrer. A més, es dona la circumstància que mon pare va ser molt amic del també corredor de pista belga Lucien Acou, que es convertiria en el sogre d'Eddy Merckx. Així, casualment, fruit d'aquesta amistat amb Acou, igual que me va tenir en braços a mi, també va tenir així de nina Claudine Acour, que després va ser la dona del gran Merckx. En tot cas, ell sempre deia que a la pista, els adversaris eren adversaris, però fora de la competició tots eren grans amics. Per exemple, bons amics d'ell varen ser Federico Martín Bahamontes i Miquel Poblet”.

És evident que amb una carrera tan exitosa com la de Guillermo Timoner, escollir els episodis o les victòries més rellevants per a ell és un exercici difícil. En tot cas, amb el que explica la seva filla Margarita, també aquí Timoner ha tengut sempre molt clares i ordenades les coses. “Mon pare s'ha sentit sempre molt orgullós de la seva victòria, aconseguida a S'Horta amb només 14 anys. Sobretot per tot el que va significar a la seva vida: va ser un punt d'inflexió important i li va demostrar que podia ser algú dins el món de la bicicleta. En segon lloc, també se sent molt orgullós del primer Campionat d'Espanya, aconseguït a Tortosa el 1945. Recordava sovint la rebuda de què va ser objecte a Felanitx, on va arribar en tren des de Palma. L'esperava la Banda Municipal de Música i moltíssima de gent pels carrers. Igualment, sempre ha guardat un record fantàstic del primer

Campionat del Món aconseguit l'any 1955 a Milà, no només per la victòria sinó per tot el que va haver de passar per aconseguir-la”.

I explica les circumstàncies, peculiars, que varen precedir la primera gran victòria en el Mundial: “L'any anterior va participar al Campionat del Món amb una bicicleta tercermundista. Tot i competir en representació d'Espanya, la nit abans de competir ni tan sols tenia on dormir; tanta sort que un senyor italià li va oferir ca seva. Tot i les nombroses adversitats, va aconseguir un bon resultat, cosa que va fer que el seu nom començàs a circular amb força internacionalment com a gran promesa de la pista. En aquell moment, la Federació Espanyola li va prometre la inscripció per a l'any següent i que l'ajudarien econòmicament. Durant tot aquell any, per preparar el Mundial amb les màximes garanties, va entrenar-se com un boig. El cas és que quan va arribar el moment de tramitar la inscripció i fer efectiu l'ajut, la Federació es va fer enrere amb l'argument que només tenien recursos per a la carretera. El periodista Miquel Vidal (*Rat*), bon amic de mon pare, va telefonar a la Federació per pressionar i aconseguir almenys la inscripció, cosa que es va produir. I finalment, va poder guanyar el primer dels seus sis campionats del Món. El darrer que va aconseguir, el 1965, va ser a Sant Sebastià. El fet de celebrar-se a Espanya i poder córrer davant l'afició espanyola li va ser molt gratificant. Sempre recordava que en aquella cursa hi havia el cap de l'Estat, Francisco Franco, i la seva esposa, a qui va entregar el ram de flors que li havia correspost com a guanyador. El darrer gran triomf que, al mateix temps, ha estat sempre un gran orgull per a ell va ser la victòria al Campionat d'Espanya del 1984, quan tenia, ni més ni manco, 58 anys”.

Fixant la mirada i l'atenció en els inicis de Guillermo Timoner en el món de la bicicleta, la seva filla planteja una metàfora molt clara. "Quan vaig glossar la figura de mon pare amb motiu del lliurament del Cornelius Atticus, vaig parlar de si en relació amb el món del ciclisme i la seva persona havia estat abans l'ou o la gallina. Per què? Perquè mon para ja de ben ninet va tenir un tricicle amb el qual pujava i baixava el carrer de ca seva, a Felanitx, que era d'una costa pronunciada. De fet, sovint no anava escola per poder seguir les bicicletes. El seu germà Toni també corria. El cas és que mon pare va pagar doblers a un amic que tenia una bona *bici* simplement per fer-hi unes voltes. Amb son pare (el meu padri), va fer feina una temporada com a fuster grosser (així en deien) per fabricar peces per a carruatges. Però la seva passió varen ser sempre les bicicletes, ja de ben jovenet reptava els seus companys a guanyar-lo en curses improvisades. Per participar a la primera cursa seriosa en què va participar (a S'Horta, amb 14 anys) va haver de falsificar la llicència, perquè no tenia l'edat mínima per competir. El cas és que va superar tots els rivals, majors que ell, i es va endur la victòria i un pollastre com a premi".

Continua explicant Margarita Timoner: "Aquell fet va fer veure als entesos que en la figura de mon pare hi havia un gran potencial com a ciclista. Ell, d'amagat, agafava la bicicleta de son pare per fer-hi voltes, encara que hagués de pujar-hi posant les cames entre el quadre".

En un primer moment corria en distintes especialitats, i competia al velòdrom de Campos. Un bon dia, un empresari li va dir que li convindria especialitzar-se en l'especialitat de darrere moto, ja que s'adaptava molt bé a les seves condicions

i facultats i que, a més, faria gaudir el públic. Aquella prova era la Fórmula 1 de les bicicletes. Son pare va engreixar una truja i li va prometre que amb els doblers que en fes li compraria una bicicleta. "Ell sempre deia que mai no havia resat tant demanant que la truja engreixàs bé. El cas és que el seu pare li va comprar la bicicleta a Manacor. Crec recordar que deia que li havia costat 50 pessetes. El que és segur és que tenia els neumàtics tenien càmera d'aire i no tubular (com volia ell), per mor del preu", rememora Margarita Timoner.

CORNELIUS ATTICUS 1998

Bartomeu Rullán Sastre
(Lió, 1926-Llucmajor, 1998)

Tomeu Rullán es va iniciar com a esportista en el futbol com a jugador de l'equip del seu poble, l'Alaró, i després amb l'equip juvenil del Reial Mallorca. L'any 1940 va iniciar el seu vincle amb el bàsquet, en l'equip del seu municipi. Però, més que com a jugador, Rullán es vinculava a l'esport de la cistella com a entrenador.

De 1948 fins a 1951, va entrenar el primer equip del Club Sociedad Cultural y Deportiva Hispania, del barri del Vivero de Palma, amb el qual es va proclamar dues vegades campió de Balears. El darrer any va disputar eliminatòries amb els campsions d'Alacant, València, Gijón, Covadonga, Àfrica (Ceuta) i Valladolid, va aconseguir el subcampionat d'Espanya i, amb ell, l'ascens a Primera Divisió. Aquella temporada l'equip també va arribar als quarts de final de la Copa Generalísimo, en què va ser eliminat pel FC Barcelona.

El 1954 va aconseguir un nou títol de Balears; en aquest cas com a entrenador del Maestranza Aérea. Aquell mateix any va fundar l'equip Cristo Rey. El 1955 es va casar amb Magdalena Coll, que havia jugat a l'Hispania, un dels primers equips femenins que hi va haver a Mallorca. El mateix 1955, Rullán va aconseguir un nou títol de Balears i va ser nomenat seleccionador balear.

L'any 1956 va entrenar La Salle de Palma, amb el qual es va proclamar campió de Segona categoria, amb el consegüent ascens a Primera, on va aconseguir el subcampionat.

De 1965 a 1988 (23 anys ininterromputs), Bartomeu Rullán va ser president de la Federació Balear de Bàsquet, des d'on va articular les Delegacions Comarcals de Mallorca, Menorca i Eivissa. El 1971, va fundar l'Aremayor. Igualment, per promocionar el bàsquet femení, va instituir el 1969 el Trofeu Hermanas Rullán, que encara se celebra a l'actualitat.

El 1974 va ser distingit amb la Medalla d'Argent al Mèrit Esportiu, de la Delegación Nacional de Educación Física y Deportes. El 1981 va rebre l'emblema de Brillants de la Federació Balear (el 1975 n'havia rebut el d'Or); el 1988, va ser distingit amb l'emblema d'Or i Brillants de la Federació Espanyola, que el 1999 també li va atorgar la Medalla al Mérito de Baloncesto, en la categoria d'or.

La seva esposa Magdalena Coll i la seva filla major Paquita (entre nou germans) parlen en nom de Bartomeu Rullán, que va ser distingit a títol pòstum amb el Cornelius Atticus de l'edició de 1998.

“Sens dubte que a ell li hauria fet moltíssima d'il·lusió i hauria estat molt content d'haver rebut aquest premi, el més important de l'esport balear, perquè és el reconeixement a tota una vida dedicada al bàsquet, la modalitat esportiva per la que sempre, fins al darrer dia, va sentir autèntica devoció i passió -comencen dient totes dues-. Per a ell, hi havia dos grans pilars a la vida: en primer lloc la família i després el bàsquet, que era com una segona família per a ell. Sempre es va sentir molt ben tractat per la Federació Balear, que va ser qui va promoure la seva candidatura, amb Jaume Estarellas al capdavant, i també per part de la Federació Espanyola. El cas és que en rebre el premi a títol pòstum, molts d'amics de la família es varen posar en contacte amb nosaltres per donar-nos l'enhorabona. A més, ens consta que d'una manera molt sincera”.

Des del punt de vista de valors, Rullán defensava sobretot el companyerisme, l'amistat, la disciplina, la superació, el treball en equip i el respecte. “Els duia molt dedins, tan és així que quan l'acompanyava a veure qualsevol partit me deia: ‘Quan juguis, no has de mirar mai de mala manera un àrbitre’”, recorda la seva filla Paquita. Pel que fa al treball en equip, tan dins la pista com a fora, va fer que Bartomeu Rullán, en el bàsquet, fes amics que eren gairebé com germans. És el cas, entre altres, de Joan Claveria, Miquel Gayà, Nicolás Busquets o Toni Pujol.

Segons recorden també la seva esposa i la seva filla major, Rullán no era de tenir ídols massa

específics. “De tota manera -expliquen- a la seva època destacaven jugadors com Emiliano Rodríguez, Nino Buscató, Clifford Luyk, i Antonio Díaz Miguel, com a entrenador”. Amb Díaz Miguel “la relació va ser d'una amistat molt sincera, molt propera, una persona que agradava molt a mon pare: tenia molt de carisma i una manera molt particular, en positiu, d'entrenar i motivar els jugadors”.

Entre els fets a l'àmbit esportiu en què Rullán participà de manera directa i que, a més, li proporcionassin major satisfacció i orgull, hi hauria -globalment parlant- el creixement del bàsquet a la nostra Comunitat; s'ha de recordar que va ser 23 anys president de la Federació Balear (de 1965 a 1988; quan va entrar hi havia 22 equips; quan va sortir n'eren 300). “El meu marit va fer molt per a la família, però també va donar molt al bàsquet”, rememora Magdalena Coll.

D'altra banda, Bartomeu Rullán també es mostrava molt orgullós de l'etapa d'entrenador de l'Hispania; sobretot per haver aconseguit l'ascens a la Primera Divisió del bàsquet estatal.

Pel que fa als primers vincles amb el món esportiu de Bartomeu Rullán, la seva esposa els relata així: “Inicialment, el meu marit va començar jugant a futbol a l'equip del seu poble, l'Alaró, i va arribar a jugar amb el juvenil del Reial Mallorca. De fet, va participar de l'estrena del Lluís Sitjar, el setembre de 1945, en el partit previ al del primer equip. Però a pesar que jugava bé com a davanter centre, en aquell moment va decidir que el seu esport havia de ser el bàsquet, i s'hi va centrar al cent per cent, com ell acostumava a fer les coses”.

El cas és que, malgrat tenir fitxa com a jugador (per cobrir qualsevol incidència o eventualitat i jugar alguns minuts si es feia necessari per baixa de companys), Rullán sempre es va centrar en la faceta d'entrenador, en què va posar de manifest les dots que tenia per al lideratge, la motivació i l'estratègia.

Posteriorment, va arribar la feina de despatxos com a president de la Federació Balear, on -juntament amb els seus companys de Junta, tots bons amics- també es va entregar en cos i ànima, recorden l'esposa i la filla major. Rullán es passava els caps de setmana enterament veient un partit rere l'altre, i anant (és clar) d'una pista a l'altra.

CORNELIUS ATTICUS 1998

Marc Verger Canals

(Palma, 1931-1998)

De jove, Marc Verger va practicar l'handbol. Però de tot d'una hi va haver altres esports que li varen cridar poderosament l'atenció: el futbol, el tennis i la boxa. Marc Verger va dedicar-se a l'exercici del periodisme esportiu gairebé tota la vida. Amb formació de mestre, va ser redactor destacat de la secció d'Esports de *Diario de Mallorca* des de mitjans dels anys seixanta i fins a pocs mesos abans de la seva mort. Al llarg de tres dècades, Verger va signar les cròniques dels partits del Reial Mallorca, tant a casa com a fora, si bé durant una temporada va compaginar aquesta feina amb Paco Riutord.

En haver rebut Marc Verger el Cornelius Atticus de l'any 1998 a títol pòstum (el mateix any de la seva mort), no hi ha cap valoració que el periodista hagués pogut fer respecte a la importància del premi des d'un punt de vista personal.

Tomeu Garcias, que va fer feina amb ell molts d'anys a la redacció de *Diario de Mallorca*, destaca que Verger era una apassionat del futbol. "Estava 'dominat' pel Mallorca, tot i que també li agradava el Barça. Com a ídols, ell sempre solia parlar de l'admiració que tenia pel barcelonista Ladislao Kubala i també pel porter marroquí del Mallorca, Ezaki Badou, per Llorenç Serra Ferrer, molts d'anys entrenador de l'equip vermellenc, i per Miquel Contestí, president del club de 1978 a 1992. També me consta que, fora del futbol i fins al darrer dia, va ser un gran admirador de Rafel Nadal. No sé si el va arribar a conèixer, però me consta que va ser molt amic del futbolista Miquel Àngel Nadal, conco d'en Rafa".

El fotògraf del *Diario de Mallorca* Joan Llompart, *Torrelló*, explica que "Verger era una persona reservada i no solia parlar mai públicament de si tenia un ídol o un altre. Sí que és possible, però, que en alguna reunió privada confessàs quines eren les persones que admirava".

Pel que fa als fets esportius dels quals es va sentir més orgullós Verger, aquests serien els ascensos aconseguits pel Mallorca. "Seguir el Mallorca, dins i fora camp, era la seva passió. Durant un caramull d'anys, Verger va signar les cròniques de l'equip a *Diario de Mallorca*. Així, és lògic que les principals satisfaccions per la seva feina com a periodista les tengués a través dels diversos ascensos que l'equip va aconseguir a Primera Divisió", rememora Garcias.

Torrelló recorda, de la seva banda, que "ell formava una gran pinya amb la seva dona, Rosa, que va morir molt poc després que ell. Record que quan el Mallorca jugava de local al Lluís Sitjar, acostumàvem a quedar a casa seva José Antonio Rodríguez Hidalgo, Paco Riutord i jo mateix per prendre un cafè amb ells dos abans de dirigir-nos cap al camp".

CORNELIUS ATTICUS 1999

Antoni Pujol Llabrés
(Palma, 1926-2015)

Tot i que el seu esport va ser el bàsquet, Antoni Pujol ja començar jugant a futbol de molt petit al col·legi dels Pares Teatins. Posteriorment, amb el 1940 (quan tenia, per tant, 16 anys) es va integrar com a nedador del Club Natació Palma. A més de nedador, també va jugar a waterpolo, però aquests dos esports aleshores només es podien practicar a l'estiu, de manera que Pujol va cercar altres esports per practicar a l'hivern.

Així, a més del futbol (que ja havia conegut), va provar amb l'handbol, la gimnàstica esportiva (va ser-ne campió d'Espanya, per equips, als anys quaranta) i el bàsquet, inicialment en el mateix Natació Palma. Una vegada que va conèixer l'esport de la cistella, ja no el va abandonar, sinó que -ben al contrari- va intensificar-hi la relació any rere any.

Dins del bàsquet (i encara més especialment el bàsquet femení), Antoni Pujol va ser tot un emblema. Va ser-ne jugador, entrenador, professor en cursets per a monitors, membre de la Federació balear i conferenciant. Del 1965 al 1974 va ser president del Club Hesperia. Va ser campió de Mallorca i de Balears en distintes ocasions; el 1973 també va aconseguir l'ascens a la Segona Divisió amb el Medina; més tard, la temporada 1976-77, va ascendir el Flavia a la Primera Divisió Nacional Femenina i va entrenar Francisca Rotger, la primera jugadora mallorquina que va ser internacional.

Convé destacar la impagable labor que Antoni Pujol va fer també per al bàsquet amb les seves cròniques i comentaris a diversos mitjans de comunicació, tant de premsa escrita com radiofònics. En aquest sentit, durant molts d'anys va ser l'únic comunicador-difusor de les notícies vinculades al bàsquet femení.

A la faceta de directiu, des del 1962 va formar part de la Federació Balear de Bàsquet, en què va ser vocal, vicepresident i secretari. En paral·lel, des de 1965 i fins a 1974, va ser el president del Club Hesperia. Pujol va fer sempre una aposta molt ferma per la promoció del minibàsquet i el bàsquet femení a Mallorca.

Fruit del seu vincle i compromís amb el bàsquet, Pujol va ser objecte de nombrosos reconeixements. Per exemple: emblema d'or de l'Agrupació Mundial de MiniBàsquet, placa d'honor, emblema d'or i medalla al Mèrit Esportiu de la Federació Espanyola de Bàsquet, premi a la millor promoció de l'esport per part de la Delegación Provincial de Educación Física y Deportes, la Distinció Majòrica i el trofeu Mercant a l'esportivitat.

Antoni Pujol va ser un dels destinataris del premi Cornelius Atticus de l'edició de 1999, en reconeixement a la promoció i difusió que va fer del bàsquet al llarg de bona part de la seva vida. Pujol va morir el 2015, i és Toni García, un dels bons amics que va fer a través de l'esport, qui valora el seu vincle amb el bàsquet i la seva reacció en saber-se guanyador del Cornelius.

"Ell, com no podia ser d'altra manera, li va donar màxima importància, sobretot per procedir d'on procedia, de la seva terra, i en relació amb la seva gran passió a la vida, l'esport. En el món del bàsquet sempre es deia que ell i la seva esposa, Carmen López (també gran promotora del bàsquet femení a través del Santa Mònica, i morta tres mesos abans que ell) no havien tingut fills, però que el bàsquet per a ells havia estat tant el seu 'fill' particular. Recordava ella sovint que

passaven caps de setmana sencers, de principi a final, veient partits de bàsquet sense aturar, un darrere l'altre. I després anava a la Federació i a la redacció de *Baleares* (els primers anys) i *Diario de Mallorca* (posteriorment) a fer les respectives cròniques. Va donar molt al bàsquet, sempre de manera desinteressada. Per tot això junt, el va satisfer molt rebre el Cornelius Atticus, que considerava la distinció més important que havia rebut al llarg de la seva vida, i això que havien estat moltes", explica García.

En un sentit global, des del punt de vista de la importància del premi per al conjunt de l'esport balear, Pujol (segons fan constar diversos amics) considerava que tot allò que contribuís a posar en valor les moltes feines en favor de la pràctica esportiva eren benvingudes.

Com a valors destacats associats a la pràctica esportiva, Antoni Pujol creia en la constància, la perseverança, la modèstia i l'honestedat. Les persones que el varen conèixer asseguren que no eren valors de cara a la galeria sinó que els aplicava en el seu dia a dia, a l'esport i fora de l'esport.

Si bé no acostumava a parlar d'ídols esportius, sí que consta l'admiració que Pujol sempre va professar pel seu bon amic Tomeu Rullán (distingit també amb el Cornelius Atticus de 1998). Sovint en destacava moltes qualitats, especialment la capacitat de negociació que tenia per defensar els interessos del bàsquet balear.

Antoni Pujol estava molt orgullós de moltes gestes o reptes aconseguits en el món del bàsquet. "Sempre es referia amb orgull amb el primer ascens a Segona Divisió d'un equip balear (Medina Palma). Parlava sempre amb gran satisfacció

del fet d'haver entrenat la primera al·lota que va ser internacional amb Espanya, Francisca Rotger. S'ha de recordar que llavors no era com ara, que hi ha partits de seleccions molt habitualment. En aquell temps, podien passar dos o tres anys sense cap partit de la Selecció espanyola femenina, de manera que ser seleccionada era una cosa prou important. D'alguna manera, diria que tant Tomeu Rullán com el mateix Toni Pujol sentien aquell fet com una cosa d'ells, ja que també comportava una potenciació del bàsquet a les Illes. Sigui com sigui, n'estaven tots dos molt orgullosos, certament". Tot i ser una persona modesta, Pujol també sentia orgull per haver contribuït a la promoció del bàsquet femení a l'illa, des dels anys quaranta i gairebé fins als darrers dies de la seva existència. Ell sempre va treballar per equiparar-igualar el bàsquet masculí i el femení.

Per altra banda, sempre es va mostrar també molt orgullós d'alguns reconeixements que havia rebut. El primer en importància, per a ell (com s'ha comentat) era el Cornelius Atticus, seguit de l'emblema d'or de l'Agrupació Mundial de Minibàsquet, el trofeu Mercant a l'Esportivitat i la Distinció Majòrica, que havien rebut, entre altres, referents del bàsquet espanyol com Juan Antonio San Epifanio (Epi) o Joan Creus.

CORNELIUS ATTICUS 1999

Julia Cano Cobo
(Melilla, 1930)

La condició de militar del pare va marcar els primers anys de vida de Julia Cano i, de fet, de tota la família, amb successius canvis de destí. Així, Cano va néixer a Melilla, però -essent ella molt joveneta- la família va desplaçar-se a Barcelona, on va passar uns anys, abans d'arribar a Eivissa.

Aficionada al ballet des de nina, Julia Cano va anar adquirint els coneixements i les habilitats que posteriorment va anar transmetent -durant tota la seva professional- a la joventut eivissenca. El 1953 va aconseguir el títol de *Profesora Nacional de Educación Física y Deportes*, en la que va ser la primera promoció de l'Estat. Entre 1953 i 1985 va ser professora (la primera a Eivissa) d'educació física a distintes escoles i instituts.

Entre 1950 i 1970, va organitzar la major part de les activitats esportives escolars i federatives d'Eivissa. Va fundar equips de bàsquet i voleibol, va promoure l'atletisme i la natació, i va organitzar els primers campionats de gimnàstica esportiva i gimnàstica rítmica a l'àmbit insular i provincial.

A més d'altres reconeixements públics, Cano va ser distingida amb el Premi al Mèrit Ciutadà del Consell d'Eivissa, el 2015. L'any 2021 va rebre la Medalla d'Or de l'Ajuntament d'Eivissa en reconeixement a la seva trajectòria de difusió i promoció de l'esport. "Ha romput sostres de cristall. El seu impuls en l'ensenyament de l'esport ha estat el mirall de moltes persones, i especialment de moltes generacions de nines que varen veure en ella una inspiració i un model a seguir".

L'empremta esportiva que ha deixat a l'illa també es posa de manifest a la mateixa família (ha estat mare de cinc fills). Així, la seva filla Marcela Ribas Cano ha estat la introductora de la natació sincronitzada a Eivissa i Formentera.

Julia Cano ha consagrat la seva vida a la promoció esportiva. Per això, mateix quan li varen notificar que havia estat distingida amb el Cornelius Atticus de l'edició de 1999 (la segona dona a rebre'l) va experimentar una gran emoció. Així ho explica ella mateixa. "Fins dos o tres anys abans del lliurament del premi Cornelius Atticus, els homenatges o reconeixements que havia rebut per la meua vinculació amb l'esport havien estat per part d'amistats o d'algun ajuntament d'Eivissa. Però mai res de l'envergadura i la repercussió del Cornelius Atticus. El fet de rebre'l va ser un gran orgull per a mi, més tenint en compte que jo no vaig néixer a les Illes; de fet, tothom de la meua família que va poder me va acompanyar a Palma el dia del lliurament, que va ser dels dies més importants per a mi des del punt de vista del lligam amb l'esport. Sé que és un premi que no tothom té i, per tant, me consider una autèntica privilegiada en aquest sentit".

El fet de veure néixer i créixer l'activitat esportiva en distintes modalitats a Eivissa ha estat per a Julia Cano un motiu de gran satisfacció personal. "Estic orgullosa de tot el que modestament hagi pogut fer per promocionar l'esport en general i l'esport femení en particular. Si m'he de quedar amb alguna cosa, diria amb l'inici del bàsquet i el voleibol a l'illa, amb la il·lusió que va despertar en tothom: pensar en la possibilitat de competir, de viatjar a fora per jugar...".

Els inicis del vincle de Julia Cano amb l'esport, com gairebé en tots els casos, varen ser a l'escola; concretament a les classes d'educació física o gimnàstica. La passió que mostrava per l'esport la va dur a ser una pionera en aquest àmbit a Eivissa. En aquest sentit, recorda que els primers anys que feia de professora a un institut es va

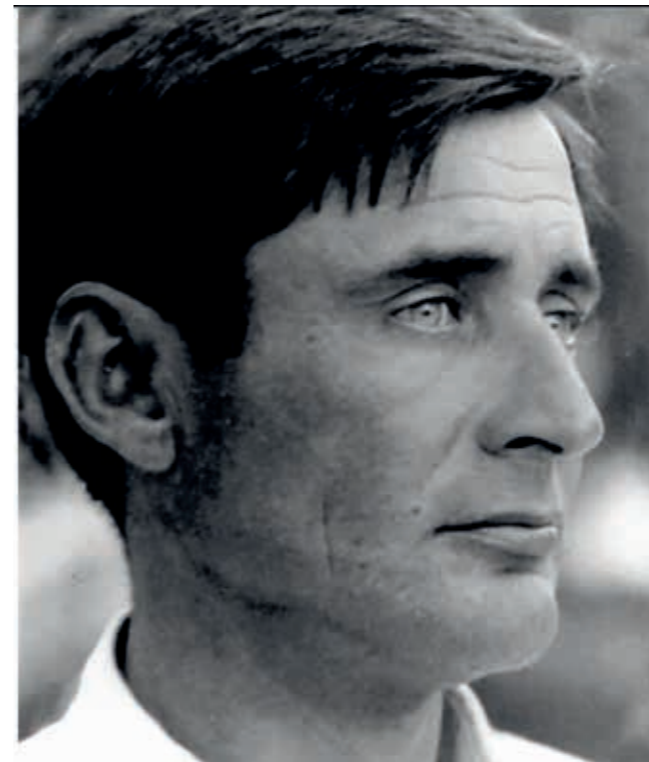
trobar que estaven separades les classes de nins (amb un professor que era militar com a responsable) i nines (amb una professora, ella mateixa).

Cano també rememora episodis tals com que un temps alguns pares i mares no deixaven fer gimnàstica a les filles quan aquestes tenien la menstruació.

Sense tenir ídols com a tals, Julia Cano sí que es va sentir sempre molt propera a Jesús 'Fillo' Carballo -molts d'anys seleccionador de l'equip espanyol (masculí i femení) de gimnàstica-, amb qui va estudiar la carrera a Madrid.

CORNELIUS ATTICUS 1999

Bartomeu Estelrich Fuster
(Palma, 1953-1998)

De jove, Bartomeu Estelrich va conèixer i practicar la vela, però l'esport que veritablement el va captivar va ser el trot, ajudat per la tradició familiar.

Als 19 anys es va traslladar a França amb l'objectiu de perfeccionar la tècnica com a menador i també com a entrenador de cavalls de trot enganxat. Amb quadres pròpies a l'hipòdrom de Son Pardo, a Palma, també es va encarregar de l'ensenyament (teòric i pràctic) de les noves generacions de menadors, per als quals era un mestre i un ídol.

Estelrich va participar en moltíssimes competicions oficials. Es calcula que, al llarg de la seva carrera esportiva, va participar en unes 8.000 curses, i se'n va endur més de 1.700 victòries. Va guanyar en quatre ocasions el Gran Premi Nacional. L'any 1989 va participar al Campionat del Món celebrat a Toronto (Canadà), on va obtenir la sisena posició en representació d'Espanya, i va participar als campionats d'Europa de 1987, 1988, 1990, 1991 i 1994.

Afectat de càncer, va morir l'any 1998. La seva darrera cursa va ser el novembre de 1997 a Son Pardo. D'ençà de la seva mort, a Son Pardo s'hi celebra cada any el Memorial Bartomeu Estelrich.

Bartomeu Estelrich va rebre el Cornelius Atticus de l'any 1999 a títol pòstum, ja que el menador palmesà havia mort tot just uns mesos abans, el 1998. En el seu entorn més pròxim (família i amistats) no es recorda cap comentari d'ell respecte al premi en qüestió. El que sí es va constatar va ser sorpresa en el món del trot, en considerar-se els seus integrants "un poc discriminats i no massa atesos" en relació a altres esports. En aquest sentit, el Cornelius Atticus guanyat per Estelrich va ser molt ben rebut, ja que posava en valor el trot i els menadors.

Pel que fa als valors d'Estelrich, els qui els varen conèixer en destaquen "la bonhomia i la passió que sentia pel món dels cavalls, en els quals pensava les 24 hores del dia. Sense dubte, el cavall era la seva vida". "El meu marit -relata Magdalena Tugores, la seva esposa- va ser una persona generosa que no va tenir mai un 'no' per a ningú, fos la persona que fos. Sempre va ser molt respectuós amb tothom". Estelrich i Tugores es varen conèixer a través del trot, a Son Pardo, per acabar formant un matrimoni amb dues filles, la petita de les quals, Pilar Estelrich, també és menadora.

La carrera de Bartomeu Estelrich en el món del trot li va proporcionar moments inoblidables, moments per recordar, moments dels quals sentir-se orgullós. "Ell se sentia molt orgullós del primer Gran Premi Nacional que va guanyar, el 1977, amb Balliant, un cavall que coneixia des dels tres anys", explica Gaspar Lirola, que prepara una biografia d'Estelrich. "Sovint recordàvem el Gran Premi que vàrem guanyar el 1985, ell com a entrenador meu i jo com a menador", subratlla de la seva banda Xisco Abellán, bon amic seu i deixeble.

Fora de la competició, Estelrich també estava i es mostrava molt orgullós "de les estades que va fer a França. Primer, abans de fer el servei militar, a les quadres Robert Dewulf, per a qui sentia molta d'estima. Posteriorment, una vegada ja casat amb Magdalena Tugores, va passar una temporada a les quadres de Jean-Pierre Viel, que eren les més importants del país".

Quant als inicis en el món del trot, els antecedents familiars en el món del trot varen influir, sens dubte, en el vincle de Bartomeu Estelrich amb aquest esport. El seu padrí, també Bartomeu, va competir els anys trenta, com també va fer el seu pare, Baltasar. A més, la seva germana Emerita també va ser menadora.

D'alguna manera, ell va convertir la seva passió (el món del trot) en la seva feina. Va competir tota la seva vida, com qui diu fins al darrer dia.

CORNELIUS ATTICUS 2000

Bartomeu Ferragut Ferrer
(Costitx, 1944-Palma, 2017)

Com la majoria de nins d'una època, Bartomeu Ferragut es va iniciar en l'esport a través del futbol, concretament a les categories inferiors de l'Atlètic Balears i el San Javier. Però a través del pare Tià del col·legi Sant Josep Obrer, de Palma, es va vincular amb el món del bàsquet, pel qual va demostrar una gran devoció durant tota la vida. A l'escola, Ferragut hi figurava com a instructor d'educació física.

Ferragut va crear la secció de bàsquet al Sant Josep l'any 1961. Va ser dels primers entrenadors amb títol estatal que va tenir Mallorca. Va entrenar el Sant Josep a totes les categories (incloent la Segona Divisió Femenina de la Lliga Catalana-Balear) i també la Glòria-Sant Josep (Segona Divisió masculina de la Lliga Catalana-Balear) i el Joventut Lluçmajor i el Perlas de Manacor (tots dos a la Tercera Divisió masculina).

Defensor a ultrança de la formació, també va ser president del Comitè Escolar de la Federació de Bàsquet de les Illes Balears (1990-2000) i membre fundador de l'Associació Balear d'Entrenadors. Com diu Maria Jaume, coordinadora i responsable de competicions de la Federació de Bàsquet de les Illes Balears, "parlar de Bartomeu Ferragut és fer-ho d'una gran institució dins de la Federació". Va ser igualment rellevista de la torxa olímpica de Barcelona'92 i col·laborador de la Universiada de Palma (1999).

En tot cas, a més del bàsquet (que va deixar per problemes de salut l'any 2008), una altra de les seves passions va ser la pesca. Ferragut va rebre distints reconeixements: medalla d'Or de la Federació de Bàsquet de les Illes Balears (l'any 1998), premi Majorica (1997), medalla d'Or del col·legi Sant Josep Obrer (1988), distinció de l'Ajuntament de Campos a les Escoles Esportives (1993), premi de la Diputació de Càceres per la realització de la tercera concentració estatal (1973).

Una vegada que havia mort, el col·legi Sant Josep Obrer va batejar el seu pavelló amb el nom de Tomeu Ferragut, en reconeixement als molts anys de feina que hi va fer com a formador.

Toni Ferragut és l'encarregat d'expressar els sentiments que son pare, Tomeu Ferragut (traspasat el 2017), va tenir amb motiu del lliurament del premi Cornelius Atticus de l'edició de l'any 2000. "Mon pare es va mostrar molt orgullós i sorprès en saber que havia estat elegit un dels guanyadors d'aquell any. Orgullós perquè era un reconeixement d'alt valor, un reconeixement que potser no havia sentit a ca seva en un primer moment. El va fer molt feliç perquè ell es considerava un home de poble, fet a si mateix, i veure reconeguda la seva feina de tota una vida en benefici i promoció de l'esport (gairebé sempre sense cobrar) li va suposar tot un honor. Al mateix temps, va ser una gran sorpresa, perquè no s'ho esperava. Ell feia sempre les coses pel gust de fer-les, no per esperar-ne cap reconeixement, no feia màrqueting personal. El cas és que va gaudir sempre molt de poder exercir la seva faceta de formador a través de l'esport, el bàsquet en concret".

En rebre el premi, Ferragut es va mostrar molt emocionat i va dedicar unes paraules a elogiar la figura del pare Tià, del col·legi Sant Josep Obrer. "D'alguna manera, va ser el pare Tià qui va introduir mon pare en la pràctica del futbol i el bàsquet a l'escola. Mon pare sempre es va sentir tutelat i amb el suport del pare Tià, amb qui se sentia molt lligat".

A l'acte del lliurament del Cornelius Atticus a

Ferragut, el que també era bon amic, Toni Pujol, va prendre la paraula per destacar-ne les seves facetes d'entrenador, dirigent, organitzador i educador.

D'altra banda, Ferragut donava també molta de rellevància al premi Cornelius Atticus "pel sentit d'unitat i de cohesió que atorgava (i continua fent-ho) al món esportiu de les Illes. Sempre deia que era una llàstima que una illa com Mallorca, un dels primers destins turístics a escala mundial, no fos capaç d'aglutinar esforços per poder tenir un equip a l'ACB. Considerava que el Cornelius sí que representava aquesta unitat, defugint de partidismes o personalismes. Mon pare repetia que fins que el bàsquet mallorquí no s'uneixi i no faci causa comuna, mai no tindrà un equip a l'ACB".

Ferragut sempre va sentir passió pel bàsquet i per la formació de la joventut, cosa que va poder combinar perfectament, durant dècades, al Sant Josep Obrer. D'aquesta manera, segons confirma el seu fill, "per a ell, els seus ídols sempre varen ser els seus alumnes, els seus jugadors. Els exigia molt, perquè ell sempre va ser una persona molt exigent, però al mateix temps els tenia una estima molt gran. Creia que a través del bàsquet els podia ajudar, i s'hi va implicar amb els cinc sentits. A més d'això, quan alguns dels seus jugadors o jugadores arribaven a despuntar se n'alegrava molt, és clar. Va ser el cas de Miquel Àngel Pou, que va jugar a l'ACB a l'època del també mallorquí Rafa Rullán; de Rudy Fernández, d'Alba Torrens i Chelo Martínez".

Justament la formació de molts de joves a través del bàsquet a Sant Josep Obrer és un dels fets que més orgull despertaven en Tomeu Ferragut.

"És cert que mon pare sentia devoció pels nins i nines del col·legi. Record que dissabtes i diumenges gairebé es passava el dia tancat al pavelló veient un partit rere un altre. Obria les portes a primera hora i les tancava, en haver acabat la jornada, després de moltes hores. Era la seva autèntica passió. Ah, i s'ha de dir que duia molt malament el fet de perdre, ja que era molt competitiu. Si el seu equip podia guanyar per 20, no volia guanyar per dos punts".

Tomeu Ferragut també es va mostrar sempre orgullós d'haver fet la seva aportació a la promoció del bàsquet femení a les Illes. "En aquest sentit, se sentia integrant d'un grup de persones que varen fer molta de feina per situar el bàsquet femení on li corresponia: parlava sovint d'Ascensión García, de Toni Pujol, de les germanes Rullán i de Dolors Besné".

Igualment, també valorava com a important el fet que el bàsquet a les Illes passàs de jugar-se amb cistelles molt rudimentàries a poder-se dur a terme en pistes i instal·lacions molt millors, les que es varen anar construint durant anys. I encara més satisfet se sentia de saber que tenia el respecte i l'estima del seu alumnat, com li varen demostrar una vegada que havia deixat el col·legi.

Més enllà del lligam tan intens que va mantenir amb els seus jugadors, Ferragut va declarar-se sempre un gran enamorat de l'equip del *Dream Team* nord-americà, que va competir als Jocs de Barcelona'92, amb una constel·lació d'estrelles, com Jordan, Johnson, Bird...

En el capítol de valors, Toni Ferragut destaca que son pare, Tomeu Ferragut, en tenia tres essencialment, però molt intensos. "Feina, perseve-

rança, esperit de sacrifici, i tots tres elevats a l'enèsima potència". En aquesta línia, "mon pare no entenia expressions com ara 'estic cansat'. D'altra banda, tenia una autoritat moral davant l'alumnat increïble.

Malgrat que el bàsquet va marcar i determinar la seva vida, Ferragut es va iniciar en l'esport a través del futbol. Més concretament, defensant els colors de l'Atlètic Balears. "Però el pare Tià va agafar mon pare, i en certa manera el va tutelar. Va donar una pilota de futbol i una altra de bàsquet als alumnes del Sant Josep, propietat del Bisbat de Mallorca, per tal que s'entretinguessin. El creixement del bàsquet a l'escola i en global a Mallorca li deu molt al pare Tià, que sempre va confiar molt en mon pare; d'aquí que ell sempre li mostrava el seu agraïment".

CORNELIUS ATTICUS 2000

Jaume Oliver Sastre
(Sóller, 1917-2002)

El món de l'esport forma part de la vida de Jaume Oliver. Va jugar a billar i a futbol i va practicar el ciclisme. Va ser organitzador de combats de boxa, de nombroses proves atlètiques (als anys cinquanta), de ciclisme (més de 300, entre elles quatre curses de ciclisme femení el 1973, quan estaven prohibides pel règim), àrbitre de ciclisme i preparador i director esportiu d'aquest esport (de la Selecció Balear l'any 1951), també directiu de la Federació Balear de Ciclisme. A més, Oliver va ser fundador i president del Club Ciclista Defensora Sollerense (també de les seccions de tir de fona, espeleologia i cicloturisme). Igualment va ser directiu del Club Futbol Sóller.

Pel seu vincle amb l'esport i la promoció que sempre en va fer, Oliver va rebre diverses distincions, entre altres: títol de millor promotor regional, concedit per la Federació Territorial Balear de Ciclisme (1976), la medalla de la Delegació Balear d'Esports (1993), la medalla d'or i brillants del Club Ciclista Defensora Sollerense (1993), la insígnia d'argent de la P.C. Manacor (2000), la medalla d'or de la Federació de Ciclisme de les Illes Balears (2002), la distinció del XXV Aniversari de la Federació Balear de Tir de Fona (2002) i el premi especial a l'Esperit Esportiu, atorgat pel Consell de Mallorca (2003).

Joan Oliver és l'encarregat per parlar en nom de son pare, Jaume Oliver, que va rebre el premi Cornelius Atticus a l'edició de l'any 2000. "Per al pare, rebre el Cornelius Atticus va suposar una màxima felicitat. Als seus 84 anys no s'ho esperava de cap de les maneres, ni era cap de les seves prioritats. Ell sempre ho feia tot per gust, per passió, i no per reconeixements, pesar de que en va rebre molts al llarg de la seva vida. Durant els gairebé setanta anys dedicats a la promoció de l'esport, va fer de tot i molt. Ca nostra era la casa de tots els esportistes, i allà on hi havia alguna cosa que fer per als altres, allà hi era sempre arromangat l'amo en Jaume Oliver".

En rebre el premi, Oliver va rebre enhorabones i felicitacions "de tots els organismes, amics, clubs, federacions i esportistes, haguts i per haver, per la seva dedicació i treball abnegat i silenciosos. Llàstima -lamenta el seu fill- que no en pogués gaudir un poc més, ja que una llarga malaltia l'allunyà per sempre de tots nosaltres, uns mesos després".

En el capítol de valors, l'altruisme i la generositat varen figurar en un lloc destacat dins la personalitat de Jaume Oliver. "Li agradava molt treballar i donar suport a l'esport base, a la joventut, i especialment als que no tenien mitjans per practicar-lo. En certa ocasió un bon amic, Jaume Casanovas, actual president del Club Ciclista Defensora Sollerense (CCDS), el va qualificar com a "un Gegant Guerrer. Gegant, perquè és la discreció personificada i un dels homes més grans que he conegut. Guerrer, pel fet de lluitar sempre i dia a dia tant per dur la seva família endavant com per tot allò que val la pena".

Vinculat de sempre al ciclisme, els ídols esportius de Jaume Oliver (o, com a mínim, persones per

les quals sentia admiració) varen ser sobretot ciclistes. Així ho manifesta el seu fill Joan. "Parlava de Raymon Poulidor (*Pou Pou*), l'etern segon classificat, per la seva constància i esportivitat, a pesar de competir al llarg de la seva trajectòria dins el professionalisme, amb els millors corredors del món, com Eddy Merckx, Jacques Anquetil, Felice Gimondi, Luis Ocaña, Louison Bobet i el millor escalador de tots els temps, el gran Federico Martín Bahamontes, bon amic de la família. També reconeixia el talent d'Alfredo Binda, Antonin Magne, Felice Gimondi, Gino Bartali, Louison Bobet i del mateix el gran Bahamontes, bon amic de la família...".

Pel que fa a ciclistes locals, "mon pare admirava els Jaume Mayol, Miguel Gual, Antoni Karmany, Gabriel Company, Guillem i Toni Timoner, Miquel Mas, Miquel Torrens, Guillem Parró, Toni Salvà, Pere Balaguer, Jaume Borra, Fernando Benejam i molts d'altres, que ja eren pràcticament de la nostra família".

Igualment, Oliver va tenir gran admiració per dos personatges clau dins el tir de passetja (o tir de fona): "Biel Frontera i Mateu Cañellas, els dos grans apòstols del ressorgiment d'aquest ancestral, i aleshores oblidat, esport d'autèntica arrel balear".

Jaume Oliver va col·leccionar moments especials, moments emotius, derivats del seu vincle amb l'esport. "Mon pare -afirma Joan Oliver- era un home molt avançat al seu temps, i una de les coses de les quals estava més orgullós va ser l'organització de quatre competicions femenines l'any 1973, quan encara estaven prohibides per la *Sección Femenina del Movimiento*, encapçalada per Pilar Primo de Rivera, i per la Real Federación Española de Ciclismo, encapçalada

en aquelles dates per Lluís Puig, que després es va autoproclamar com un dels paladins del ciclisme femení espanyol”.

També va sentir legítim orgull per “la coorganització del Gran Premi Internacional Illa de Mallorca, per a ciclistes professionals, sota la direcció del desaparegut Mateu Canals, un dels visionaris perfeccionistes d’aquest esport, més de 20 anys avançat a la seva època, per la gran promoció turística i esportiva que comportava, a través dels ciclistes de nombrosos països que ens van visitar, amb la participació de la totalitat de corredors professionals del moment...”.

Oliver parlava amb orgull i satisfacció per “la introducció, a la dècada dels seixanta, del cicloturisme a les Balears, amb el suport posterior del manacorí Miquel Mas, excampió del Món de Mig Fons Darrera Moto, i seguidament per una carretada d’entitats esportives, al veure el futur d’aquest apassionant esport no competitiu. També estava profundament orgullós per la creació de la primera Escola de Ciclisme de les Balears (que continua funcionant), l’any 1980, amb el suport del llicenciat en INEF Marcel·lí Got, Cornelius Atticus 2020”.

La passió per l’esport va acompanyar Jaume Oliver al llarg de tota la vida, ja des de ben jovenet. “La seva passió més forta va ser el ciclisme, en el qual es va iniciar de jove, competint amb els grans del moment, i compaginant-ho amb la pràctica del futbol i el cicloturisme”, recorda el seu fill. Una dura caiguda, al circuit solleric del carrer de Sa Mar, el va apartar del món competitiu de les dues rodes, però de tot d’una es va abocar a ser àrbitre i preparador i director esportiu d’aquest esport, organitzador d’esdeve-

niments ciclistes, proves atlètiques, combats de boxa al Teatre Defensora... Mai no he pogut entendre d’on treia el temps per fer tot el que feia, amb les hores de dur treball que havia de fer diàriament per mantenir una família de sis fills”.

CORNELIUS ATTICUS 2000

Joan Casals Thomàs

(Es Mercadal, 1921-Ferrerries, 2006)

De tot d’una que va conèixer els escacs, Joan Casals en va quedar captivat, fins al punt de dedicar bona part del seu temps lliure a la promoció d’aquest esport, amb l’organització de nombrosos campionats i torneigs.

Casals va aconseguir que les Illes Balears fossin el punt de referència mundial dels escacs. Des de 1965 fins a 1975 va ser el promotor dels reconeguts tornejos internacionals de Palma, que eren els més importants del moment a l’àmbit internacional. Aquells mateixos anys va tenir l’oportunitat d’organitzar campionats insulars, campionats de Balears i el Campionat d’Espanya de 1967.

L’any 1970 va aconseguir que Palma fos elegida com a seu per a La Internazional (prova classificatòria per al Campionat del Món), competició que va reunir els millors jugadors del moment. El 1973, la Federació Internacional d’Escacs (FIDE) li va encomanar l’organització del campionat interzonal femení, que es va celebrar a Cala Galdana, Menorca.

Casals també va organitzar el partit de candidats al títol mundial i la Copa Claire Benedict (campionat d’Europa de seleccions nacionals) a l’Auditori de Palma, l’any 1974. El 1989, va organitzar la Copa del Món de l’Associació de Grans Mestres.

El 2000 va ser l’any en què el Jurat del premi Cornelius Atticus va determinar que el guanyador d’aquella edició era Joan Casals, com a gran promotor dels escacs a les Illes Balears. El mateix Casals va explicar llavors a la premsa que “aquesta distinció és un estímul per continuar treballant per l’esport balear”.

Casals va morir l'any 2006, de manera que és el seu fill, Lluís Casals, qui amplia la valoració que va fer el seu progenitor respecte a la importància del premi, individualment i col·lectivament, i també de la seva trajectòria vinculada al món dels escacs.

“Mon pare -diu Lluís Casals- va rebre el premi Cornelius Atticus amb molta satisfacció, va ser un premi al qual sempre va tenir molta estima, ja que reconeixia la seva trajectòria esportiva de molts d'anys. Segons ens deia, ell no s'esperava el premi (ni aquest ni cap altre), de forma que va ser una sorpresa per a ell i, al mateix temps, una gran alegria”.

I afegeix: “Comentava que, efectivament, el Cornelius Atticus li serviria també com a plataforma per continuar organitzant tornejos d'escacs, cosa que feia per potenciar aquest esport. Mai no va tenir en aquest sentit aspiracions personals. Creia, d'altra banda, que un premi com el Cornelius era molt necessari per a la promoció esportiva a les Illes”.

En el terreny dels valors, Casals -segons explica el seu fill- reivindicava per sobre tot el *fair-play*, el respecte, tant a l'esport com a la vida. “Per a ell un valor tan important i destacat que, podríem dir, va marcar la seva manera de ser i de comportar-se a la vida”.

D'altra banda, a Joan Casals no se li recorda fer referència a ídols esportius que hagués pogut tenir de jove o de més major. Això no obstant, com rememora el seu fill Lluís, “a ca nostra el seguiment del Tour de França per televisió va ser sempre una cosa sagrada, ja que mon pare n'era un gran aficionat, i era un gran seguidor

de figures com les de Federico Martín Bahamontes i de Miguel Indurain”. Lluís Casals també recorda que son pare era habitual espectador en el Lluís Sitjar dels partits del Reial Mallorca, equip al qual va seguir de prop els anys que va viure a Palma”.

Quan se li va demana a Lluís Casals de quins fets en què havia participat a l'àmbit esportiu se sentia més satisfet, comenta: “Més que de l'organització d'un torneig o altre, s'ha de dir que mon pare es va sentir molt orgullós de tot allò que feia, perquè ho feia amb el cor i amb els cinc sentits posats, dedicant-li moltes d'hores per tal que tot sortís bé, com havia de sortir. Per a ell, aquesta era la seva filosofia de vida, en què va tenir sempre tres grans pols: la feina, la política i els escacs”.

Ja de jovenet Joan Casals es va vincular amb el món dels escacs. “Hi jugava a diferents bars d'Es Mercadal. També li agradava el billar i el domínó. Però és cert que els escacs el varen captivar d'una manera especial, i hi va establir un vincle tan important, que ja no va abandonar mai més, ja fos com a jugador o com a promotor i organitzador de tot tipus de torneigs”.

També de jove, Joan Casals va provar el ciclisme. “Mon pare el va practicar d'adolescent. A banda d'esport, també s'ha de saber que en aquell temps la bicicleta, juntament amb els burros o els carruatges, eren els mitjans de transport de la seva època”, matisa el seu fill.

CORNELIUS ATTICUS 2001

Enrique Granados Aumacellas

(Barcelona, 1934-Bunyola, 2018)

Enrique Granados va dedicar tota la vida a la natació, com a nedador, entrenador i com a directiu. Durant molts d'anys va ser l'estendard de la natació espanyola. Va competir des dels 14 anys i es va proclamar per darrera vegada campió d'Espanya als 26 anys. Es va proclamar campió d'Espanya en nombroses ocasions, va tenir 31 records individuals d'Espanya i va formar part de la selecció espanyola en 63 ocasions. A escala internacional, va competir per primera vegada a Alexandria el 1951 als Jocs del Mediterrani, on va obtenir medalla de bronze als 400 i 1.500 lliures. També va obtenir la plata gràcies, el relleu espanyol juntament amb Queralt, Ferry i Alberiche.

També va participar als Jocs Olímpics d'Hèlsinki, el 1952, també als 400 i 1.500 lliures. En aquesta darrera prova, va tornar a batre el rècord d'Espanya i va ser un dels quatre esportistes seleccionats, juntament amb Joaquín Blume, Miguel de la Quadra Salcedo y Ángel de León per participar als següents Jocs, que se celebrarien a Melbourne el 1956. Finalment, no hi varen poder participar en comunicar la Delegació Nacional de Educación Física y Deportes la no compareixença de l'equip espanyol, tot just deu dies abans de l'estrena.

Els anys 1955 i 1956 va gaudir d'una beca a la Universitat de Yale (Estats Units), on va aprendre els mètodes d'entrenament del país amb Robert Khiphutz, considerat un dels millors entrenadors de natació de tots els temps.

Com a directiu, Enrique Granados va ser president de la Federació Balear de Natació en dos períodes: de 1973 a 1979 i de 1992 a 1999. L'any 1976 va promoure el Pla General per al Desenvolupament de la Natació a Balears, amb l'eslògan 'Cap nin sense saber nedar', que s'acabaria estenent a tot Espanya. Va ser impulsor de la competició internacional de Mallorca Sincro (que va durar 16 anys i en què varen participar 16 països) del Mallorca Open Masters (MOM), que continua celebrant-se anualment a Palma, i de l'Escola Balear de l'Esport.

En efecte, Granados va ser impulsor de la natació màster a les Illes: ell mateix va participar a nombrosos campionats, amb quarta posició a les proves de 50 i 100 metres esquena a l'Europeu del 2001. A més, va ser secretari de la Federació Espanyola els anys 1988 i 1989, i directiu executiu del Campionat del Món de Natació celebrat a Madrid el 1986. Va aconseguir que l'any 1993 es dugués a terme a Palma el primer Campionat del Món de piscina curta. Fins al darrer moment (com qui diu) va nedar 3.000 metres diaris a la piscina del Prínceps d'Espanya, a Palma.

De les distincions i mèrits que li varen ser concedits, destaquen la Medalla de Bronze al Mèrit Esportiu del Consejo Superior de Deportes (1982) i la Placa d'Honor de la Federació Espanyola de Natació el 2019, a títol pòstum.

Núria Granados, filla d'Enric Granados, és qui parla en nom de son pare per valorar la importància que per a ell va tenir el fet de ser reconegut amb el Cornelius Atticus de l'any 2001.

"Malgrat que va ser sempre un home tímid, modest, humil i discret, per a ell va ser un gran orgull rebre el Cornelius Atticus, el principal reconeixement que es fa en el món de l'esport per part de la Comunitat. Es va emocionar molt el dia del lliurament del premi. Va comentar que recordava els qui havien possibilitat que ell pogués i sabés nedar des d'un punt de vista competitiu, és a dir, tota la gent que ho feia possible: entrenadors, delegats, acompanyants, àrbitres... Considerava, a més, que la natació li havia donat pràcticament tot a la seva vida i, d'alguna manera, havia de retornar-ho de manera altruista; era molt compromès amb la societat".

Per altra banda -afegeix Núria Granados- "ell, que havia nascut a Barcelona, estava també molt agraït de l'acolliment que sempre li va donar aquesta terra, que considerava seva. Igualment, mostrava un sentiment de profunda gratitud cap a aquells que varen tenir la idea de presentar primer i defensar després la seva candidatura per al premi i donava molt de valor a la rellevància institucional i social del premi com una manera reconèixer la feina de moltes persones a favor de l'esport durant molts d'anys". a moltes persones per una feina feta a favor de l'esport durant molt de temps.

Vinculat de sempre al món de l'esport, Enrique Granados gaudia veient molts altres esports: futbol (va ser sempre un gran seguidor del FC Barcelona), waterpolo, que també va practicar a un alt nivell, l'atletisme, la gimnàstica esportiva, el ciclisme o el tennis. Compartia molts dels valors inherents a la pràctica esportiva, sobretot la constància, la perseverança, la humilitat, l'honestat i l'esperit de lluita. Reconeixia aquesta

virtut, entre moltes altres, en Rafel Nadal, de qui no es perdia un partit.

Igualment, Enrique Granados va acumular vivències i experiències d'un gran simbolisme i importància per a ell. No obstant això, i segons relata la seva filla, se sentia especialment orgullós d'alguns episodis determinats. "Tenia un record molt especial de la seva estada de dos anys a la Universitat de Yale (Estats Units), gràcies a una beca de *Educación y Descanso* i la intermediació de Robert Kipputh. Va tenir un gran ressò a la premsa del moment, perquè era pioner en aquesta faceta, encara que el que potser pocs saben és l'escassa cobertura de la beca, que no incloïa ni l'allotjament. Així, després d'un any de dormir en un matalàs del gimnàs de la universitat, va ser el mateix Kiphuth que li va oferir dormir a casa d'ell, cosa que va acabar forjant un estret vincle entre tots dos, amb una amistat que va durar tota la vida".

Núria Granados conclou: "La natació per a la nostra família ha estat molt més que un esport. Ha estat la petjada que va deixar la tràgica mort dels padrins del meu pare: Enrique Granados, el compositor, i la seva dona Amparo Gal, ofegats al Canal de Mancha després de ser torpedinat el vaixell en què viatjaven per un submarí alemany durant la Primera Guerra Mundial. Per això, encara és més emotiu aquest últim reconeixement que va rebre el pare".

CORNELIUS ATTICUS 2002

Josep Sanchis Pastor
(Sóller, 1930)

Aficionat a l'esport des de ben jove, Josep Sanchis va sentir-se especialment atret per la pràctica de l'atletisme, i especialment per les proves de mitja distància. Paral·lelament, va jugar a futbol a les files de l'Huracán, de Sóller. També de jove va iniciar-se en la faceta de promotor i organitzador d'esdeveniments esportius.

Així, l'any 1947 va promoure la celebració de la cursa (meitat en bicicleta, meitat a peu) de Sóller a Lluç pel barranc de Biniraix. Des de 1977 va ser jutge provincial d'atletisme, esport en el qual també va ser monitor estatal. Va ocupar també el càrrec de president del Col·legi de Jutges de la Federació Balear d'Atletisme entre els anys 1978 i 1986, i de director de la semimarató internacional Illa de Mallorca (entre 1979 i 1982). Per altra banda, va ser president del Club de Futbol Sóller, als anys seixanta, i un dels membres organitzadors i impulsors del Campionat del Món Universitari de Ciclisme, celebrat a Palma el 1989.

Però sens dubte la principal aportació de Sanchis al món de la promoció esportiva a les Illes ve pel seu vincle amb el tir de fona, esport autòcton de la nostra Comunitat, des de mitjans dels anys setanta: en aquest àmbit, va promoure campionats de Balears i va ser coordinador del Campionat Escolar de Mallorca de 1990. Va fundar la Comissió de Tir de Fona i, amb estreta col·laboració amb Mateu Cañellas, Sanchis va aconseguir la creació de la Federació Balear de Tir de Fona, el 1984. En aquest esport, Sanchis també va exercir com a jutge.

Per tota la feina vinculada a l'esport, Josep Sanchis ha rebut diferents reconeixements: entre altres, la medalla d'Or Ciutat de Palma el 2017, a instàncies de l'Associació de Veïnats des Fortí. Igualment, va ser el pregoner de les Fires i Festes de Sóller (el seu poble natal) l'any 2006.

Josep Sanchis recorda què va sentir, quin va ser el seu sentiment, quan va saber que era el destinatari del premi Cornelius Atticus de l'any 2002. "Vaig sentir una alegria molt grossa i amb vaig sentir molt satisfet de rebre un reconeixement com aquest, que té el principal propòsit de donar valor a les persones que han contribuït d'alguna manera a promocionar l'esport a casa nostra. He de reconèixer que el premi me va donar molts ànims i me va suposar moltes telefonades de familiars i amics".

Se li demana a Sanchis quina creu que és la importància institucional del Cornelius Atticus, i aquesta n'és la resposta: "El primer que jo me deman és si jo som tan important com per respondre aquesta pregunta. Modestament, diré que trobo que és molt important que es creï en el seu dia el Cornelius Atticus i que tinguï la continuïtat que té. Crec que és molt bo tot allò que ajudi a exaltar i posar en valor l'esport, que tan hem estimat tots, i aquest premi actua clarament en aquesta línia".

En termes de valors vinculats a la pràctica esportiva, Josep Sanchis parla de "compromís, sacrifici, superació, constància, treball en equip".

Amb una vida tan intensament vinculada a l'esport, en distintes modalitats, Sanchis té molts episodis dels quals sentir-se orgullós. Ell mateix en destaca alguns d'especials per a ell. "Sent

molt d'orgull pel fet d'haver escrit el reglament per al tir de fona, juntament amb el meu company i amic Mateu Cañellas, una grandíssima persona, intel·ligent i amb gran capacitat de feina. Ell a la meua presentació del Cornelius va dir: 'L'esport del tir de fona no seria el mateix sense la implicació que ha demostrat sempre Josep Sanchis'. Jo puc dir ben bé el mateix d'ell. Gràcies, Mateu, per tota la feina que vares fer i per l'amistat que me vares brindar sempre".

Un altre fet que Sanchis vol destacar com a especial és el fet que l'Associació de Veïnats d'Es Fortí, de Palma, decidís que el torneig de tir de fona que organitza cada any duigués el nom de Josep Sanchis.

A l'àmbit familiar, explica, "vaig viure amb molta d'emoció el rècord de Balears que va fer en el seu dia el meu fill Lluís Mateu Sanchis Llabrés a la prova dels 100 metres llisos: 10'5 segons. Dissortadament, va morir massa prest a causa d'un infart. Puc dir ben clarament que ell, a més del meu fill, era el meu ídol, una persona a qui sempre vaig admirar".

Sanchis també té un record especial pel fet d'haver dut, a Palma, la torxa la Universiada de l'any 1999. Però no ho va fer sol. "La vàrem dur el trajecte assignat el meu net Lluís Albert i jo, a quatre mans. Ho record amb molta d'emoció, també".

I també va viure (i viu) amb emoció el fet d'haver rebut la medalla d'Or de Palma i d'haver estat pregoner de les Fires i Festes de Sóller.

Quant als seus inicis en el món de l'esport, Josep Sanchis explica que va tenir com a mestre en aquest àmbit Antoni Castanyer. "Va ser un home,

que de forma voluntària i altruista, en el món de l'esport d'aquells difícils temps, va fer una tasca social incalculable, que crec que s'hauria de recordar i tenir molt en compte". Dit això, afegeix: "Sempre me vaig sentir atret per les curses de fons. De fet, el meu germà major sempre me demanava si estava boig de fer tantes voltes rodant el camp de futbol. A futbol precisament hi vaig jugar amb l'Huracán, com a centrecampista".

I la vessant organitzativa també la va tenir ben marcada des de jove. "Record que en fer el servei militar a Muleta, a Sóller, vaig organitzar un campionat militar i fins i tot vàrem jugar un partit contra el Sóller, que -per cert- vàrem perdre...".

CORNELIUS ATTICUS 2003

Martí Mora Moragues

(Algaida, 1938-Palma, 2021)

Martí Mora va estar vinculat a l'esport al llarg de tota la seva vida. De nin, va participar en competicions escolars en distintes modalitats: voleibol, handbol, bàsquet, atletisme, natació, waterpolo i futbol. En handbol, va arribar a formar part de la selecció balear; en waterpolo va participar en el Campionat d'Espanya de segona categoria, competició en què va ser elegit com a millor jugador del torneig. En tot cas, va ser el futbol l'esport predilecte de Martí Mora a la seva joventut.

Va jugar, com a porter, en el Porreres, el Constància i, finalment, en el Reial Mallorca, on va estar tres temporades i on va formar part de l'equip que va aconseguir l'històric ascens a Primera Divisió la temporada 1959-60. El seu darrer any a la màxima categoria va ser convocat per formar part de la selecció espanyola amateur, equivalent a l'actual sub-21. Als 24 anys va haver de deixar el futbol per circumstàncies familiars, poc abans de casar-se amb Maruja García Nicolau, que s'havia coronat com a Miss Europa el 1962. Sigui com sigui, fins als 60 anys Mora va jugar en l'equip de veterans del Reial Mallorca.

Acabada l'etapa del futbol professional, va endinsar-se en el món del tennis, fins al punt de participar en el Campionat de Balears de dobles. Com a dirigent, va ser president del Club de Futbol Patronat i fundador del Sporting Tennis Club, de Costa d'en Blanes (a Calvià), com a pas previ a la fundació de la Federació Balear de Tennis, de la qual va ser el primer president per un període de deu anys. Paral·lelament, va ser elegit vocal de la Federació Espanyola de Tennis i president del Comitè de Classificació durant sis anys.

Carlos Mora, un dels cinc fills de Martí Mora, va parlar sovint amb son pare respecte a què va suposar per a ell l'obtenció del premi Cornelius Atticus, a l'edició de 2003. "En primer lloc, he de dir que mon pare va ser sempre una persona amb uns valors humans i esportius molt profunds. Era una d'aquelles persones especials, amb una ment molt ben estructurada. A propòsit del Cornelius, ell ens deia que creia no merèixer-lo, o almanco no merèixer-lo tant com altres persones vinculades al món de l'esport, persones que havien fet molts de mèrits. Considerava que la seva trajectòria en el món del futbol no havia estat tan llarga com per ser mereixedor d'aquest premi. En tot cas, crec que el Jurat també va posar en valor el fet que mon pare hagués estat fundador i president de la Federació Balear de Tennis, esport en el qual també es va implicar molt".

Des del punt de vista d'importància institucional del Cornelius Atticus, Carlos Mora explica que "quan mon pare va rebre el premi (l'any 2003), el Cornelius encara no tenia la importància que té a dia d'avui, però en tot cas ja el va valorar com un premi de la màxima importància i amb molt d'orgull".

A propòsit dels valors, Martí Mora reivindicava per sobre de tots els altres "el respecte", com comenta el seu fill. "El respecte era el seu lema a la vida, dins i fora de l'esport. Esportivament, record un episodi molt gràfic: en un partit del Mallorca al Lluís Sitjar els ànims estaven molt caldejats per determinades decisions arbitrals. Per evitar mals majors i protegir l'àrbitre, mon pare el va protegir fins a abandonar el terreny de joc".

Un altre episodi parla també de la integritat de Martí Mora. "Ell era el suplent de Ricardo Zamora

(fill) en el Mallorca. Però Zamora es va lesionar i mon pare el va substituir. Va jugar tres partits boníssims, però quan Zamora va estar recuperat, també va tornar a ser titular en detriment de mon pare. Part del públic del Mallorca va cridar 'Moraaa, Moraaa...', reivindicant que havia de ser ell qui havia de continuar defensant la porteria mallorquinista. Però ell va estar sempre al seu lloc i va respectar la decisió de l'entrenador. És més, en una entrevista publicada a *Don Balón*, mon pare va declarar que el porter titular del Mallorca era Zamora i que ell era una peça més de l'equip i que sempre estaria preparat per ajudar".

S'ha de dir que aquell debut (el 12 d'octubre de 1962) es va produir en el Lluís Sitjar, en el partit Mallorca-Elx. Circumstàncies de la vida i del futbol, la primera pilota que va tocar Mora va ser per recollir-la del fons de la porteria, després del gol del rival. "En aquell temps -rememora Carlos Mora-, l'àrbitre s'encarregava d'agafar la pilota i deixar-la al centre del camp per tal que es reprengués el joc. En el moment de recuperrar-la del fons de la porteria, mon pare va mirar l'àrbitre i va recordar que el dia abans l'havia vist a missa (mon pare era molt religiós i practicant); el cas és que el col·legiat se li va acostar li va comentar: 'No passis pena, que t'anirà bé...'"

El seu fill també relata com Martí Mora sempre va respectar les persones per sobre de qualsevol altra consideració. "No li valien les diferències de tracte, segons si una persona pertanyia a una classe social o altra. És més, diria que fins i tot tractava millor, amb més atenció, les persones d'escala social més baixa".

Una altra situació parla també de l'honestetat i la integritat de Martí Mora. "Ens va explicar

alguna vegada -rememora Carlos Mora- que en un partit d'handbol base, essent ell porter, hi va haver una pilota que va tocar al travessar i va rebotar al terra. L'àrbitre li va preguntar si havia traspassat la línia, i mon pare li va reconèixer que, efectivament, era gol. Com és d'imaginar, els seus companys li varen dir de tot, però ell va defensar el que va veure: que havia estat gol de l'equip contrari".

Si el futbol i el tennis (en aquest ordre cronològic) varen ser els dos esports preferits de la seva vida, també els ídols esportiu de Martí Mora procedeixen d'aquestes modalitats esportives. "Mon pare admirava profundament el porter de l'Athletic de Bilbao José Ángel Iríbar, com a seguidor que era del club (també del Reial Madrid). Per altra banda, també es confessava admirador del mític Ricardo Zamora i del seu fill, Ricardo Zamora júnior, amb qui va compartir vestidor en el Mallorca, com he comentat".

Pel que fa al tennis, "mon pare sempre va admirar la figura de Rafel Nadal, pels molts triomfs que ha conquerit, però sobretot per la manera de guanyar i també, encara que molt poques vegades, de perdre. En aquest sentit, considerava que la figura de Toni Nadal havia estat clau a l'hora de forma el seu nebot. Quan ell va morir, la família va agrair profundament la presència al tanatori de Toni Nadal, que me va dir que li corresponia estar amb nosaltres en aquell moment, de la mateixa manera que mon pare havia estat amb ells a l'hora de donar el condol amb motiu de la mort de son pare". Més enllà de l'admiració, Martí Mora va fer multitud d'amics tant en el futbol com en el tennis: "Va ser amic íntim d'Alfredo Di Stefano i també va tenir molt bona amistat amb Carmelo, porter de l'Athletic, i amb

els tennistes Manolo Santana, Manuel Orantes i Andrés Gimeno".

Martí Mora va viure, segons explica el seu fill Carlos, multitud d'episodis dignes de ser recordats pel seu vincle amb el món de l'esport. "D'una banda, ell va conèixer la que seria la seva esposa i la nostra mare gràcies al futbol i al Mallorca. Ma mare acabava de ser coronada Miss Europa i el Mallorca la va convidar a fer el servei d'honor en un partit al Lluís Sitjar contra el San Lorenzo de Almagro. Gràcies a aquell fet, tots dos es varen conèixer... i fins al final de les seves vides".

Igualment, Martí Mora se sentia enormement orgullós d'haver estat el primer porter mallorquí a aconseguir l'ascens amb el Mallorca a Primera Divisió, la temporada 1959-60.

Pel que fa al seu lligam amb el món esportiu, va venir per moltes bandes i a través de molts d'esports. La seva alçada (1'90 metres) va ser per a ell un factor a potenciar, en esports com el waterpolo i l'handbol. En el capítol futbolístic, sempre va recordar el seu pas pel Porreres i el Constància i l'orgull d'haver pogut formar part de la primera plantilla del Reial Mallorca, sempre -això sí- amb el màxim respecte per a l'Atlètic Balears.

Com explica el seu fill Carlos, "el futbol d'aquell temps no donava per viure com a dia d'avui, no es guanyaven quantitats estratosfèriques de doblers. En un moment donat, mon pare va haver de renunciar al futbol per dedicar-se a ser aparellador i casar-se amb la nostra mare. Mai, però, no va perdre el vincle amb l'esport".

CORNELIUS ATTICUS 2004

Juan José Mas Garau
(Palma, 1948)

L'esport és un element indissociable de la vida de Juan José Mas, i ho és des de ben jove, ja que des del principi va practicar multitud d'esports: handbol (va ser campió d'Espanya de Segona Divisió amb l'equip Luis Vives), futbol (va jugar amb La Salle), bàsquet, atletisme, natació, waterpolo, tennis, pàdel o esquai.

Va aconseguir el rècord de Balears en llançament de disc, i també feia el llançament de javelina i de martell. Així mateix, va participar en el Campionat de Natació amb Aletes.

D'entre tots els esports, però, aquell en què més va destacar va ser l'handbol: el 1967 va ser el màxim goleador de la fase del Campionat d'Espanya de Segona Divisió. Per la seva habilitat en distints esports, va ser elegit Millor esportista de Balears en categoria juvenil (en conjunt: de tots els esports) i també (en categoria absoluta) millor jugador d'handbol i millor esportista de salvament i socorrisme, modalitat en què va participar en el Campionat d'Espanya.

Mas també ha destacat com a tècnic esportiu. Va ser entrenador de diversos clubs d'handbol (inclòs seleccionador balear juvenil) i entrenador de natació (també àrbitre autonòmic en aquest esport) i de natació amb aletes. Va ser director de l'Escola Superior de Natació amb Aletes, membre del Comitè Nacional de Natació amb Aletes de la Federació Balear d'Activitats Subaquàtiques, de la qual és president des de 2001. També va ser membre de la Junta Directiva de la Federació Espanyola d'Activitats Subaquàtiques.

Com a promotor esportiu, Mas va ser el fundador de diversos clubs de natació: La Salle, el Club Natació Ciutat de Palma, Sapema i el centre d'ensenyament Aigua Blava. També va ser el creador i impulsor de l'Open La Salle de natació, de la Copa Mallorca Internacional de natació amb aletes i del Màster de Pesca Submarina Ciutat de Palma, que es compon de cinc proves, en què participen els millors pescadors del món. Es tracta d'un referent mundial de l'especialitat.

Les primeres reflexions de Juan José Mas són sobre què va suposar per a ell ser distingit amb el Cornelius Atticus de l'any 2004. "Rebre el Cornelius Atticus va suposar per a mi dues coses: una, un gran reconeixement a tota una vida dedicada a l'esport, sense ser un esportista d'elit, i dues: va ser molt emotiu, perquè la meua dona (Maria Francisca Beltrán) havia mort l'any 1999 i el meu bon amic Martí Mora, que va parlar en el moment de rebre jo el premi, me la va recordar i me va emocionar molt. Va ser, per tant, una mescla de sentiments. En tot cas, vaig estar (i estaré sempre) molt orgullós d'estar dins del grup de persones que han rebut aquest premi".

Més enllà de l'esfera personal, Mas afirma: "Crec que és important que existeixi el premi Cornelius Atticus, perquè normalment es reconeix aquells esportistes que destaquen, però no és tan visible la feina de tots aquells que feim feina darrere la barrera (entrenadors, directius, promotors...). I el Cornelius justament el que fa és posar en valor el treball de tota aquesta gent. Això dona un plus de motivació als que reben al premi per continuar endavant i per continuar el camí".

Si hagués d'aplicar un valor vinculat a cada esport que ha practicat durant la seva vida, la llista seria interminable. Però per a Juan José Mas n'hi ha un que és primordial: "El valor més important en tots els esports per a mi és el *fair-play*. Es tracta de fer esport, de superar-se i avançar, però sense usar males armes, per dir-ho així. A través de l'esport es donen molts de valors a la joventut, cosa que és molt important perquè si un jove va ben encaminat des del principi és més fàcil que tengui una bona vida. En cas contrari, pot tenir problemes. La pràctica esportiva forma esportistes, és clar, però sobretot forma

persones. Jo, per exemple, me consider més un formador que un entrenador".

Per altra banda, Mas considera que cada esport té una figura destacada, com a mínim, un ídol de masses. "La meua joventut es va correspondre amb l'època de Pelé, que era un ídol de masses. El vaig veure per la televisió i era espectacular. Qui també vaig admirar (a més de veure jugar *in situ* al Lluís Sitjar) va ser Di Stéfano, un altre fenomen. Jo dic, efectivament, que a cada esport hi ha un ídol: no es poden equiparar uns amb els altres, són esports diferents. Si un mira ciclisme, per exemple, el meu ídol va ser Guillem Timoner. Fa uns anys (el 2012) vaig contribuir a fer-li un homenatge en el velòdrom del Tirador, en ser jo membre de la Junta Directiva. També he tengut com a ídol Pep Amengual, gran campió de pesca submarina i tres vegades campió del món".

D'episodis esportius dels quals sentir-se orgullós, Mas recupera els següents: "M'omple d'orgull el fet que tres presidents de la Federació Balear d'Activitats Subaquàtiques hàgim estat distingits amb el Cornelius: Joan Ballester (el 1997); Rafel Muntaner (2006) i jo mateix (2004). D'altra banda, en tots els esports hi ha episodis dignes de ser recordats. Per exemple, record amb orgull el fet de ser el màxim goleador al Campionat d'Espanya d'Handbol celebrat a Salamanca, el 1965. I què dir del fet de ser elegit millor esportista de Balears en categoria juvenil? Jo tenia llavors 15 o 16 anys i també me va satisfer molt aquest reconeixement; me va tocar la fibra. En handbol, també me sent molt orgullós d'haver pogut jugar, als 18 anys, amb el primer equip del FC Barcelona, on vaig estar un any".

En el terreny de la promoció esportiva, també hi ha motius per a l'orgull i la satisfacció personals. "Estic molt satisfet de la creació del Màster de Pesca Submarina, que vaig crear el 2001, just en entrar com a president de la Federació. Vaig pensar que totes les proves de pesca submarina es feien al nord de l'illa i que, en canvi, a Palma no es feia res. Vàrem triar el lloc d'on es treia menys peix i el mes de menys activitat, que era el gener. A dia d'avui, celebrat el vintè aniversari, és la millor prova del món de l'especialitat, llevat dels Mundials. Hi participen pescadors de distints països i és una prova referent, del tot consolidada i institucionalitzada, afortunadament".

Com a promotor, Mas també recorda amb satisfacció haver creat, a principis dels anys setanta, "el Club Natació La Salle, amb l'ajut de l'*hermano* Tarsicio. A La Salle jo hi feia de professor de gimnàstica els horabaixes".

Quan se li demana que repassi els primers esports que va practicar a la seva vida, la resposta ha de ser en plural i en lligam directe amb la família. "Mon pare, Gabriel, va practicar diversos esports: pesca submarina, bàsquet en el Regatas i waterpolo en el Club Natació Palma. També va ser entrenador de la Secció Femenina (equip que va aconseguir el Campionat d'Espanya, essent una de les integrants la que seria la seva esposa, Francisca Garau) i president de la Federació Balear de Bàsquet. És a dir, tant mon pare com ma mare varen tenir un vincle molt clar amb l'esport...".

I continua explicant: "Jo vaig començar a practicar esport des de nin, sempre duia una pilota entre mans. Vaig començar a fer esport federat, com a infantil, a La Salle, de Palma, en handbol, bàsquet, futbol, atletisme... Estava ben ocupat.

Hi va haver un moment que vaig arribar a fer vuit esports alhora. A les sis del matí, entrenava a futbol abans d'anar a escola. A més, feia handbol dos dies a la setmana, altres dos jugava a bàsquet: una bogeria. Els dissabtes i diumenges, un conco meu, amb un Seat 600, me duia de partit a partit. Per si fos poc, els estius competia pel Club Natació Palma, tant en natació, natació amb aletes i waterpolo, com en salvament i socorrisme, esports en què participava en els respectius campionats d'Espanya. Menys esports de lluita, he fet de tot, i tot m'ha agradat".

CORNELIUS ATTICUS 2005

Víctor Juan Roig
(Vila -Eivissa-, 1947)

Víctor Juan es va iniciar de nin en el món de l'esport amb el futbol i l'hoquei patins, i varen seguir la vela, el trial, el futbol sala, el kàrting, l'esquaix, el bàdminton i el tennis de taula. Una vegada ja casat, va incorporar a la llista el tir amb arc. En aquest esport, Juan va destacar com a practicant, entrenador, dirigent i promotor. Com a practicant, va guanyar 18 campionats provincials; campionat d'Espanya per equips (1993), subcampió d'Espanya (tir de sala, 1981), tercer classificat en tir de camp; medalla de bronze de 90 metres, plusmarquista d'Espanya en 18 metres i guanyador del Torneig del Mediterrani.

Com a tècnic, Víctor Juan va ser entrenador estatal de tir amb arc i director de les Jornades Tècniques de 2001 i 2002, celebrades a l'Equador, de Cooperació del Consejo Superior de Deportes i la Federació Espanyola de Tir amb Arc. També va ser ponent (en representació d'Espanya) al seminari de les Jornades de l'Europeen Juniors, celebrades a l'Acadèmia Olímpica d'Olímpia (Grècia), i capità de l'equip espanyol júnior en el Campionat del Món de 1993 disputat a França. L'any 1995 va exercir com a director tècnic de l'equip balear que va aconseguir la Copa d'Espanya (Copa del Rei) en propietat, en sumar tres triomfs consecutius.

Com a promotor, amb la col·laboració de *Diario de Ibiza*, va ser l'artífex de la irrupció del tir amb arc a Eivissa, el 1972. Víctor Juan va fundar el Club S'Arc a Eivissa i en va crear una delegació a Formentera. Així mateix, va ser col·laborador de diversos esdeveniments esportius: dos campionats d'Espanya de tir amb arc (modalitat olímpica), Campionat del Món de Bàsquet júnior (celebrat a Mallorca el 1983, amb subseu a Eivissa), Campionat del Món de Triatló i Campionat del Món de Motocross.

Com a dirigent, va ser president del Club S'Arc, president de la Comissió de Disciplina de la Federació Balear de Bàsquet, director del Centre d'Estudis de la Federació Balear de Tir amb Arc, membre de la Junta Rectora del Patronat d'Esports i coordinador provincial del programa *Jóvenes Talentos*, promogut per la Federació Espanyola de Tir amb Arc. Igualment, va ser vocal de la Federació Espanyola (1982-2004) i vicepresident (1992-2000) i president (2000-2004) de la Federació Balear de Tir amb Arc.

Entre altres reconeixements, ha rebut la distinció FITA 1000 i 1100 (internacional) i un diploma del Comitè Olímpic Internacional a la categoria de voluntariat. El centre municipal de Tir de Vila, inaugurat el 2009, du el seu nom, Víctor Juan, gràcies a la unanimitat dels diversos grups polítics. També és jutge emèrit de la Federació Espanyola de Tir amb Arc.

A dia d'avui, es dedica a la pràctica del reiki i a escriure les seves memòries.

Després de diverses temptatives frustrades els anys anteriors, finalment 2005 va ser l'any del reconeixement: el premi Cornelius Atticus era per a ell, Víctor Juan. "En honor a la veritat -reconeix-, la meva primera reacció en saber que m'havien atorgat el Cornelius Atticus va ser de sorpresa. No m'ho esperava per res del món. A més, jo sempre m'he dedicat a l'esport en distintes facetes no esperant cap reconeixement, sinó pel gust de fer-ne i de veure el gust de la gent en fer-ne. En tot cas, és clar, va suposar una gran satisfacció personal com a gran reconeixement que és per part del Govern de les Illes Balears.

Per altra banda, el premi el dec en primer terme a l'Ajuntament d'Eivissa, que va ser qui va tenir la idea de presentar-me, i també al Consell d'Eivissa, que es va adherir a la proposta del consistori per proposar la meva candidatura".

Des del punt de vista de la importància institucional del premi en qüestió, Víctor Juan opina: "El premi Cornelius Atticus, al meu entendre, no només reconeix la persona física distingida sinó també tot allò que ha fet des del punt de vista de promoció de l'esport. Me consta que hi ha moltes persones que han dedicat tota la vida a aquesta promoció esportiva, persones reconegudes amb el Cornelius Atticus, i que per aquest mateix motiu poden ser considerades com a referents per a molts altres individus de la nostra societat; persones que poden funcionar com a miralls a l'hora d'aconseguir determinats objectius".

De jovenet, Víctor Juan (gran entusiasta i practicant de nombrosos esports) també va tenir els seus ídols, els seus miralls. "Sovint m'agrada parlar de trilogia. Per tant, me referiré a tres. Antoni Ramallets, Guillermo Timoner i Jesse Owens. Els dos primers varen ser ídols d'infantesa. Ramallets ho va ser perquè jo, quan vaig començar de nin, a jugar a futbol vaig fer-ho de porter. I, és clar, ell era el gran referent, com a porter del Barça i de la Selecció d'Espanya. De Guillermo Timoner, n'era un gran seguidor, perquè pareixia que col·leccionava títols de campió del món. Mai no hauria imaginat tenir alguna cosa en comú amb Timoner (com és el Cornelius), com vaig fer constar en el meu parlament a l'hora de rebre el premi. I el tercer ídol és Jesse Owens, encara que no va ser-ho de joventut. Me va encantar en saber la seva història, no només com a esportista sinó com a persona que es va proclamar campió olímpic a

Berlín'36, en temps de Hitler, a qui va desafiar. He de dir que la pel·lícula sobre la seva vida, *L'heroi de Berlín*, me va impactar i agradar molt. Entre altres, la figura del seu competidor alemany, que -contravenint els dictàmens del mateix Hitler-, va reconèixer Owens com un gran campió, amb independència del color de la seva pell".

Quan se li demana a Víctor Juan una opinió sobre els valors vinculats a l'esport, reflexiona un segon i afirma: "Aquí també parlaré de trilogia de valors. Per tant, parlaré en primer terme de tres valors, que per a mi són els més importants en relació amb l'esport. En primer lloc i més important, el fet de divertir-se: l'esport te permet créixer sanament, relacionar-te i fer amistats, més enllà de si arribes a guanyar algun campionat o no. Divertir-se és, sens dubte, la base de tot. Diria que no només el primer valor de l'esport, sinó de la vida en el seu conjunt. Després ja vindrien valors com la constància i la disciplina, però primer t'ha d'agradar allò que facis. Una vegada que te diverteixes, per tenir èxit, convé que te sàpigues sacrificar i esforçar-te per aconseguir els objectius fixats. Aquest sacrifici i esforç, sense renunciar mai al fet de passar-ho bé, venen a través de la constància i la disciplina. Si hagués de dir un quart valor, parlaria de la importància de la concentració i la sofrologia".

Amb una trajectòria tan àmplia i fecunda en el terreny esportiva com la de Víctor Juan, hi ha d'haver necessàriament moment especials, episodis dignes de ser recordats. El mateix protagonista en selecciona uns quants, a partir de dues reflexions introductòries: "He de subratllat que aquestes que contaré i moltes altres grans vivències no les hauria tengut sense l'acceptació i el sacrifici de la meva dona, Josefa Luz Riera, que

ens va deixar l'octubre de 2022". Per altra banda, matisa: "Puc dir que m'he sentit molt reconegut en general, però probablement més pels polítics, amb distints reconeixements, que pels meus alumnes, cosa que me sap greu. En qualsevol cas, hi ha molts episodis que he tengut ocasió de viure per la meva vinculació amb l'esport que m'omplen d'orgull".

El repàs a aquests episodis singulars comencen recordant Víctor Juan "el fet que el meu fill, Víctor Juan Riera, es proclamàs campió d'Espanya absolut de tir de camp essent encara júnior, amb 17 anys. De fet, ell va ser el primer de quatre eivissencs campions d'Espanya absoluts de manera consecutiva". A propòsit del seu fill, diu tenir també "un gran record pel fet que vaig tenir l'oportunitat d'involucrar-me en la promoció esportiva de l'Escola Graduada, on des de 1982 va estudiar ell de jove. Vaig ser membre de l'Associació de Pares i Mares i la meva manera de col·laborar va ser a través de l'esport. Quan hi vaig entrar, es feien a l'escola tres modalitats esportives; quan en vaig sortir, unes 15, des d'escacs fins a karate".

Un altre moment (doble) a recordar és derivat de la boxa i de la lluita grecoromana. "Record amb il·lusió haver estat espàrring del campió de Balears de boxa (no en record el nom real, però li deien Coco) i també del campió de Balears en lluita grecoromana, Andrés Segura Forteza (d'ell sí que en record el nom i els llinatges). Això va ser a principis dels seixanta".

I, finalment, un moment anecdòtic que també recorda Víctor Juan. "L'any 1981 me vaig proclamar subcampió d'Espanya de tir amb arc a Bilbao. El batle de la ciutat me va lliurar una

placa que duia una inscripció en euskera, i me va dir que després vendria a explicar-me què volia dir. I li vaig respondre en català que faria falta traduir-lo també (a més de fer-ho en castellà) en català. Quan vaig tornar a la taula amb els companys de la delegació balear, tots reien. Els vaig demanar per què i me varen contestar: “Segur que li has parlat en eivissenc”. ‘Com ho sabeu?’, els vaig demanar. ‘Per mor de la cara que ha fet’. Va ser cosa d’acció-reacció, sense pensar massa”.

Pel que fa als seus inicis en el món de l’esport, Víctor Juan fa un exercici de retrospecció per comentar: “Mon pare havia practicat el futbol i les regates a la mar, però no tenc consciència que jo començàs en l’esport per la seva influència, sinó perquè en aquell temps, més enllà de jugar a guerra de pedres entre barriades, no teníem gaires possibilitats de diversió. L’esport era de les poques que hi havia. En aquest context, vaig començar jugant a futbol al carrer, com a porter. Jugàvem amb els boixos amb una pilota de pedassos. Quan tenia jo set o vuit anys, per Reis, els meus *tios* me’n varen regalar una de reglament, la primera que hi va haver en el barri. També jugava de nin a hoquei patins (amb rodes de fusta). En deixar el futbol, i passar-me al rock amb la banda Es Amics (vàrem actuar a Eivissa i també fora de l’illa, a Barcelona i Madrid, per exemple; a més, una discogràfica ens va gravar un disc), me vaig decantar per la boxa, que també me va agradar molt”.

Concretant el vincle amb el tir amb arc, Víctor Juan rememora: “Va ser un poc com a conseqüència del meu casament. Tenia 24 anys i fins llavors havia practicat esports de cert contacte o perillositat, i vaig pensar que m’havia de moderar un poc. Hi va influir també molt el fet de veu-

re publicat un article l’any 1972, arran dels Jocs de Munic, sobre la participant espanyola María Teresa Romero, que va explicar que s’havia iniciat en el tir amb 44 anys. Vaig pensar i dir-me: ‘Si ella ha pogut, jo també podré’. I puc dir amb orgull que vaig acabar la primera jornada del meu primer campionat d’Espanya com a líder. Hem de tenir en compte que en aquell temps el tir amb arc era un poc com el tennis quant a practicants, almanco a Eivissa, en el sentit que el practicaven metges, advocats, empresaris...”.

CORNELIUS ATTICUS 2006

Rafel Muntaner Morey
(Manacor, 1936)

Rafel Muntaner va practicar des de ben jovenet multitud d’esports: futbol, natació, handbol, atletisme, waterpolo, tennis de taula, pesca submarina, voleibol i bàsquet. I a tots, hi va tenir un paper destacat. Així, el 1955 i 1956 va ser campió de Balears de la prova de llançament de pes (a més, va fixar un nou rècord de les Illes a l’especialitat). També el 1956 va guanyar la primera competició de pesca submarina; l’any 1957 es va endur la medalla de bronze a la prova de relleus 4x100 metres dels Campionats d’Espanya de la Joventut, celebrats a Alacant. L’any 1960, va rebre el reconeixement de Millor Esportista de Manacor, per votació popular.

Com a tècnic, va ser preparador estatal de natació i natació amb aletes. També va ser jutge estatal de pesca submarina, i promotor de múltiples cursos, torneigs, campaments i campionats esportius.

Va ser soci fundador de diversos clubs esportius i competicions. Així, va fundar el Club Baloncesto Perlas Manacor (avui, Perlas Manacor) juntament amb Pedro Galmés, Salvador Bauzá i Joan Vicens, i també del Trofeu Joan Gomis de pesca submarina. En el món del futbol, va ser vicepresident primer del CD Manacor. A més, va presidir el Comitè Comarcal de l’Esport Escolar.

Muntaner també va ser president de la Federació Balear d’Activitats Subaquàtiques (durant gairebé 30 anys, raó per la qual va rebre l’escut d’or i brillants de l’entitat) i vicepresident primer de la Federació Espanyola d’Activitats Subaquàtiques. Igualment, va ser coordinador general de campionats d’Espanya de pesca submarina de clubs i individuals absoluts; coordinador general del Mundial’92, del Campionat del Món de Pesca Submarina i coordinador general del X Campionat del Món de Natació amb Aletes, celebrat l’any 2000.

Muntaner sempre ha tengut una relació molt propera amb els mitjans de comunicació, sobretot de Manacor, a diversos dels quals ha col·laborat com a cronista i comentarista.

Entre els nombrosos reconeixements de què ha estat objecte, destaquen el diploma i la medalla de plata al mèrit esportiu de la Delegación Nacional de Educación Física y Deportes (el 1968) i el diploma, l'escut i la medalla la Federació Espanyola d'Activitats Subaquàtiques (1992). A més, el 1995 va ser designat president vitalici del Club Perlas Manacor.

La seva vida recollida en el llibre biogràfic *Rafel Muntaner Morey, 75 anys de 'manacoritat'*, escrit per Joan Barceló Matas i publicat el 2013.

Rafel Muntaner comença valorant el sentiment que va experimentar en rebre el Cornelius Atticus corresponent a l'edició de 2006. "Sens dubte, rebre el Cornelius Atticus va suposar per a mi una gran satisfacció i una gran alegria, ja que es tracta de la màxima distinció esportiva que atorga el Govern de les Illes Balears. En definitiva, és un reconeixement a tota una vida dedicada a l'esport. En aquest sentit, la presentació de la meva candidatura al premi va ser un repàs exhaustiu i detallat a tot la meva història personal vinculada a l'esport. Els encarregats de presentar-la varen ser l'Institut de Serveis Socials i Esportius del Consell de Mallorca, l'Ajuntament de Manacor, Club Perlas Manacor i la Federació d'Activitats Subaquàtiques. Molta gent de Manacor, inclosa la família (és clar) me va voler acompanyar al Consolat de Mar el dia del lliurament, i aquest fet va suposar un motiu d'orgull afegit".

En relació a la importància institucional del premi, Muntaner explica: "Una distinció d'aquesta categoria, d'aquesta envergadura, té una gran ressonància. Sempre ha de distingir aquelles

persones que fan o han fet feina de manera altruista a favor de l'esport. En el meu cas, per exemple, mai no vaig cobrar res, com tanta d'altra gent. Consider, d'altra banda, que les normes i les bases del premi, ben explicades, s'han de complir sempre...".

Quan se li demana a Rafel Muntaner pels valors principals que, en la seva opinió, van associats majorment a la pràctica esportiva, reflexiona en aquests termes: "Per parlar de valors, faré referència a allò que dèiem els integrants del Perlas de Manacor. 'Som una família', frase que repetíem sovint. Però no eren paraules només, sinó que realment ens comportàvem com a família. Fins fa dos anys, vàrem celebrar una trobada que no feia sinó reforçar la gran amistat que teníem entre tots nosaltres. En aquest mateix sentit, vull referir-me també a la Trobada de Germanor entre dos clubs de bàsquet, el 1965: el Perlas Manacor i el Grifeu de Llançà. El 2015 (50 anys després de la primera trobada), la gent del club català ens va visitar i vàrem recordar entre tots aquella primera vegada. A més del valor de l'amistat (que per a mi és clau, perquè jo sempre he concebut l'esport per practicar-lo amb els amics), destacaré també els valors del companyerisme i la convivència".

Practicant de moltes modalitats esportives des de ben jove, Muntaner reconeix: "Al llarg de la meua vida, hi ha hagut molts esportistes a qui he admirat profundament. De fet, dins de cada modalitat esportiva sempre hi havia algú que destacava. Record que quan vaig fer el curs de preparador estatal a Palència, vaig tenir l'oportunitat de coincidir i conèixer el que era gran campió del llançament de javelina, el basc Urbina. I és que no necessàriament els esportistes a qui

un admira han de practicar esports majoritaris. Per exemple, en el camp de la pesca submarina, sempre he admirat els mallorquins Joan Gomis, Pedro Carbonell o Pep Amengual, grans campions de ca nostra. En qualsevol cas, també sent una profunda admiració per tot el que ha aconseguit Rafel Nadal; ja ho crec que sí".

Molts, moltíssims, han estat els episodis que, d'alguna manera (per un motiu o altre) han esdevingut especials per a Rafel Muntaner. En repassarà alguns, però abans de fer-ho explica que "honestament, allò que me fa més feliç del meu pas per l'esport al llarg de tants d'anys és el fet que la gent que hi he conegut, en general, m'aprecia i m'estima, cosa que per a mi té molt de valor. Com a tots els àmbits de la vida, també hi ha els enemics i els envejosos, que hi són, però no els he fet mai gaire cas".

A títol de preàmbul, també aclareix: "Pel que fa a satisfaccions per un fet concret, també he de confessar que n'hi ha moltes, afortunadament. Quan algun esportista (home o dona) del nostre equip ha guanyat, aquella victòria jo l'he sentit com a pròpia. Record especialment que, al principi, ningú no volia entrenar les nines a bàsquet, però al cap de poc temps varen aconseguir el títol de campiones de Balears. Jo vaig tenir la sort de ser-ne l'entrenador".

Un altre motiu de gran goig per a Rafel Muntaner va ser la celebració del Campionat d'Europa de Natació amb Aletes, Velocitat i Immersió, celebrat el 1987 a Sa Pobla. "Ens varen felicitar per com s'havia fet tot: la Confederació Mundial de l'especialitat ens va dir que havíem estat un model d'organització. També va ser un gran orgull per a tots. Jo era el coordinador general, però

el mèrit va ser de tots, entre ells de Jaume Font, que llavors era el regidor d'Esports, i de Pere Pixedis, amb qui molts anys abans havia estat a València i Alacant en el Campionat d'Espanya d'Atletisme. Fer feina en equip i constatar que els esforços compartits donen fruit és una cosa molt especial, sens dubte".

A ca seva, a Manacor, Rafel Muntaner tenia un únic vincle amb l'esport a través de la família. I aquest esport era el futbol. "El meu vincle amb l'esport dins de ca nostra -recorda- únicament me va venir per la condició de gran aficionat que mon pare tenia pel CD Manacor, on ell havia jugat. Record que, per a ell, el Manacor no perdia mai, en tot cas deia: 'Avui la pilota no ha volgut entrar'".

"Dit això -continua relatant- els meus inicis esportius varen ser, amb set anys, com a nedador participant a la travessia en el port que cada any es feia a Porto Cristo, que vaig tenir oportunitat de guanyar. També vaig jugar a futbol, però el vaig avorrir prest. Vaig practicar atletisme en distintes modalitats: la que més me va agradar va ser el llançament de pes, en què vaig fer el rècord de Balears amb un llançament que va superar els 12 metres, en el Campionat d'Espanya. Després, mentre estudiava Peritatge a l'Escola de Comerç, a Palma, també vaig practicar el voleibol, que m'agradava molt. De fet, m'apuntava a tot, tot m'agradava. Posteriorment, ja va arribar el bàsquet a la meua vida i la fundació del Perlas Manacor, l'any 1958, on vaig començar com a jugador, capità i segon entrenador, abans d'assumir altres responsabilitats en els anys posteriors".

CORNELIUS ATTICUS 2007

Margalida Ferrer Alòs
(Manacor, 1943)

Parlar de Margalida Ferrer Alòs és fer-ho d'una de les persones clau en el desenvolupament de l'esport, sobre l'esport femení, a les Illes Balears. Polifacètica i amant de totes les modalitats esportives imaginables, va ser jugadora de bàsquet, voleibol, gimnàstica, handbol i pesca submarina.

Va ser la primera dona de les Illes que va ser entrenadora d'equips de bàsquet i de voleibol. En aquest darrer esport, els equips que entrenava varen ser campions de Balears en categoria infantil les temporades de 1969 a 1974. Com a tals, varen participar en dos subcampionats d'Espanya; i en la categoria infantil de vòlei varen obtenir la medalla de bronze. Ferrer Alòs també va ser entrenadora de gimnàstica esportiva femenina i entrenadora provincial d'atletisme i de natació, a més de preparadora d'handbol. En totes aquestes modalitats esportives, Ferrer Alòs va exercir com a àrbitre.

Igualment, Margalida Ferrer Alòs (amb Isabel Aguilar, també premi Cornelius Atticus) va ser la fundadora del Club Gimnàs Manacor, el 1978. També va ser presidenta del Club Bàsquet Costa Manacor i presidenta de la Federació Balear de Gimnàstica de 1981 a 1989. Va ser elegida millor entrenadora d'Espanya pels Campionats Escolars el 1973. L'any 1974 va obtenir el Premi Nacional d'Educació Física i també va ser reconeguda amb una placa a la millor entrenadora d'Espanya per part del Consejo Superior de Deportes (1974).

Ferrer Alòs també va ser promotora de la Unió de Federacions Esportives de Balears i col·laboradora en Campionat del Món de Pesca Submarina, celebrat a Portocristo l'any 1992.

En primer terme, Margalida Ferrer Alòs valora què va suposar per a ella rebre el Cornelius Atticus en l'edició de 2007. "Quan me va telefonar el conseller d'Esports del Govern, Mateu Cañellas, i me va comunicar que me concedien el premi Cornelius Atticus vaig sentir una gran satisfacció, perquè aquesta distinció implica el reconeixement a una feina feta al llarg de tota la vida per l'esport. També me vaig posar molt contenta perquè amb el premi es reconeixia, encara que fos indirectament, la feina de les persones del Consell de Mallorca que varen presentar la meua candidatura, sobretot la figura de la consellera d'Esports, Dolça Mulet, i de Juan Fernández. Vull aprofitar per donar-los les gràcies per la feina que varen fer. En definitiva, hi va haver moltes persones felices i això me va fer molt contenta".

Des d'un punt de vista de la importància social del premi, Ferrer Alòs s'expressa d'aquesta manera: "Consider que el premi Cornelius Atticus té una gran importància i així s'ha de dir. Ara bé, també vull dir que d'alguna manera se l'ha desvirtuat quan s'ha atorgat a esportistes que tenen molts mèrits, sens dubte, però no el de la promoció de l'esport. D'altra banda, també som defensora que hi ha d'haver un sol premi cada any, no un de masculí i un altre de femení. Crec, que plantejat així, a les dones ens devalua".

Com a docent que ha estat tota la vida (a més d'esportista en totes les facetes) el paràmetre dels valors vinculats al món de l'esport és molt rellevant. "Tristament, -explica- els valors s'estan perdent per moments, i això, en la meua opinió, és perquè falten exemples a seguir. Crec, en aquest sentit, que no té cap sentit que es paguin grans quantitats de doblers (pens en el futbol) per un jugador de categoria juvenil. A on arriba-

rem? Quan hi ha doblers, tot es contamina, tot es perd. Crec que l'esport també implica generositat i companyerisme; de vegades, un jugador/a se sacrifica per què el seu company/a faci el gol o la cistella... Això és l'esport. Record que quan entrenava l'equip infantil de bàsquet sempre deia a les nines que no volien que *apallissassin* (en termes esportius, clar) les seves rivals, per no humiliar-les. Dit això, tampoc no he entès mai aquells entrenadors que duen equips sense la formació mínima exigible, ja que això comporta resultats molt amplis en contra".

Dinàmica, polifacètica i practicant de tota casta d'esports, Margalida Ferrer Alòs no ha estat mai de tenir grans ídols. Això no obstant, hi ha esportistes pels quals reconeix admiració. "No som persona de tenir grans ídols. Tot i així, no deix de veure i posar en valor, és clar, els mèrits com a tennista i com a persona de Rafel Nadal. També admir molt Alba Torrens i les jugadores balears de futbol Mariona Caldentey i Patri Guijarro".

Quan se li demana per quins són aquells fets, títols o gestes que, en matèria esportiva, li reporten major satisfacció i un record més especial, Ferrer Alòs comença dient: "El que més m'ompl és que me sent molt estimada gràcies al meu vincle amb el món de l'esport, sobretot a Portocristo. Totes les medalles, tots els títols, són importants, però per sobre de tot me qued amb la part més humana, que és allò veritablement important".

A la seva joventut, l'esport no tenia la consideració social que té a l'actualitat ni tampoc era ben vist (parlant en general) que una nina (al·lota o dona) es dedicàs massa a la pràctica esportiva. Sigui com sigui, Margalida Ferrer Alòs rememora els seus inicis en l'esport.

“Els pares no estaven vinculats a l'esport ni el practicaven. Això sí, record que amb mon pare anàvem a veure els partits de futbol del CD Manacor. En tot cas, ells (mon pare i ma mare) sempre me varen donar suport per fer tots els esports que practicava (eren molts, perquè tots m'agradaven i se'm donaven bé). I això a pesar que rebien comentaris de l'entorn en el sentit de 'no és bo que una dona faci tantes coses...'. Afortunadament, eren altres temps”

I continua explicant: “El primer esport que vaig practicar, amb set o vuit anys, va ser la travessia al port de Porto Cristo; després també el tennis taula, el bàsquet (a partir dels 12-13 anys, primer al col·legi, després amb el Perlas Manacor entrenada per Rafel Muntaner), l'handbol i, fins i tot, la pesca submarina. En el bàsquet, quan vaig anar a estudiar a Palma, vaig fitxar per la Secció Femenina del Palma, que va esdevenir Medina Palma, equip entrenat per Toni Pujol. Record una final del Campionat Provincial de Balears que vàrem jugar el Medina, el meu equip de llavors, contra el Perlas Manacor. Vàrem guanyar nosaltres, però malgrat la victòria vaig plorar...”

Afegeix encara: “Com a mestra que era, vaig ser nomenada pel Ministeri d'Educació *jefa de Càtedras* de les Illes Balears a la Secció Femenina. Es tractava de ser, per dir-ho així, cap d'expedició d'un equip femení: havia de fer prospecció del municipi on estaríem i planificava totes les activitats a fer. L'any 1969, me vaig especialitzar en Educació Física, i de tot d'una vaig començar en el Colegio Nacional de Prácticas a Palma, on vaig dur a terme una espècie de revolució. Tenc l'orgull de dir que totes les nines de l'escola, en un esport o altre, competien. Per altra part, tenc l'orgull d'haver fundat Club Deportiu Costa de

Manacor, que va ascendir a segona categoria estatal de bàsquet”.

Un episodi que recorda bé Ferrer Alòs va tenir a veure amb la seva faceta d'entrenadora de llançament de disc, els anys setanta. “Un dia tenia entrenament amb nins a Portocristo, fèiem tandes de llançament, un darrere l'altre, i jo marcava el moment del llançar cada un. Però un jove no va esperar el meu avís, va llançar el disc abans d'hora amb la mala sort que me va impactar directament al cap. Vaig estar quatre dies en coma i gairebé no ho explic...”.

CORNELIUS ATTICUS 2008

Joan Ordinas Torres
(Palma, 1946)

Joan Ordinas es va iniciar de molt jove a l'esport (futbol i atletisme), però no sabia llavors que justament acabaria convertint-se en un gestor esportiu, tant a l'àmbit privat com també a l'esfera pública.

La seva carrera professional es va iniciar el 1966 (amb 20 anys), com a administrador del Mallorca Tennis Club, amb seu a Palma. Després va dirigir l'Sporting Tennis Club, a Calvià, i el Gran Platja Tennis Club, a l'Arenal. En aquest temps, va ser jutge internacional de tennis. El 1976 va començar a fer feina per a l'Ajuntament de Palma com a director del Palau Municipal d'Esports de Son Moix, que s'estava construint en aquells temps. Posteriorment, el 1981 va esdevenir gerent de l'Institut Municipal d'Esports (IME), càrrec que va ostentar fins al 1994. Amb posterioritat, hi va desenvolupar distintes responsabilitats. El 2017, l'equip responsable de l'IME li va atorgar una placa en reconeixement a la seva feina a l'entitat, coincidint amb el 40è aniversari del Palau Municipal d'Esports de Son Moix.

Al llarg de la seva vida professional (tant a l'esfera privada com pública), Ordinas va organitzar gran quantitat d'esdeveniments esportius de primer nivell: tornejos de tennis (va ser cofundador del torneig Cobra), la final de la Copa del Rei de Bàsquet (1977), la Diada Ciclista de Sant Sebastià a Palma (1978), el Campionat del Món Júnior de bàsquet (el 1983), el Campionat d'Espanya de Gimnàstica Rítmica (1985), el recorregut per Palma de la torxa olímpica de Barcelona (1992) els campionats del Món i d'Espanya de Mitja Marató (l'any 1996), entre molts d'altres.

El 2006, Ordinas va ser un dels membres fundadors de l'Associació de Gestors Esportius de les Illes Balears (AEGIB).

El 1973 va rebre la medalla al Mèrit Esportiu de la Federació de Tennis, i el 1983 la insígnia de plata de la Federació Espanyola de Bàsquet. El mateix any (1983) va ser distingit amb un dels tres siurells de plata que el diari *Última Hora* va lliurar com a millor mallorquí de l'any.

Acostumat a treballar en equip, Joan Ordinas també valora en sentit col·lectiu el premi Cornelius Atticus amb què va ser distingit a l'edició del 2008. "Va ser un premi molt apreciat, però no tan no sols per mi sinó pel grup de persones amb les quals vaig fer feina al llarg de la meua vida vinculada a l'esport -comença afirmant-. Ja se sap que una persona sola poca cosa pot fer... El Cornelius Atticus, en definitiva, me va donar a entendre que el treball fet al llarg de molts anys es veia reconegut per la societat, la qual cosa és molt satisfactòria. En tot cas, insistesc que jo mai no me l'he assumit com un premi personal, sinó en termes de col·lectiu, d'equip".

A continuació, es refereix a la importància que el món de l'esport i el conjunt de la societat atorga al Cornelius Atticus. "Parlam del premi més important que es lliura a les Illes en matèria esportiva. És, per tant, una distinció molt apreciada i molt ben rebuda dins del món de l'esport. Potser socialment encara no es coneix tant, però s'està fent camí. Afegiré com a anècdota personal que quan algun amic m'ha dit que li fes la presentació en un acte sempre he explicat l'emblemàtica figura de Cornelius Atticus".

En termes de valors, el missatge d'Ordinas és clar: els valors vinculen esport i vida, vida i esport. "Destacaré els valors que, per ells mateixos, són no només aplicables a la pràctica esportiva, sinó també al concepte mateix de la vida. Me referesc, per exemple, a treball en equip, a la superació i a aportar el millor d'un; tractar de guanyar, però al mateix temps saber encaixar la derrota".

Pel que fa a ídols de joventut, Ordinas rememora: "Quan jo era nin, tots érem o bé del Mallorca o de l'Atlètic Balears, si bé també tenia molts de

seguidors l'Atletic de Bilbao. Esportistes concrets? Jo vaig admirar molt Martí Mora, porter del Mallorca, de qui vaig ser bon amic gràcies al tennis"

Quan se li demana per quins són aquells fets esportius (amb participació seva) dels quals més orgullós se sent, Joan Ordinas fa un aclariment previ. "En una ciutat petita com era llavors Palma (amb els anys ha crescut molt), qualsevol esdeveniment esportiu que s'organitzàs era una gran cosa. Tot es vivia amb gran intensitat. Record, per exemple, la posada en marxa de la Diada Ciclista de Sant Sebastià, el 1978, concebuda sobretot per promocionar entre la població palmesana el Palau Municipal d'Esports. També va ser molt important l'organització del Campionat del Món Júnior de bàsquet del 1981, ja que es va treballar molt coordinadament a tres illes (Mallorca, Menorca i Eivissa) per primera vegada en una competició d'aquesta envergadura"

Per altra banda, Ordinas recorda haver tengut "el luxe i l'honor de col·laborar amb Enrique Granados -una persona extraordinària- en l'organització de Mallorca Sincro i la posada en marxa del *Plan de Oro de la Natación* (a finals dels anys setanta i iniciada en el Palau Municipal d'Esports de Son Moix), en la Copa del Món de Natació en piscina de 25 metres i en la Copa del Món de Natació, el 1992, en què es varen batre diversos rècords mundials".

Ordinas rememora també amb orgull l'organització d'una exposició, l'any 1991, a la Llotja de Palma. "Amb motiu de la celebració dels Jocs Olímpics de Barcelona'92 -una cita importantíssima per a tot Espanya, i no només esportivament parlant-, vaig participar com a responsable

d'una gran exposició sobre els Jocs Olímpics (en concret, sobre la mar i la vela). Es va fer conjuntament amb el Govern, l'Ajuntament de Palma i el Consell de Mallorca i la implicació de moltes persones i entitats: es va saldar amb un gran èxit de públic. Record la il·lusió que teníem tots per tal que les regates de vela dels Jocs (tal com es va presentar davant el Comitè Olímpic Internacional a Lausana, de fet) es fessin a la badia de Palma, cosa que hauria estat importantíssima, però finalment (per motius llargs de contar) no va ser possible".

Joan Ordinas també va jugar un paper molt actiu en l'organització de la Universiada de 1999, a Palma. "Es va fer conjuntament amb la Universitat de les Illes Balears (que va tenir-hi un gran pes), el Govern d'Espanya, el Govern balear, el Consell de Mallorca i l'Ajuntament de Palma. Per diverses circumstàncies, vaig dimitir del meu càrrec. Es va tractar, en tot cas, d'una gran competició internacional que va propiciar una millora notable de les instal·lacions esportives, en nombre i en qualitat. Varen venir universitaris (uns 6.000 de molts països distints) i es va adreçar el missatge al món que Mallorca els acollia; els deixariem un record d'aquells que no s'obliden de Mallorca. A més, molts d'aquests joves el dia de demà podrien ser (per què no?) persones destacades dels respectius països, líders polítics, fins i tot. Molts dels competidors de la Universiada, varen competir com a olímpics en Jocs posteriors, però va destacar -al meu entendre- més com a exercici de convivència que per la vessant esportiva".

En el capítol tenístic, Joan Ordinas rememora amb emoció "el fet de poder acompanyar Martí Mora amb el comte de Godó, president de la Federació

de Tennis de Catalunya i Balears, per plantejar-li la nostra voluntat de ser només Federació Balear. En principi, s'hi va mostrar contrari, però de tot d'una ho va entendre, i la relació va continuar essent molt cordial i de gran col·laboració".

El vincle de l'esport als primers estadis de la seva vida va dur Joan Ordinas a practicar futbol i atletisme, i sense haver arribat a la vintena ja va començar a exercir com a gestor esportiu. "De nin, havia jugat a futbol i havia practicat l'atletisme. En el meu temps, hi havia dues vessants de l'esport: la privada i l'estatal. Jo vaig començar en la privada. En tot cas, la paraula que millor podria definir el meu vincle era il·lusió. Molta d'il·lusió per desenvolupar un esport modern, que tengués un sentit i una motivació i que pogués aprofitar les instal·lacions que teníem. Quan me va tocar estudiar per forjar-me el meu futur professional, me vaig decantar per Turisme. I estant en pràctiques a l'Hotel Kursaal, el propietari, senyor Covas, me va proposar per ser administrador del Mallorca Tennis Club, on hi havia el millor de l'illa no només des del punt de vista tennístic sinó també social. Jo tenia 20 anys. En aquell moment vaig iniciar el meu vincle amb la gestió esportiva, cosa que va marcar la meua vida".

En aquest mateix capítol, recorda: "El cas és que vaig entrar a fer feina amb molta il·lusió i moltes ganes d'aprendre. Vaig tenir uns mestres sensacionals, els millors que hauria pogut tenir mai. El mateix president, Pedro Alomar, era molt exigent, però molt clar en allò que demanava. També vaig aprendre molt de l'administrador del club, Antoni Ozonas, i de Gabriel Roses, que -entre moltes altres coses- me va ensenyar a confeccionar els quadres de competició. En el

Mallorca Tennis Club hi vaig conèixer moltes persones interessants. En definitiva, l'aprenentatge que vaig rebre va ser des del punt de vista esportiu, personal i social. Me va fer tenir una mirada distinta cap a un món distint. Per tant, estaré eternament agraït al club i a les persones que tant me varen ensenyar, varen encaminar-me a la vida”.

Després varen venir nous reptes professionals. “Vaig incorporar-me al Gran Playa Tennis Club, on vaig aprendre molt dels empresaris, va ser una etapa molt intensa, amb molta de col·laboració amb els clubs catalans, aprofitant els contactes que tenia. I posteriorment l'etapa al capdavant del Palau Municipal d'Esports, per a la gestió del qual me va ser útil haver fet un curs a Madrid sobre gestió d'instal·lacions esportives. Vaig tenir oportunitat d'establir una bona amistat amb l'arquitecte del complex, Fèlix Gili. Ell me va avalar per entrar en una associació integrada per atletes, gestors, professionals, arquitectes, enginyers i metges, entitat de la qual ell formava part. El que hi vaig veure (en positiu) me va meravellar, allò era tot una revolució. Allà hi vaig conèixer entre altres qui continua sent bon amic, l'arquitecte Quim Pujol, que va ser nedador olímpic, membre de la Federació Internacional de Natació i dissenyador de diverses piscines olímpiques a diversos països. A Espanya, arran d'aquests contactes, es va crear la Asociación Española de Trabajos sobre las Instalaciones Deportivas y para el Esparcimiento (AETIDE), que va funcionar fins a finals dels anys noranta”.

CORNELIUS ATTICUS 2009

Jaime Enseñat Velasco
(Palma, 1935-2013)

“Jaime Enseñat va ser sempre un somiador; pensava sempre a fer grans coses”. Així resumeixen el caràcter d'Enseñat aquelles persones que varen tenir ocasió de conèixer-lo un poc. A la darrera entrevista de què va ser objecte, Enseñat va respondre a la revista *A bordo*, del Reial Club Nàutic de Palma, el següent: “Com m'agradaria ser recordat? Com un home que va estimar molt la vela i que va dedicar la vida a aquest esport. Va ser molt més que una feina”.

A la mateixa publicació, va recordar que s'havia iniciat en la vela als 14 anys i que havia estat campió de Balears de la classe Snipe i subcampió a la classe Dragó.

Però en la faceta en què més va destacar va ser com a promotor i dirigent. Així, Enseñat va instaurar el Trofeu Princesa Sofia l'any 1968, primer per a creuers i després per a vela lleugera. Va estar patrocinat per l'Armada i per Foment de Turisme; també va ser l'artífex de la Copa del Rei, sempre amb el Club Nàutic de Palma (entitat de la qual va ser vicepresident) en primer pla. Enseñat va ser president dels comitès organitzadors de totes dues proves.

Entre 1967 i 1988, Jaime Enseñat també va ser president de la Federació Balear de Vela, que va ajudar a relançar de manera notable. Com a president, va ser l'ideador i màxim artífex de la posada en marxa de l'Escola Nacional de Vela Calanova, inaugurada el 1976. D'igual manera, va promoure al màxim l'Operació Optimist en col·laboració amb els clubs nàutics de les Illes, fet que va propiciar l'obtenció de títols estatals, internacionals i dues medalles d'Or als Jocs Olímpics de Barcelona'92 i Atlanta'96.

A propòsit dels Jocs de Barcelona, va treballar juntament amb l'Ajuntament de Palma per tal que la ciutat fos designada seu de Vela, raó per la qual es va crear la plataforma Vela Balear'92. D'altra banda, les bones relacions d'Enseñat amb els estaments internacionals de la vela varen propiciar que el 1998 Palma acollís (amb més de 500 representants) l'Assemblea de la Federació Internacional de Vela.

A més, va liderar la candidatura de Palma com a seu de la Copa Amèrica, que finalment va ser per a València.

Fruit del seu treball a favor de la vela, Enseñat va rebre distints reconeixements, entre altres, les medalles d'Or de la Federació Espanyola de Vela i de la Federació Internacional de Vela. El 2012 va rebre un sentit homenatge a la Gala de l'Esport del Reial Club Nàutic de Palma.

El gerent del Reial Club Nàutic de Palma, Jaume Carbonell, és qui reflexiona sobre la importància que el seu bon amic i company Jaime Enseñat atorgava al premi Cornelius Atticus, amb el qual va ser reconegut el 2009. "Jaime Enseñat va rebre amb enorme satisfacció la notícia que confirmava que havia estat distingit amb el premi Cornelius Atticus. No s'esperava aquesta distinció tan important. En tot cas, va ser per a ell un reconeixement a tot allò que havia lluitat i treballat per la vela de la nostra Comunitat, i sempre de manera altruista. Ell no feia les coses per tal que les hi reconeguessin, sinó perquè trobava que les havia de fer. Ara bé, una vegada que va saber que era el destinatari del Cornelius Atticus, va mostrar una gran gratitud".

Persona compromesa amb l'esport i amb el seu entorn, Jaime Enseñat defensava com a valors "la disciplina, la cultura de l'esforç, l'altruisme, el companyerisme i la solidaritat durant la competició, cosa que trobava de gran importància".

"Li encantaven la majoria d'esports. Havia practicat el golf i el tennis (sentia devoció per Severiano Ballesteros i per Manolo Santana), i, pel que

fa al futbol, sempre havia estat fidel seguidor de l'Atlètic de Madrid, igual que tota la seva família. Els darrers anys de la seva vida (va morir el 2013) va ser també un gran admirador de Rafa Nadal, de qui va poder veure molts triomfs", rememora Carbonell.

Amb tota una vida dedicada a la vela, són molts els motius d'orgull que tenia Enseñat en relació al seu esport més estimat. "Diria, sense por a equivocar-me, que la creació i posterior consolidació del Trofeu Princesa Sofia a Palma era la nineta dels seus ulls. N'estava molt orgullós. D'altra banda, també sentia una gran satisfacció per la Copa del Rei, amb una cobertura mediàtica espectacular, sobretot quan hi participaven el rei Joan Carles i el llavors príncep Felip. També valorava com a molt important per a aquesta competició el patrocini dels Puig".

No menys important en el currículum de Jaime Enseñat és la creació de l'Escola de Vela de Calanova. "Hi varen venir esportistes de tot Espanya, perquè va ser la primera escola d'aquestes característiques a tot el país. S'hi feien cursos de vela, els monitors de gran nivell, i es va crear un port esportiu".

Quant als inicis d'Enseñat en el món esportiu, "va començar practicant vela, a les classes Snipe i Dragó. El fet que els seus pares tenguessin una casa a Sant Agustí, a Palma, li va propiciar un contacte directe i ben nin amb la mar".

CORNELIUS ATTICUS 2010

Joan Seguí Picornell
(Palma, 1947)

Ja des de ben jovenet, Joan Seguí va mostrar una habilitat especial per al tir esportiu. Es va federar el 1963 (amb 16 anys) i el 1968 va participar per primera vegada en el Campionat d'Espanya.

En el seu extens i exitós currículum, destaquen les cinc participacions en Jocs Olímpics (Montreal'76, Moscou'80, Los Angeles'84, Seül'88 i Barcelona'92). D'altra banda, va ser sisè classificat al Campionat del Món de Seül (1978); cinquè en el Campionat del Món de Moscou (1990). També va ser medalla d'or a la Copa del Món de Rio de Janeiro (1988) i medalla de plata a la Copa del Món (també a Rio, el 1990), en els Jocs del Mediterrani (Alger, 1975), en els de Llenguadoc-Rosselló, a la Copa del Món de l'Havana (1995) i dues vegades a la Copa Internacional de Zurich.

Igualment, es va classificar tres per a la final del màsters de la Unió Internacional de Tir, campionat en què participen els vuit millors tiradors del món al llarg de l'any. Va ser també tres vegades medalla d'Or en el *matx* de les nacions llatinoeuropees i Grècia. Així mateix, Seguí aconseguir 30 títols de campió d'Espanya.

D'altra banda, té el títol de mestre tirador de primera classe (màxima categoria internacional) i és entrenador estatal, àrbitre estatal i entrenador d'arma curta del Centre de Tecnificació de Tir. Va ser membre del Comitè Tècnic de la Federació Espanyola de Tir Olímpic i entrenador del Centre de Tecnificació Esportiva de les Illes Balears.

Paral·lelament, Seguí va elaborar treballs per a revistes especialitzades estatals i també ha col·laborat a difondre el tir olímpic en els mitjans de la Comunitat.

Entre les distincions que ha rebut, destaquen les de membre del Reial Orde al Mèrit Esportiu (categoria medalla de plata), medalla al Mèrit Esportiu de la Federació Espanyola de Tir Olímpic; tres vegades designat millor esportista de les Illes Balears; diploma d'honor de la Unió Internacional de Tir, i medalla olímpica del Comitè Olímpic Espanyol (COE) per la participació en cinc edicions dels Jocs Olímpics. A més, el pavelló poliesportiu de Son Rapinya, a Palma, du el seu nom, en reconeixement per part de l'Ajuntament de Palma a la seva llarga i exitosa trajectòria esportiva.

“Com es pot suposar, el fet de ser distingit amb el premi Cornelius Atticus, el més alt reconeixement esportiu de la nostra Comunitat, me va posar molt content. Anys enrere ja s'havia presentat la meva candidatura, i quan finalment vaig resultar elegit va ser una gran alegria per a mi”. Així comença valorant Joan Seguí la seva reacció en conèixer-se guanyador del Cornelius Atticus de l'any 2010.

Respecte a la figura del premi com a tal, Seguí comenta: “És molt bo i molt important per a l'esport de les Illes Balears que s'atorgui aquest premi. Ja sabem que som una terra que ha donat, dona i donarà grans esportistes en distintes disciplines. Que se'n reconegui la seva trajectòria a ca nostra és, sens dubte, una molt bona iniciativa. A més, el fet que aquest premi o distinció dugui el nom de Cornelius Atticus, el primer esportista balear reconegut de la història, li acaba de donar -en la meva opinió- major transcendència i major simbolisme”.

Dit això, Seguí és de l'opinió que atorgar el premi cada any a un home i a una dona no n'afavoreix el prestigi. “Pens que concedir-lo a una dona per obligació no afavoreix la igualtat”.

En el capítol de valors vinculats a l'esport, Seguí recorda que “quan vaig ser entrenador del Centre de Tecnificació, a la part tècnica -que és molt important- hi ajuntàvem la formació en valors, que és igualment molt rellevant. I com a valors me referesc a tenir un bon comportament, a ser humil, a acceptar i reconèixer els errors, a respectar els rivals... Personalment, he de dir que l'esport m'ha ajudat moltíssim a la meua vida: m'ha permès viatjar i conèixer diferents formes de vida i distintes cultures. En definitiva, per a mi, l'esport ha estat i és una escola per a la vida. A més de l'educació que un pugui rebre dels pares, el que aporta l'esport a l'àmbit dels valors humans juga un paper fonamental”.

Fixant la mirada en les gestes esportives protagonitzades en primera persona, Seguí explica: “Com va dir algú: ‘No he estat el millor, però he estat entre els millors’. Per a mi, aquesta frase diu molt. M'explic: quan participava en els campionats del Món, hi prenien part representants de moltíssims països (una seixantena), i el fet d'estar sempre entre els bons (el cinquè, el sisè...) me proporcionava una gran satisfacció personal. Hem de pensar que molts dels competidors eren professionals del tir, mentre que jo havia de compaginar feina, família i esport; no tenia ni entrenador ni psicòleg. La diferència de mitjans respecte a molts d'altres competidors era notable, sobretot en relació amb els de països de l'Est. A posta, guard un gran record d'estar sempre entre els millors”.

Com molts de nins, Seguí va començar de nin a jugar a futbol, “en els infantils de l'Atlètic Balears. En aquella època, l'equip que marcava la pauta era el Reial Madrid, on destacava la figura de Di Stefano, que era un gran ídol de masses. Kubala ho era entre els aficionats al Barça...”.

El vincle de Joan Seguí amb l'esport del tir va venir d'una manera, com a mínim curiosa. “El cert és que jo tenia cap antecedent familiar vinculat al que va ser el meu esport. El que sí record és que amb set o vuit anys m'agradava tirar a la fira del Ram, a Palma, i me vaig adonar que tenia punteria, que se'm donava bé. A ca nostra mai no hi va haver armes -tot i que el meu padrí matern va ser militar i va participar a la Guerra de Cuba- ni a mi m'ha agradat mai la caça. El que feia era practicar punteria amb una carabina d'un amic de la infantesa”.

Així les coses, a l'hora d'acabar de concretar el seu vincle amb el tir olímpic, Joan Seguí comenta dos fets que varen resultar cabdals en aquest sentit. La primera és la següent: “Jo era molt amic de Joan Llopart, company d'escola i de la mateixa família de Uetam, el mundialment famós cantant d'òpera. El pare d'aquest amic estava federat, de manera que nosaltres dos també ens vàrem federar. Vàrem començar a entrenar en Es Fortí, que aleshores era un camp d'entrenament militar, equipat amb dues galeries de tir”

El segon fet rellevant el relata així el mateix Seguí. “Jo havia deixat de banda el tir mentre vaig fer el servei militar, però un diumenge, quan ja estava a punt de llicenciar-me, me vaig acostar en Es Fortí. Resulta que s'hi celebrava un campio-

nat en homenatge a la figura del tirador Damià Cerdà, que s'acabava de proclamar campió d'Espanya. El cas és que me varen convèncer per prendre-hi part, i vaig guanyar-hi la medalla de bronze a la meua categoria. Aquell fet me va esperonar i motivar de tal manera, que sempre dic que sense aquella casualitat (si es vol dir així) jo mai no hauria destacat en tir com ho vaig fer. Poc després, el 1968, Damià Cerdà me va començar a donar consells i animar. Me va dir també que jo havia de competir en una modalitat olímpica, perquè me seria més fàcil progressar i rebre ajuts. En un moment donat, me va dir que, si jo quedava entre els millors del Campionat d'Espanya del 1969, me regalaria una de les pistoles amb què ell havia competit i aconseguiria el títol de mestre de tirador estatal de tercera categoria. En acabar cinquè en aquella competició, Cerdà va complir la promesa. A dia d'avui, la pistola en qüestió és a les vitrines del Museu de l'Esport. Finalment, voldria significar el meu record per a un entrenador romanès que també va confiar molt en mi, Petre Cismigiú. Ell mateix li va dir al seleccionador espanyol Paco Gayà que m'havia de posar a competir internacionalment”.

CORNELIUS ATTICUS 2011

Joan Llaneras Rosselló
(Porreres, 1969)

Joan Llaneras es va introduir en el ciclisme per influència de son pare, que va ser ciclista en proves de carretera. Des de jovenet, Llaneras va trepitjar els velòdroms de Mallorca: quan tenia set anys va obtenir la primera llicència. Amb el pas dels anys, s'acabaria convertint en un dels millors ciclistes de pista de la història, gràcies a nombrosos triomfs d'indubtable valor.

Va participar a quatre edicions dels Jocs Olímpics: el 1996 a Atlanta (cinquè lloc en persecució per equips, i sisè a la prova de puntuació), el 2000 a Sidney (medalla d'or a la prova de puntuació) i el 2008 a Pequín (amb medalla d'or en puntuació i medalla de plata en *madison*, fent parella amb el també mallorquí Toni Tauler). Juntament els piragüistes Saúl Craviotto i David Cal i la tennista Arantxa Sánchez Vicario, Joan Llaneras forma part del selecte grup d'esportistes espanyols amb més medalles olímpiques.

Pel que fa als campionats del Món, Llaneras llueix un currículum també espectacular, fins al punt de superar els sis títols conquerits pel mític Guillermo Timoner. En total, set títols mundials en pista: quatre en puntuació i tres en cursa a l'americana (o *madison*). En puntuació, Llaneras va ser medalla d'or a Manchester (1996), bronze a Perth (1997); or a Bordeus (1998), or Manchester (2000), plata a Stuttgart (2003), bronze a Los Àngeles (2005) i or a Palma (2007). En la modalitat de *madison*, or a Perth (1997), juntament amb l'artanenc Miquel Alzamora, or a Berlín (1999), plata a Manchester (2000), plata a Anvers (2001) i or a Bordeus (2006).

Pel que fa a la carretera, Llaneras va aconseguir una victòria d'etapa a la Volta a Andalusia (1993) i el trofeu Mallorca a la Challenge Volta a Mallorca (1994). Va competir pels equips ONCE (1991-1995) i US Postal (1998).

Pels seus mèrits a la pista, Llaneras ha rebut la Gran Creu del Reial Orde al Mèrit Esportiu (2009), el premi Felip de Borbó al millor esportista a Espanya (1997 i 2000), la medalla de l'Orde Olímpic del Comitè Olímpic Espanyol (1997), la medalla d'Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (2009).

Des de 2004, és membre del Comitè Olímpic Espanyol. També és el director esportiu del velòdrom Palma Arena. Igualment, és el fundador i director de l'Escola de Ciclisme Base Joan Llaneras. A Porreres, el seu poble natal, el pavelló poliesportiu du el seu nom.

Acostumat a pujar al podi a recollir medalles, rebre el premi Cornelius Atticus del 2011 va tenir un significat especial per a Joan Llaneras. Així, explica: "He de reconèixer que, abans de rebre'l, no sabia gaire cosa del Cornelius Atticus. Després ja sí que vaig observar qui l'havia rebut i la importància que com a esportistes o persones promotores de l'esport havien tengut totes les persones distingides amb aquest reconeixement. En el meu cas, no sé si es varen precipitar un poc en atorgar-me'l, perquè normalment havien estat reconeixements a trajectòries molt àmplies... En qualsevol cas, com és lògic, el Cornelius Atticus me va fer sentir molt orgullós, sobretot -com dic- per poder estar a la galeria de guardonats al costat de figures tan importants per a l'esport balear: persones amb molt de trajectòria i molts de mèrits sumats".

Des de la importància institucional del premi, Llaneras exposa aquest raonament: "Consider que aquest tipus de reconeixements són molt importants perquè donen valor al món de l'esport i als esportistes des d'un punt de vista no només esportiu sinó més global, social. El fet que es reconegui la feina d'una persona en el nostre àmbit és realment important. He de dir que els mateixos esportistes de vegades no donam tanta d'importància a aquesta casta de reconeixements en el moment de rebre'ls, però -en

canvi- sí que se n'hi va donant quan passa més temps i es pot observar amb perspectiva. Diria que són premis importants sobretot pensant en la gent jove, que ha de tenir referents".

Persona discreta i humil a pesar d'haver estat un dels millors esportistes en la seva modalitat, Joan Llaneras té molt clar quins són els valors importants que emanen de la pràctica esportiva. En aquest sentit, afirma: "Aquesta pregunta podria donar una resposta molt àmplia. Per a mi, l'esport ha estat una manera de viure, una manera d'encarar el dia a dia. Quins valors destacaria com a essencials? El fet de dur una vida sana, el companyerisme, el sacrifici, l'esforç... Se'n parla sovint com a tòpics, però són més que això, responen a la realitat de l'esport i fan que s'afronti la vida d'una manera diferent. Aquests valors, per tant, ajuden a moltes coses: a afrontar adversitats, a superar-se... També ajuden l'esportista a gestionar els alts i baixos que pot tenir al llarg de la seva carrera. Com deia un entrenador amic, per a l'esportista un bon dia equival a 50 dies dolents. Es tracta de lluitar i esforçar-se per arribar a un objectiu, que de vegades s'aconsegueix, i d'altres vegades no. Quan no s'aconsegueix, un també ha d'estar preparat per superar la decepció o el desengany".

Com a home del ciclisme, els seus ídols principals eren (és ben lògic) del món de la bicicleta. "En el ciclisme, el meu primer referent va ser el francès Bernard Hinault. Quan jo era infantil o cadet, era ell el que despuntava fins al punt d'arribar a marcar una època. Record perfectament les èpiques batalles amb el també francès Laurent Fignon. Amb Fignon vaig competir, com també ho vaig fer amb altres grans estrelles de la bicicleta com Greg Lemond, Gianni Bugno

o el mateix Miguel Indurain. Fora del ciclisme, l'esportista que més he admirat ha estat l'atleta nord-americà Carl Lewis. També vaig tenir la sort de compartir els seus darrers Jocs Olímpics, a Atlanta'96".

Les victòries de Joan Llaneras es compten per desenes. Però sempre n'hi ha que desperten un sentiment i un record especials, per una causa o altra. Sobre aquesta qüestió, el campió de Porreres es manifesta en els termes següents: "Pel que va significar, probablement me qued amb la victòria al Campionat del Món celebrat a Palma, l'any 2007. Per diverses raons: d'una banda i sobretot, feia poc de la mort per accident del meu company Isaac Gálvez. Per altra part, perquè vaig poder gaudir de l'experiència competint a ca nostra, davant de la família i de l'afició. Pressió afegida pel fet de competir a casa? Sí i no, ja que per la meua experiència anterior estava més o manco acostumat a dur aquesta pressió a sobre. Sempre hi ha nervis; de fet és bo que n'hi hagi, però s'han de saber controlar. Jo sempre pos l'exemple de trobar l'equilibri, igual que passa a la banyera entre l'aigua calenta i l'aigua freda. S'ha de trobar el punt mig adequat".

Posant la mirada enrere per recordar els seus inicis sobre la bicicleta, Joan Llaneras relata: "Mon pare va ser ciclista en carretera; va competir de jove i més tard a la categoria de màster. Record que essent jo un ninet (devia tenir sis o set anys) l'acompanyava a veure moltes de les curses que es feien per tot Mallorca els caps de setmana. Amb set anys vaig competir a la carretera de Sant Roc, a Porreres. Se'm va donar bé. A partir de llavors, i aprofitant que vivíem molt a prop de la carretera de Vilafranca, sortia en bici i cada dia anava un poc més lluny: primer, fins al

quilòmetre 1; després fins al 2; i així successivament. Amb els amics fèiem entrenaments a tota velocitat; per sort no hi circulaven tants de cotxes com ara. El punt d'inflexió va arribar per a mi quan a l'edat de 15 i 16 anys acostumava a estar entre els millors a les curses que disputava. En aquell moment me vaig començar a plantejar que potser podria viure del ciclisme, com va acabar passant, afortunadament. De fet, vaig anticipar el servei militar (que vaig començar als 17 anys com a voluntari) per tal que la *mili* no interferís la meua carrera com a ciclista".

CORNELIUS ATTICUS 2012

Miquel Bestard Cabot
(Bunyola, 1942)

El futbol ha estat (i continua essent una passió). Practicant d'aquest esport des ben nin al poble natal de Bunyola i fins quasi els 40 anys, Miquel Bestard ha estat també entrenador i directiu.

Com a membre de la Federació Balear de Futbol, va començar la faceta de preparador a Bunyola per passar poc després a dirigir la selecció balear infantil, l'any 1986. Així va començar una fructífera i llarga etapa que el va dur a dirigir la selecció balear en distintes categories. Com a segon entrenador, va ser campió d'Europa sub-15 i sub-19 i campió del campionat de futbol de la Universiada, en competició disputada a l'estadi Son Moix de Palma el 1999. Va ser ajudant d'Iñaki Sáez en la selecció sub-19 en torneig classificatori disputat a Sa Pobla; i de Juan Santisteban en la selecció sub-16, amb el qual es va proclamar campió de la Meridian Cup (celebrada a Egipte) entre les millors seleccions sub-19 d'Europa i d'Àfrica.

L'any 1997 va ser nomenat president del Comitè Balear d'Entrenadors (òrgan integrat a la Federació), càrrec que va ocupar fins al 2003. L'any 2000 la selecció balear aleví que dirigia es va coronar campiona d'Espanya. També va ser campió (dues vegades) amb la selecció juvenil. Igualment, Bestard va ser membre de l'equip tècnic del FC Barcelona, com a analista-rastrejador de jugadors.

El 2004 va ser elegit president de la Federació, càrrec que va mantenir fins al 2022, a punt de complir els 80 anys. En aquesta etapa, el nombre de federats a les Illes va passar de 14.000 a 30.000. Bestard va ser també president en funcions de la Federació Espanyola (el 2018, en el trànsit entre el president sortint Ángel María Villar i el nou, Luis Rubiales). El 2018, va presidir (en absència del president) la final de la Copa Libertadores al Santiago Bernabéu de Madrid, entre River Plate i Boca Juniors. Actualment, Bestard continua com a vicepresident de la Federació Espanyola, de la qual té la medalla d'or.

Entre les moltes distincions que ha rebut per la seva feina en el futbol, destaca la insígnia d'or de Bunyola i el fet que el camp de futbol del municipi du el seu nom; també la insígnia d'or de diversos clubs de les Illes, un reconeixement de la Secretaria de Instituciones Penitenciarias (del Ministeri de l'Interior) per "col·laboració en termes d'inserció i reeducació", també de la Guàrdia Civil i de la Policia Nacional.

Vinculat sempre al món del futbol, per a Miquel Bestard admet que en saber que era el destinatari del premi Cornelius Atticus en l'edició de 2012, "me vaig emocionar molt. De fet, ni m'ho esperava ni tampoc sé si m'ho mereixia. En tot cas, puc dir que va ser una de les grans alegries que m'he endut gràcies a l'esport. El Cornelius Atticus és la distinció institucional més alta atorgada en matèria esportiva a la nostra Comunitat, i ser a la llista dels elegits va ser (i continua essent-ho) motiu de gran alegria. Record que en saber-se la notícia moltes amistats me varen felicitar. El telèfon es va encaletir aquells dies, sí..."

Per altra banda, Bestard afegeix: "El perfil molt distint i variat de personatges del món de l'esport reconeguts amb el Cornelius Atticus li dona un atractiu especial, des del meu punt de vista. La pluralitat d'esportistes i de gestors esportius fa que entre la llista de personatges reconeguts hi hagi autèntiques estrelles mundials, com és el cas de Rafel Nadal, juntament amb altres molt més modestes, com jo mateix. Crec sincerament que és una iniciativa molt important, que de cada vegada ha de guanyar més pes i notorietat".

Des del punt de vista de valors associats a

l'esport, Miquel Bestard s'explica de la manera següent: "Com a persona vinculada de sempre al món de l'esport, concretament al món del futbol, puc dir que té molts de valors importants per a la vida dels practicants, acabin essent o no futbolistes professionals. A la meua etapa d'entrenador, quan m'havia d'adreçar als jugadors col·lectivament els feia veure que al futbol, com a la vida, haurien de superar travetes, puntades de peu i obstacles diversos, però sempre amb la voluntat de tirar endavant. Sens dubte, des d'aquest prisma, és un gran aprenentatge per front a les vicissituds que ens arriben a la vida. En aquest mateix sentit, crec que la figura de l'entrenador -que reivindic- és cabdal. Ell o ella és qui ha de fer veure a l'equip que els errors i els encerts són cosa del grup. El futbol, i tant que sí, és també una escola per a la vida".

Pel que fa a ídols del món esportiu, l'expressident de la Federació Balear de Futbol es queda amb "Rafel Nadal, que és una persona model en tots els sentits. Un dels millors tenistes de la història, si no el millor. En el terreny del futbol, he vist i admirat molts grans jugadors (Di Stefano, Pelé, Kubala, Cruyff, entre altres), però me qued amb Maradona i Messi, que per a mi han estat els més genials".

Curiosament, tant amb Nadal com amb Messi Miquel Bestard té anècdotes per contar, i viscu des en primera persona. "En el cas de Rafel, és sabut que de nin jugava -i molt bé- tant a futbol com a tennis. De fet, jo el vaig preseleccionar per a la selecció balear aleví. En el cas de Messi, a l'etapa que vaig estar fent feina en el Barça al costat de Joaquim Rifé (a l'època de Serra Ferrer al FC Barcelona), un bon dia ens vàrem asseure a una taula per conversar amb un nin molt

primet i els seus pares. Record que vaig pensar: 'Quin al·lotet tant petit'. Anys després vaig saber que aquell ninet era, ni més ni manco, que Leo Messi, segons me va recordar oportunament el mateix Rifé".

A l'hora de rememorar els episodis esportius que més l'han emocionat, recorda "el Mundial que va guanyar Espanya a Sud-àfrica, amb l'inoblidable gol d'Iniesta, i també les Eurocopes de 2008 i 2012. A totes tres cites hi vaig ser present i varen suposar una gran alegria, com a home de futbol i com a espanyol també".

Fent un altre exercici de memòria, Bestard record també la seva infantesa lligada al món del futbol i als esforços que havien de fer a ca seva per tal que ell el pogués practicar. "Jo som fill de la postguerra, en què moltes de famílies varen passar penúries i precarietat, entre elles la meua. Mon pare era molt aficionat al futbol, però no me venia veure jugar. En canvi, el que sí que compartíem era els diumenges esportius: agafàvem el tren i baixàvem fins a Palma per dirigir-nos al Lluís Sitjar a veure el Mallorca. Quan acabava el partit, passàvem pel canòdrom i vàiem curses de cans i, finalment, arribàvem fins a l'hipòdrom, que llavors era al carrer de General Riera, per veure curses de cavalls, de les quals mon pare era un gran aficionat. A la fi, agafàvem el tren de retorn cap a ca nostra".

Bestard recorda haver participat en l'anomenat *Torneo de la Alpargata*, que rebia aquest nom perquè els jugadors llavors no duïen botes sinó sabatilles. "No hi havia doblers per comprar botes. Record que un bon dia ens va visitar un sabater d'Alaró, ens va mesurar el peus a tots els jugadors i ens va fer botes a mida per poder jugar. Ja

vos podeu imaginar que contents que estàvem tots. Eren temps aquells en què es jugava en camps d'arena i en què la pilota era cosida, de manera que quan la impactaves amb el cap feia mal. També record que vaig estrenar unes botes amb tacs per jugar un partit contra el Mallorca".

CORNELIUS ATTICUS 2013

Xavi Torres Ramis

(Palma, 1974)

Xavi Torres va començar a practicar la natació amb 11 anys, i de tot d'una va mostrar el seu potencial en els entrenaments, cosa que posteriorment confirmaria amb la competició al llarg de la seva trajectòria com a nedador: campionats d'Espanya (en suma més de 130), campionats d'Europa, campionats del Món i Jocs Olímpics, fruit de les 502 vegades que ha competit com a internacional en representació d'Espanya.

En definitiva, Torres té una carta de presentació com a esportista paralímpic immillorable; de fet, el seu currículum esportiu és entre els millors de l'esport espanyol: 16 medalles olímpiques (cinc ors, cinc plates i sis bronzes) i diversos rècords mundials. Suma més de 130 campionats. Té l'honor d'haver participat a set edicions dels Jocs Paralímpics: Barcelona'92, Atlanta'96, Sidney'00, Atenes'04, Pequín'08, Londres'12 i Tòquio'21.

Però a més d'un nedador exemplar i destacadíssim, Xavi Torres també ha exercit diversos càrrecs com a tècnic i promotor esportiu. Per exemple, director i entrenador del Club Natació Voltor, membre del Comitè Mundial de Nedadors del *Swimming Executive Comittee*-Comitè Paralímpic Internacional; membre de la Junta Directiva de la Federació Espanyola d'Esports per a Persones amb Discapacitat; col·laborador tècnic juvenil de la natació paralímpica de la Federació Nacional de Croàcia (2009); titulat com a entrenador de natació de l'*American Swimming Coach Association*; seleccionador espanyol júnior des de 2012 i col·laborador tècnic en projectes esportius de la Universitat de les Illes Balears (1999 i 2000).

Per altra banda, Torres és presentador, comentarista i col·laborador en diversos mitjans de comunicació, sobretot televisius.

Fruit del seus èxits a la piscina, Xavi Torres ha estat reconegut amb distincions com el premi nacional Olimpia 1991 de l'esport, del Consejo Superior de Deportes; medalla d'Or de la ciutat de Palma (2000), per part de l'Ajuntament de Palma; premi Ramon Llull (2001), del Govern de les Illes Balears; medalla de França al Mèrit Esportiu i Joventut (2008); medalla d'Or del Reial Orde al Mèrit Esportiu (2009), del Consejo Superior de Deportes; i premi Jaume II (2009), del Consell de Mallorca.

La seva vida ha quedat plasmada en el llibre *Sin miedo a caerme*, escrit pel periodista Gabriel Forteza.

Vinculat directament a l'esport des de tots els punts de vista, Torres és part important des del 2022 de Fundació Mallorca Integra. "Intent acompanyar moltes persones en un camí similar al que jo hagi pogut viure. El llegat d'una persona no té tant a veure amb les medalles que un hagi pogut guanyar, sinó -crec- molt més en l'impacte que deixa en el seu entorn".

Acostumar a rebre premis i medalles de tot tipus i condició, Xavi Torres atorga un valor diferencial al premi Cornelius Atticus, pel qual va ser elegit guanyador a l'edició de 2013. "Sempre havia vist que el premi Cornelius Atticus s'havia lliurat a persones que havien fet història dins de l'esport balear. Per tant, des d'aquest punt de vista, vaig adonar-me que formalment passava a formar part des d'aquell moment d'aquesta llista. Per altra banda, també era conscient que es tracta d'un premi amb una alta càrrega de simbolisme. Coneixent el motiu que inspira el premi i la història mateixa de Cornelius Atticus, un dels

primers atletes balears, sens dubte va ser per a mi una gran il·lusió i un honor".

Des del prisma institucional, diu Torres, "és important que, a través del premi, es valori l'impacte de les persones reconegudes sobre el seu entorn. El meu bon amic Fernando Romay diu que hi ha esportistes que han fet bé les coses; que n'hi ha d'altres que les han fetes molt bé i, finalment, hi ha aquelles persones que han canviat l'esport. I, efectivament, hi ha persones que han aconseguit canviar l'esport del seu entorn. I aquest és un dels paràmetres que es té en compte a l'hora d'avaluar les distintes candidatures presentades a cada edició del Cornelius Atticus. En la meua opinió, és de gran importància que institucionalment es reconegui l'impacte d'aquestes persones en la pràctica esportiva, pel que han significat, més enllà del rendiment esportiu". Torres parla amb coneixement de causa, ja que ha estat membre del Jurat del premi diverses edicions.

A l'hora de referir-se al vincle (indubtable) que hi ha entre valors i pràctica esportiva, Xavi Torres confessa que "la llista seria inacabable", però es vol quedar amb tres, que subratlla i explica. "El primer seria el del respecte a la diversitat. Hem de ser conscients que tots tenim moltes més coses i característiques que ens fan parèixer als altres que no coses que ens diferencien. En segon terme, crec que la igualtat d'oportunitats és un valor i un dret al mateix temps. A partir de la diversitat i el respecte de què parlava, s'ha d'entendre i potenciar que tothom, amb independència de quina sigui la seva condició, tinguin les mateixes oportunitats que la resta, sabent que les oportunitats que compten són aquelles que un intenta aprofitar per tots els mitjans. I un

tercer és un valor doble, el de l'esforç, acompanyat del compromís. És cert que per ells sols no t'asseguren res, però sí que fan que un tenguin moltes més possibilitats d'aconseguir allò que tanta il·lusió te fa”.

En aquesta mateixa línia, Xavi Torres aprofita per deixar sobre la taula una reflexió profunda: “No s’ha de tenir por sinó ser valent. Com diu mon pare, ‘si te protegeixen massa, no te passarà res de bo’. Quan les coses no van bé, un s’ha de moure per canviar-les. A més, el fet de viure experiències t’ajuda a tu mateix i també fa que els altres te coneguin”. I resumeix la seva experiència a la vida i a l'esport amb una frase: “Un fet puntual no te defineix; te defineix la trajectòria que hagis duit”.

Aficionat a l'esport des de ben jove, Torres fa memòria i diu que “els pòsters que jo tenia de nin a l'habitació no corresponien a cap nedador, sinó a algun jugador de la NBA. Record aixecar-me de matinada per veure moltes retransmissions de la lliga professional nord-americana; era una cosa que me cridava molt l'atenció. En tot cas, si he de parlar d'ídols concrets o esportistes a qui he admirat especialment, me qued amb dos: tots dos són ciclistes, Miguel Indurain i Joan Llaneras. D'Indurain destacaria que tenia una manera de guanyar molt elegant, molt educada, me cridava molt l'atenció. De Joan Llaneras, diria que a més d'ídol és també un amic al qual admir. És una excel·lent persona. El que he dit d'Indurain es pot aplicar perfectament a la seva manera senzilla i discreta d'actuar en la victòria”.

Fent un repàs al currículum de Xavi Torres, s'evidencia que hi ha moltes gestes de gran importància. Qui les ha protagonitzades, amb raons

que argumenta, destaca tres grans objectius aconseguits a la seva dilatada i exitosa carrera esportiva: participació als Jocs Paralímpics de Barcelona'92; nedar 24 hores ininterrompudes a la piscina de Son Hugo a Palma, l'any 2002; i el sisè lloc aconseguit als Jocs Paralímpics de Tòquio, el 2020. Tres maneres de guanyar molt distintes, com ell mateix expressa. “Com més temps passa de la cita de Barcelona del 92, més importància li don. Va ser una oportunitat històrica que vaig poder viure de manera privilegiada. Va ser tot un luxe poder nedar davant de la meua gent (família i amics) i tenir èxit. Una història apassionant”.

Pel que fa a la gesta de les 24 Hores a Son Hugo, confessa que “allò va ser cercar l'impossible; som conscient que molta de gent devia dir que era una bogeria (llavors no hi havia tants *ironmans* ni coses parecudes), però vaig poder acabar i completar les 24 hores, amb la gran alegria i festa que va seguir”.

I finalment, parla de la importància de tornar a competir en uns Jocs Paralímpics, els de Tòquio'21 després d'haver estat retirat de l'alta competició diversos anys. “Per preparar aquella cita vaig anar molt alerta de no fer-me mal, de no lesionar-me. Va ser un petit repte de superació personal que vaig poder aconseguir i que me fa sentir molt orgullós. Me va omplir molt”.

Pel que fa als inicis en el terreny esportiu, Torres recorda que “quan jo era nin, el cert és que hi havia poca o nul·la oferta esportiva per a nins amb discapacitat. Per això mateix, els meus pares es varen integrar dins de l'Associació Balear de Persones amb Discapacitat Física (ASPROM), que promovia iniciatives en aquest sentit. Entre

altres possibilitats, hi havia la possibilitat d'uns cursos de natació a Son Moix; devia tenir jo uns deu anys. M'hi vaig apuntar, i vaig veure que no se me donava malament fent curses amb els amics. Però un bon dia l'entrenadora Maria Castañer va parlar amb mi i me va saber motivar per competir en els campionats d'Espanya: el primer va ser a Albacete i poc després a Guadalajara. Se'm varen donar bé tots dos, com també el primer Campionat Mundial Júnior en què vaig participar. El cert és que, a pesar que jo sempre he estat una persona extravertida, el fet de trobar el meu espai i de tenir èxit me va donar un extra de confiança i de benestar personal indubtables”.

CORNELIUS ATTICUS 2014

Mateu Martorell Marquès
(Palma, 1939)

Mateu Martorell va començar el seu vincle amb l'esport jugant a futbol (cosa, d'altra banda, molt habitual a l'època), però de tot d'una que va conèixer l'hoquei sobre patins se'n va enamorar. Va jugar-hi, com a porter, des de 1951 i fins a 1964, amb distints equips: Ciudad Jardín, Hispania, RCD Mallorca i Bellver, entre altres.

Martorell va ser gairebé 40 anys (de 1969 al 2007) àrbitre regional d'hoquei, i també en el mateix període president del Comitè d'Hoquei de la Federació de Patinatge de les Illes Balears. Així mateix, també va ser assembleista de la Federació Espanyola de Patinatge i vocal de la Federació de Tir de Fona.

Més enllà de tot això, tothom coneix Martorell com la cara visible i *alma mater* de l'Espanya Hoquei Club (el nom es va catalanitzar l'any 2012). En va ser un dels fundadors, l'any 1971, i des de 1982 n'és el president. La seu social del club és el Bar España, al carrer dels Oms de Palma, on els trofeus que s'hi col·leccionen parlen de la història del club i, és clar, dels seus èxits. Un bar que ja va dur son pare des de 1929. Parlar de Mateu Martorell és fer-ho en definitiva i necessàriament de l'Espanya Hoquei Club, club que ha duit el nom de Palma per tot Europa a través de les competicions que hi ha disputat.

Sota el seu mandat, el palmarès del club és espectacular (des dels inicis va competir en hoquei sobre patins i a partir de 1996 en hoquei en línia): campió de la Copa del Rei (també n'ha estat set vegades finalista), campió de la Lliga President de la Lliga europea, dos subcampionats d'Europa, tres medalles de bronze a Europa, vuit campionats i dos subcampionats de la Lliga Elit (màxima categoria estatal), sis campionats d'Espanya júnior, tres campionats d'Espanya (aleví, infantil i juvenil), un campionat d'Espanya Lliga d'Or, tres medalles de bronze a la Copa d'Europa.

En el capítol individual, Martorell ha rebut nombroses distincions fruit de la seva implicació amb l'esport en general i en l'hoquei en particular. Entre altres, insígnia d'or de l'Espanya Hoquei Club (1971), medalla d'or (1981) i insígnia d'or de la Federació Espanyola de Patinatge (2014), insígnia d'or de la Federació de Patinatge de les Illes Balears (1992), distinció de la Federació Balear de Tir de Fona (2002), insígnia d'or de la PIME (2004), siurell de plata de l'Associació de Restauració (2004), reconeixement del Consell de Mallorca a la seva implicació, dedicació i suport a l'esport base a la XII Gala de l'Esport de Mallorca (2013) i premi al Mèrit Esportiu del Consell de Mallorca (2019), medalla d'or de la Ciutat de Palma (2020) i Medalla d'honor i gratitud de l'illa de Mallorca (2021) per part del Consell de Mallorca.

El 2014 va ser l'any en què el premi Cornelius Atticus va reconèixer la feina de divulgació i promoció de l'esport en la figura de Mateu Martorell. Ell mateix valora què li va suposar personalment aquesta distinció. "En primer terme, vaig sentir gratitud cap a les persones que varen defensar la meua candidatura, cap a les persones que varen decidir concedir-me'l i també a l'hoquei, esport gràcies al qual el vaig rebre. En tot cas, mai no hauria pensat ser reconegut amb un premi d'aquest calibre, perquè jo sempre he fet feina per a l'esport sense esperar res a canvi. Vaig estar molt content i emocionat de rebre'l, no només jo personalment, sinó també la família i amistats i totes les persones vinculades a l'Espanya Hoquei Club".

Des de l'òptica de l'Espanya, diu Martorell, "va ser una gran il·lusió i una gran alegria per a tots que

el president d'un club com el nostre, humil i de barriada, rebés el Cornelius Atticus. El fet que ens donassin aquest premi des del Govern va ser un gran orgull, ja que és la major distinció que en matèria esportiva s'atorga a la nostra comunitat".

A més, Martorell considera que el Cornelius Atticus és important en el sentit que "motiva a continuar fent feina les persones que el reben. Almanco en el meu cas ha estat així: me va renovar les forces per continuar fent feina a favor de l'esport".

Els ídols que va tenir Martorell de jove varen ser del món de l'hoquei patins. "Sempre vaig jugar de porter i, per tant, el meu referent, el meu ídol, també n'era: Carlos Largo, que va defensar la porteria de la Selecció Espanyola molts d'anys. Ell jugava sense careta protectora, cosa que jo també vaig fer durant bastants anys. També vaig admirar molt Pedro Gallén, que ve venir més d'un estiu a jugar torneigs a Palma".

Per a Martorell, els valors més importants, a la vida i a l'esport, són "la generositat, l'altruisme i el treball en equip". En aquest sentit, explica que "sempre he intentat que els joves que volguessin, poguessin practicar esport amb independència de la situació econòmica de la seva família. Per tant, quan una família no ha pogut pagar les quotes, des del club ens n'hem fet càrrec. Seria molt trist que un nin o nina no pogués fer esport per falta de recursos, i hem de ser conscients que sempre hi ha persones o famílies necessitades. Record que ja fa molts anys vaig donar el meu equipatge de porter a un col·legi per tal que hi fessin un equip. Sempre m'ha agradat ajudar en allò que he pogut".

Pel que fa al treball en equip, Martorell afirma que “tot sol jo no hauria fet el que he fet; sempre hi ha hagut persones que han col·laborat per tirar endavant, i sempre he tengut el suport de la família i d’altres persones”.

Arran del vincle amb l’esport, Martorell té molts de motius per sentir-se orgullós. N’explica els més significatius i simbòlics per a ell. “Me va omplir molt la primera Lliga que vàrem guanyar i el primer títol de la Copa del Rei, l’any 2004; els dos subcampionats d’Europa, el 2004 i el 2017... També, sens dubte, el fet que jugadors nostres formin part de la Selecció Espanyola d’hoquei en línia és també un gran orgull per a nosaltres com a club. També que dos entrenadors de l’Espanya (els anys 2008, 2009 i 2010) fossin seleccionadors espanyols... Mai no pensàvem arribar tan amunt com hem arribat. Hem duit el nom de Palma i de Mallorca per tot Espanya i també per Europa, i n’estam molt orgullosos”.

També el capítol formatiu, el fet que la joventut practiqui esport a la barriada, és una qüestió molt rellevant per a Martorell. “A la plaça dels Patins hi hem format jugadors de totes les categories. A banda de fer esport, els nins i nines que en practiquen s’allunyen d’altres coses no tan agradables, com per exemple les drogues. Hem pretès que els nins i nines de la nostra barriada fessin esport”.

Malgrat que l’hoquei ha estat (i és encara) l’esport de la vida de Mateu Martorell, ell va començar jugant a futbol. “Jo havia jugat a futbol amb els amics, però en tenir la pista de la plaça dels Patins a la barriada, tots hi anàvem a parar per patinar. En aquella època, no només patinàvem els joves, sinó que també ho feia la

gent major. Era una de les poques diversions d’aquells temps, fins i tot s’hi posava música, i l’ambient estava molt animat, sobretot els dissabtes i diumenges. En el meu cas, als 14 i 15 anys, vaig començar a patinar i ja de tot d’una també a jugar a hoquei”.

El servei militar va suposar un parèntesi, però no un abandonament de l’hoquei. “Després de fer el servei militar, el Frente de Juventudes, de la Falange, me va venir a cercar ja que volien que fes d’àrbitre en els campionats escolars d’hoquei sobre patins, i vaig acceptar. Més tard, l’any 1971 vàrem fundar l’Espanya... i fins avui”.

CORNELIUS ATTICUS 2015

Antoni Roig Serra
(Vila -Eivissa-, 1956)

El vincle d’Antoni Roig amb el món de l’esport és de tota la vida. De ben jove, va començar a practicar bàsquet, al qual va afegir poc després el futbol i el voleibol. En bàsquet i voleibol, va arribar a jugar a la segona divisió estatal. Però va ser el ciclisme l’esport que més el va atreure i motivar. Va estar-hi vinculat entre els 13 i els 26 anys.

El lligam amb l’atletisme, que també ha marcat la seva vida, va arribar a través d’un curs fet a Toledo, quan es disposava a entrar a l’exèrcit. Poc després, el 1975, juntament amb tres amics, va fundar el Club Atletisme Pitiús.

Com a promotor i dirigent, a més, Roig va promoure deu concentracions del Pla de Detecció de Talents del Consejo Superior de Deportes; va ser gairebé 30 anys organitzant la SemiMarató i la MiniMarató d’Eivissa; també de l’encontre internacional de tanques Espanya-Portugal, del Campionat d’Espanya Absolut de Cross, com també de gran nombre de jornades tècniques d’atletisme i de sis congressos d’entrenadors de mig fons i tanques, entre altres modalitats.

Com a tècnic d’atletisme, Roig du 47 anys (des de la seva fundació) com a director tècnic del Club Atletisme Pitiús; també ha estat 24 anys director tècnic de la Federació d’Atletisme de les Illes Balears i de l’Escola de l’Esport Balear (EBE). També va ser entrenador de la selecció espanyola (júnior i absoluta) en distintes competicions i responsable tècnic absolut a distints encontres internacionals entre diversos països, a la Universiada, als Jocs de les Illes i a campionats del Món.

En la faceta d'entrenador del Club Atletisme Pitiús, Roig suma prop de 300 medalles a l'àmbit balear, nombroses participacions i medalles en campionats d'Espanya, rècords estatals i representació dels atletes entrenats per ell amb la selecció d'Espanya. Així, amb Roig varen entrenar els olímpics Felipe Vivancos (salt de tanques als Jocs d'Atlanta'96) i Mar Sánchez (salt de perxa als Jocs de Sidney'00); també Mario Avellaneda, campió d'Europa de marxa atlètica per equips el 2000 (sisè en individual), i David Bustos (subcampió d'Europa a Amsterdam en 1.500 metres el 2016 i setè classificat -diploma olímpic- als Jocs de Rio de Janeiro'16).

Roig també va aconseguir la medalla de plata per equips amb Espanya als Jocs del Mediterrani, celebrats a Tunísia el 2001, com a responsable de la selecció absoluta de mig fons d'Espanya.

La candidatura d'Antoni Roig als Cornelius Atticus ja s'havia presentat diverses vegades abans que finalment li fos adjudicat el premi, a l'edició de 2015. Aquest fet, com és obvi, no li va llevar en absolut ni mèrit ni una gran satisfacció personal. "Es tracta d'un reconeixement que ve de l'esport de la meva terra, de les nostres illes. Sé positivament que moltes persones de la meva generació de cadascuna de Mallorca, de Menorca, d'Eivissa i de Formentera hem fet molt de feina per promoure-hi l'atletisme i altres esports, per poder competir amb altres comunitats que estaven molt més avançades que la nostra, quant a instal·lacions i tècnica. Podem dir que vàrem tenir la sort de viure l'època de l'explosió de l'esport balear. El premi va focalitzar en una sola persona (jo, en aquest cas), però jo només

vaig ser una persona de tantes que vàrem fer molta de feina per a l'esport, amb molta d'il·lusió i no pocs contratemps. Però a voltes la il·lusió val més que les possibilitats. Per tot això junt, va ser una gran satisfacció rebre el Cornelius Atticus, és una cosa que recordaré tota la vida. No tothom és profeta a ca seva, i amb aquest reconeixement jo sí que puc dir que ho he estat, i estic molt agraït".

D'igual manera, Antoni Roig considera que, des d'un punt de vista institucional, el premi Cornelius Atticus "es pot equiparar al Premio Nacional del Deporte o als premis que en matèria esportiva es concedeixen a altres comunitats autònomes. És un reconeixement que posa en valor la feina de persones que treballen a una part de l'educació dels joves, a través de l'esport, per encaminar-los cap a un món saludable i d'aprofitament adequat del temps d'oci. Parlem de persones que han sacrificat bona part de la seva vida personal i familiar per poder dedicar hores i esforços a l'esport. Crec, en definitiva, que la instauració del premi Cornelius Atticus va ser una molt bona idea del Govern, sobretot perquè l'educació de cada vegada és més integral, una educació en què el component físic dona equilibri a la part psicològica i mental de les persones".

Per a Roig, són molts els valors directament vinculats a la pràctica esportiva, sobretot en la vessant de competició. Ell en subratlla uns quants. "Els valors principals són la feina, la humilitat, la disciplina i la solidaritat. Encara que parlem d'atletisme com a esport individual, la solidaritat dels companys també és molt important per aconseguir els objectius fixats, algú que t'anima, algú que entrena amb tu o algú que et fa de

llebre per aconseguir una marca. En conclusió, l'atletisme en concret i l'esport en general tenen valors que van intrínsecs a la vida quotidiana de moltes persones. També, a més dels referits, la competitivitat, del tot necessària a la nostra societat actual".

D'altra banda, Antoni Roig diu "no ser gaire mitòman" pel seu caràcter. En tot cas, dit això d'entrada, afegeix que hi ha moltes persones per les quals sent gran admiració personal. I posa noms i llinatges. "Vaig admirar molt com a referent Javi Fernández Ribas, el primer president que vaig tenir en entrar en el ciclisme, en el Club Ciclisme Sant Antoni; ha estat reconegut amb la medalla d'or de la Federació de Ciclisme de les Illes Balears. També me varen impactar molt persones que es lliuraven als altres a canvi de res. Per exemple, Miquel Mas, manacorí, que va ser campió del món de ciclisme en pista darrere moto; Rafel (o Coll, que me va orientar en el món de l'atletisme; i Pepe Orts, que va ser president de la Federació Balear d'Atletisme i director molts d'anys del Príncep d'Espanya".

En relació a aquells títols, resultats o fets esportius (o vinculats a l'esport) que més l'han omplert d'orgull, Roig afirma de principi que "record un moment molt emotiu i intens per a mi. Quan Mario Avellaneda me va telefonar des de Txèquia, el 2001, on acabava de guanyar la medalla d'or per equips com a integrant de la selecció espanyola de marxa atlètica, no vaig poder acabar la conversa amb ell, perquè me va emocionar molt. Aquell i altres èxits que va aconseguir responien sobretot al fet de treballar molt, moltíssim, per superar-se, ja que a voltes fins i tot s'havia sentit com l'últim de la fila; no ho va tenir fàcil. Jo era conscient, és clar, de l'enorme esforç que havia

hagut de fer. Aquell fet, aquella medalla i aquella conversa amb ell, me varen canviar molts d'esquemes, també com a entrenador, ho he de reconèixer perquè així va ser. De vegades, el talent es pot suplir amb la dedicació i l'esforç".

Igualment, Roig se sent orgullós dels èxits d'atletes que s'han format sota el seu paraigües, amb la consecució de campionats d'Espanya o medallistes. "El subcampionat d'Europa de David Bustos, el 2016, i la setena posició, amb diploma olímpic, als Jocs Olímpics de Rio, el mateix 2016, va ser també una gran satisfacció", admet.

En tot cas, explica Roig, "ha de quedar molt clar que l'important sempre és l'atleta, que és qui corre, salta o llença. Quan aconsegueixen triomfs, te n'alegres més per ells que per a tu mateix, sobretot a mesura que te vas fent major. Com tot, és un procés: al principi potser te n'alegres més per tu, però després va canviant la percepció. Som molt dur com a entrenador, però al mateix temps també som molt *mare* amb els meus atletes; me preocup de les seves coses quotidianes i sé el que li costen les coses a cadascú. L'èxit mai no ve sol".

Ho diu qui es va vincular a l'atletisme d'una manera curiosa, després d'haver-se acostat abans a altres esports. Recorda que de nin sempre corria per anar d'una banda a una altra. "Amics dels meus pares els demanaven si jo podia només caminar, perquè sempre me veient corrent... Als deu anys, vaig començar amb el bàsquet, després va venir el futbol. Però als 13 anys me varen regalar una bicicleta de carreres i vaig descobrir el ciclisme. Allò me va canviar la vida. Me va fascinar des del primer minut, a pesar que -com qui diu- gairebé no sabia mantenir l'equilibri

damunt la bicicleta. Quan acabava la temporada de ciclisme, competia en futbol, com bàsquet i voleibol (a tots tres esports a l'àmbit estatal), però l'esport que més me va marcar va ser el ciclisme; de fet, consider que és un escola de vida: t'ensenya el valor del sacrifici (és un esport molt dur perquè t'has de cuidar molt en el dia a dia) i el companyerisme”.

A tot això, Roig tenia la idea de ser militar, com son pare, però quan es va acostar el moment va veure que el seu lloc havia de ser un altre. El cas és que en un curs d'atletisme militar celebrat a Toledo; en tornar a Eivissa va coincidir amb un company ciclista que acabava de participar en el Campionat d'Espanya Militar de Cross; i varen començar a parlar de les bondats de l'atletisme.

D'aquella conversa, i gràcies a la il·lusió i la voluntat de quatre joves de 18 anys (Joan Josep Ferrer, Armando Tur, Germán Olariaga i el mateix Antoni Roig) va néixer el 1975, el Club Atletisme Pitiús, entitat clau per entendre el naixement i consolidació de l'atletisme a Eivissa.

CORNELIUS ATTICUS 2016

José Onofre Roses Juaneda
(Calvià, 1949)

Josep Onofre Roses es va iniciar als 19 anys en la pràctica del judo, i ho va fer en el Judo Club Palma. Ha estat president i vicepresident de la Federació Balear de Judo i Esports Associats. També ha format part de la Directiva de la Federació Espanyola, de la qual va ser vicepresident entre 1993 i 2016.

Igualment, ha estat secretari tècnic de la Comissió d'Arbitratge de la Federació Internacional de Judo en el període 2001-2016. També va ser el fundador de la Unió de Federacions Esportives de les Illes Balears (UFEB).

Els majors èxits esportius de Roses han estat la participació com a tècnic en els Jocs Olímpics de Barcelona'92, com a àrbitre als Jocs Olímpics d'Atlanta'96, i també la participació com a secretari tècnic de la Comissió d'Arbitratge de la Federació Internacional de Judo dels Jocs Olímpics d'Atenes'04 i Beijing'08.

Roses ha estat distingit amb la medalla d'Argent al Mèrit Esportiu per la Federació Espanyola de Judo i Esports Associats, l'any 1992; amb la medalla d'Argent al Mèrit Esportiu per la Federació Internacional de Judo, el 1995; i amb la medalla d'Or al Mèrit Esportiu per la Federació Espanyola de Judo, l'any 2001. El 2022, la Federació Internacional de Judo i la Federació Espanyola li varen atorgar el vuitè *dan*. També ostenta el càrrec de president honorífic de la Federació Balear de Judo, de la qual ha estat president i vicepresident.

Estant José Onofre Roses impedit per ser entrevistat, és un bon amic d'ell, Miquel Àngel Bisquerra, el seu successor com a president de la Federació Balear de Judo, qui intenta posar-se a la seva pell per respondre sobre la importància personal i institucional del Cornelius Atticus, sobre els ídols, sobre els episodis esportius més importants viscuts en primera persona i sobre el vincle amb el judo.

D'entrada, Bisquerra explica que per a Roses rebre el Cornelius Atticus va ser motiu d'il·lusió i d'orgull. "Ell estava molt acostumat a rebre reconeixements, tant estatals com internacionals, dels cinc continents. A molts països li varen reconèixer la feina feta en el judo, sobretot perquè ell duia tota la coordinació dels àrbitres des de la Comissió d'Arbitratge de la Federació Internacional. Però sí, rebre el Cornelius Atticus li va fer molta il·lusió, com per tothom que el rep, sobretot pel fet -com deia ell- de ser reconegut per la seva terra. Era la tercera vegada que era candidat, i finalment va ser la bona. Des de la Federació Balear vàrem impulsar la seva candidatura els tres anys; si no li hagués fet il·lusió, ja ens hauria dit de no presentar-lo, si bé no tenia gens clar que fos l'elegit".

Des d'un punt de vista de la importància institucional del premi, Roses "coneixia ja el Cornelius Atticus i li donava importància perquè considerava que és el reconeixement de la teva terra, de la teva gent, de la teva Comunitat. I qui el rep ho fa després d'una valoració molt acurada dels distints membres del Jurat, *competint* -si es pot dir així- amb els altres candidats. Sobretot Roses destacava que era important perquè es concedia a una trajectòria de vida esportiva, no per un títol concret".

Fill dels seus temps i de Balears, un dels primers ídols que va tenir Roses va ser el ciclista Guillermo Timoner. "Considerava que els sis títols mundials que havia aconseguit Timoner eren, sens dubte, una gran gesta. Més endavant, també va admirar Rafel Nadal. En termes de judo, sempre parlava amb molt bones paraules del japonès Yasuhiro Yamashita, un gran campió. Als Jocs de Los Àngeles'84, després de guanyar tots els combats previs, Yamashita va sortir a disputar la final amb un genoll totalment destrossat. Malgrat aquesta greu adversitat, va ser capaç de guanyar i proclamar-se campió olímpic".

Els qui el coneixen, com el mateix Bisquerra, destaquen com a valors més arrelats a la figura de Roses "el respecte, la capacitat d'organització, una capacitat de feina brutal; a més per fer-la en equip". I afegeix: "Parlam d'una persona molt intel·ligent que domina perfectament cinc idiomes i es defensa en altres dos".

Pel que fa als episodis o fets esportius (vinculats al judo, és clar) dels quals se sentia Roses més orgullós, Bisquerra els té clars. "Estava especialment orgullós d'haver estat àrbitre olímpic. Pocs són les persones que ho poden dir. També sentia molt d'orgull pel fet d'haver participat a quatre Jocs Olímpics, en distintes funcions: com a àrbitre o com a secretari tècnic de la Federació Mundial. Era una fita molt important. Díficilment en el judo espanyol hi hagi una altra persona que pugui fer el que va fer Pep Roses per a l'arbitratge mundial".

Roses es va iniciar en el judo quan tenia 19 anys, i ho va fer conjuntament amb el seu germà. Va competir uns anys. Explicava ell mateix que a l'hotel que ell regentava, a Calvià, un bon dia hi

va aparèixer, arribat de Dinamarca, el judoka japonès Sato Mitsunori, que hi va passar una bona temporada. Finalment, arrelat a l'illa. Des de distintes plataformes, Sato va impulsar notòriament el judo balear i va forjar una bona amistat amb Roses, amb qui va fer força feina uns quants anys.

En tot cas, encara força jove, Roses va iniciar el seu vincle amb l'arbitratge, primer a les Illes, després com a àrbitre de la Federació Espanyola. Malgrat que sempre -mentre l'edat i les lesions el varen deixar- ha practicat judo, la seva gran passió ha estat el món de l'arbitratge. De fet, va ser l'arbitratge allò que el va dur a la presidència de la Federació Balear i a la Junta Directiva de la Federació Espanyola i el que va introduir a la Federació Internacional de Judo, com a secretari.

CORNELIUS ATTICUS 2017

Dolors Besné de Tejada
(Palma, 1944)

Dolors Besné presenta un currículum esportiu impressionant. És entrenadora estatal i internacional de bàsquet (l'esport de la seva vida) i és monitora poliesportiva. Ha assistit a desenes de seminaris, conferències i clínics, matèria en què continua plenament implicada.

Va ser part fonamental de l'organització del Mundial Júnior de Bàsquet a Mallorca (1983) i també del Campionat de Natació amb Aletes, celebrat també a l'illa l'any (1988). També va tenir molta de responsabilitat a l'àrea d'Esports de la Universíada Palma'99, com a cap de l'àrea de bàsquet, futbol, tennis i gimnàstica artística. Després va passar a exercir com a tècnica federativa de la Fundació Illesport, des de 2002 i fins 2009.

Besné va ser membre del Comitè Nacional Tècnic de la Federació Espanyola de Bàsquet; delegada de la Asociación Nacional de Entrenadores de Baloncesto i presidenta d'aquesta entitat a les Illes. Durant molts d'anys va dirigir campus de perfeccionament del bàsquet en clubs o entitats, tant per Nadal com per Setmana Santa. En aquest sentit, eren amb caràcter anual les celebrades a municipis com Santa Maria, Sa Pobla, Sóller, Campos i al Poliesportiu Prínceps d'Espanya amb el nom 'Vacances amb bàsquet'.

A pesar d'estar jubilada des de l'any 2009, des del 2016 Besné és presidenta de la Federació Balear de Voleibol, i membre de la Junta Directiva de la Federació Espanyola de Voleibol fins al 2021. En paral·lel, és també representant federativa com a membre de la Junta Directiva de l'Assemblea Balear de l'Esport per als esports d'equip.

Dolors Besné, com a persona vinculada tota la vida al món de l'esport, afirma que el fet de rebre el premi Cornelius Atticus a l'edició de 2017 va ser per a ella "una gran alegria, perquè és molt habitual que a la nostra societat ens recordem de les coses bones que ha fet una persona quan ja no hi és. En aquest cas, afortunadament, és diferent. I és una gran alegria perquè aquest reconeixement suposa posar en valor les moltes hores de feina dedicades a treballar per l'esport, i, també, per la igualtat home-dona, en aquest terreny. El que serveix, serveix, tant si és home com si és dona. Jo sempre he dit que no hi ha esport masculí o esport femení; hi ha esport practicat per homes i esport practicat per dones".

Des d'un punt de vista global, Besné és de l'opinió que "els premis Cornelius Atticus tenen molta d'importància, perquè fan visible una feina que sovint es du a terme per part de moltes persones sense ser pagades econòmicament ni tampoc reconegudes. Sense aquests premis, moltes de les gestes d'esportistes de les Illes haurien quedat oblidades. Per altra banda, consider que el fet que des del 2017 s'hagi institucionalitzat un premi a la categoria masculina i un altre a la categoria femenina parteix de la base que no es posen al mateix nivell l'esportista home i l'esportista dona, no hi havia manera de distingir dones a l'esport. Pareix que no tenim el mateix mèrit. Me sap greu que s'hagi hagut de fer un Cornelius femení perquè no es valorava al mateix nivell les dones i els homes per donar un únic premi. No hi ha normalitat, encara. Sempre pos un exemple: els Oscar de Hollywood, que no fan distinció de sexe en quan es refereix a pel·lícules, (encara que sí pel que fa als d'actors i actrius); el mateix hauria de passar -crec- amb els Cornelius Atticus".

En termes de valors, Besné explica que "l'esport va associat a una gran quantitat de valors, tots ells prou importants. En tot cas, jo me quedaria amb l'autoconfiança (el fet de creure en allò que estàs fent) i en el companyerisme, especialment entre els esports d'equip, és clar. Crec que són valors que ajuden no només en la mateixa pràctica esportiva sinó que van més enllà i també són molt útils a la vida de cada persona".

A l'hora de recordar gestes esportives que l'hagin marcat o emocionat d'una manera especial, Besné diu: "També en aquest cas són molts els fets rellevants que he viscut. De totes maneres, diré que dos de molt importants estan estretament lligats a la figura del meu fill (que va morir amb 27 anys) i al meu marit, Toni Villa, que en el seu temps va ser un jugador de bàsquet molt conegut. A títol personal, record la tremenda il·lusió que me va generar haver estat elegida millor jugadora del Campionat d'Espanya de Bàsquet de segona categoria celebrat a Guadalajara, quan jo només tenia 18 anys. Me sentia la dona més feliç del món. Finalment, record també amb molta emoció la meua participació a la Universíada del 1992: vaig ser elegida com un dels tres caps de l'àrea d'Esports. Cada responsable havia de dirigir quatre esports. Particularment, se'm varen assignar el futbol, el bàsquet, la gimnàstica artística i el tennis. Va ser una experiència meravellosa que encara avui, 30 anys després, record perfectament".

Gran aficionada des de ben nina al món del bàsquet, Besné es declara una gran fan del jugador dels Boston Celtics Larry Bird. "Sempre en vaig estar enamorada. Només diré que entre el meu marit i Bird sempre he trobat una certa semblança (riu). Vaig tenir l'oportunitat de veure'l

jugar *in situ* a Madrid coincidint amb un partit entre els Celtics i el Reial Madrid. Vaig quedar meravellada, amb la boca oberta tota l'estona. Com va dir en el seu moment el que va ser entrenador dels Philadelphia Sixers, 'Bird no és ràpid, però la pilota sempre arriba amb avantatge; no fa salts espectaculars, però és capaç de saltar prou com per encistellar repetidament'. Així era Bird, un superclasse, un jugador amb una intel·ligència superior".

Nascuda al Terreno de Palma, Dolors Besné, abans que qualsevol esport, va practicar ballet. Però un estiu, quan tenia 11 anys, va fer un campament d'estiu a la Secció Femenina de la Falange a Portocolom: allà va descobrir el bàsquet, i tant li va agradar que mai més se n'ha separat. És, sens dubte, l'esport de la seva vida.

Abans del bàsquet, també havia jugat a futbol amb els nins del barri, sense el més mínim problema. "De fet, jo sempre dic que els dos primers esports que vaig practicar varen ser el futbol i l'escalada. El futbol, com dic, amb els amics fent partits; i l'escalada perquè quan es penjava la pilota en alguna teulada veïna al camp de futbol, entre tots m'alçaven per tal que jo la recuperés...".

Pel que fa al bàsquet, Besné va començar a practicar-lo amb la Secció Femenina, i era una de les jugadores més joves de l'equip. Primerament la varen col·locar com a pivot, per passar-la després a la posició d'aler, "que crec que era la meva -afirma- perquè era ràpida i tenia bona altura (1,70 metres) per aquells temps".

"Quan amb 18 anys me'n vaig anar a viure a Madrid per estudiar Periodisme -continua

explicant-, vaig aprofitar per jugar amb el CREF. Posteriorment, de tornada a Mallorca, en qüestió de quatre anys me vaig casar (als 21), vaig ser mare (als 23) i me vaig separar (als 24). Després d'això, vaig treure'm el títol d'entrenadora. He de significar que, al llarg de la meua vida vinculada al món de l'esport, he hagut de superar molts d'obstacles pel fet de ser dona, ja que no es creia amb les capacitats de les dones, però quan una està convençuda d'allò que fa (i jo he acostumat a estar-ho) prest o tard ho aconsegueix, és igual el que hagi de superar. L'any 2002 vaig ser nomenada tècnica de la Fundació Illesport (anomenada actualment Fundació Balear per a l'Esport), on vaig estar fins a la meua jubilació, als 65 anys".

Malgrat estar jubilada, Besné continua -com sempre- amb una agenda frenètica d'activitats. En aquest cas, per complir amb el compromís derivat de la seva presidència a la Federació Balear de Voleibol, que ostenta des del 2016 i en què va ser reelegida el 2021.

CORNELIUS ATTICUS 2017

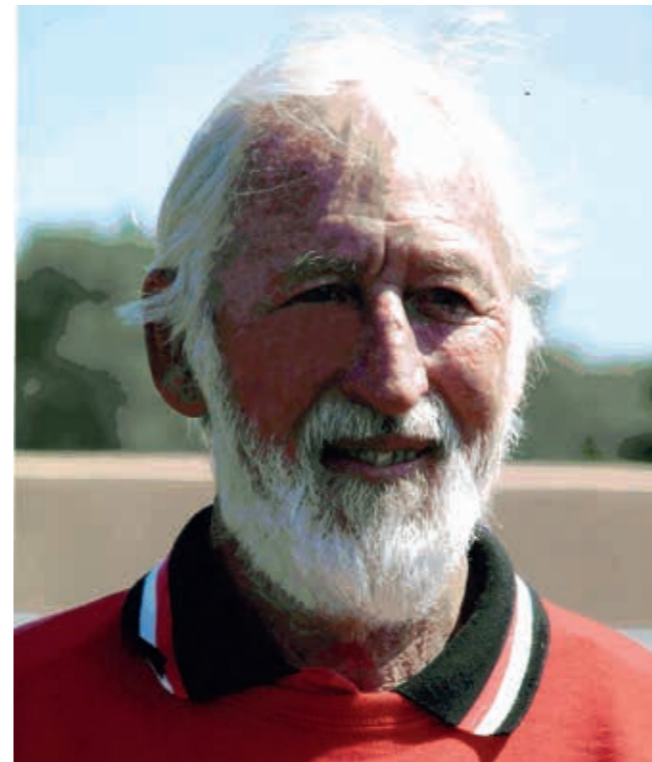
John Neville Peter Tunks
(Sussex, Anglaterra, 1939-
Palma-2012)

Originari d'Anglaterra, John Tunks va dedicar bona part de la seva vida a la promoció de l'esport (especialment l'atletisme) a les Pitiüses, especialment a Formentera, on es va instal·lar el 1965. Ja de nin es va mostrar com una persona molt activa i enamorada de l'esport. Durant els anys formatius es movia en bicicleta, va practicar l'atletisme, el tennis i l'hoquei i -a la universitat- el rugbi. De fet, se li donaven bé gairebé tots els esports.

Com a atleta, Tunks té un dels historials més envejables a la categoria de veterans, ja que va aconseguir nombrosos èxits estatals (va competir en aquest àmbit des de 1999) i internacionals (des de 2001) a les disciplines de velocitat, salt de longitud i de triple salt. Al llarg de la seva carrera atlètica com a veterà, va conquerir 37 medalles (21 de les quals varen ser d'or) i una medalla de bronze al Campionat d'Europa del 2005, celebrat a Suècia. En total, va competir com a veterà a quatre Mundials i quatre Europeus. El 2012, només un mes abans de la seva mort es va proclamar campió d'Espanya als 60 metres llisos per a corredors de més de 70 anys al Campionat d'Espanya de pista coberta, celebrat a Saragossa.

Però al marge dels èxits personals, a Formentera se'l recorda especialment per haver impulsat de manera molt notable l'atletisme a l'illa (sobretot a partir de 1975) i per haver estat un dels pioners en l'organització i promoció de curses, com ara el primer Campionat de Cross i la Mini Marató Illa de Formentera (o Cursa de la Constitució), que actualment rep el nom Memorial John Tunks. La prova data del 1979.

El 1998 va ser elegit millor persona física a la Festa de l'Esport de l'Ajuntament de Vila, i el 2002 va ser reconegut com la persona més rellevant en la promoció de l'esport local. Tunks va ser a més membre fundador del Club Tennis Formentera, el 1977.

Sophie Tunks és l'encarregada d'intentar posar-se a la ment de son pare (mort el 2012) sobre què hauria suposat per a ell, John Neville Peter Tunks, l'obtenció del Cornelius Atticus el 2017.

“Mon pare -comença dient Sophie Tunks- va ser de les primeres persones distingides amb el premi Cornelius Atticus a títol pòstum. Crec en tot cas que hauria estat molt orgullós de rebre aquest reconeixement tan especial. Al mateix temps, apel·lant a la seva humilitat, estic convençuda que hauria pensat i dit que hi havia molta més gent que mereixeria el premi tan o més que ell. Entenc que el Cornelius Atticus el premi més important dels que es concedeixen a les Illes Balears a les persones vinculades a l'esport i no dubt que l'hauria rebut amb gran entusiasme i gratitud. La seva candidatura va ser presentada pel Consell de Formentera, amb el suport del seu gran amic, Pep Ribas, també atleta”

En una mirada institucional del Cornelius Atticus, Sophie Tunks afirma: “Estam parlant del reconeixement més complet, aquell que per sobre de tot té en consideració la promoció de l'esport. En aquest sentit, sí que es pot afirmar que des que mon pare va fer-se resident a Formentera, l'any 1965, procedent de la seva Anglaterra natal, es va preocupar i ocupar decididament per tal que els nins i nines poguessin practicar esport, cosa que en aquella època es donava molt poc. Hi havia futbol i poca cosa més. Ell va incorporar altres disciplines esportives, com el tennis i l'atletisme, que sempre va ser el seu esport predilecte”.

Persona compromesa amb el seu entorn, com a docent que també va ser, John Tunks, segons explica la seva filla Sophie, “reivindicava valors com la humilitat, l'honestedat i el respecte (el famós

fair-play amb els rivals o adversaris), i es pot ben dir que predicava amb l'exemple, amb els fets. A més, també va defensar sempre l'altruisme com a valor important a la vida de les persones, no només a l'esport. Ell era feliç ajudant els altres, de la manera que fos: amb un consell, amb un llit per dormir o amb un plat per menjar. I sempre amb un somriure. No pensava acumular bens, es considerava ric encara que mai no li varen sobrar els doblers. Era un bon cristià, silenciosament devot, i creia més en l'exemple que en les paraules”.

Com a gran atleta i gran aficionat a l'atletisme també com a espectador, John Tunks va tenir dos ídols (o, per millor dir, referents) en aquest esport, segons relata la seva esposa Helen, amb qui va tenir quatre filles. “Efectivament, més que d'ídols, John parlava de referents. I en aquest sentit, sentia molta admiració, i ens ho deia, per dos atletes. D'una banda per l'anglès Roger Bannister, que l'any 1954 es va convertir en el primer home a córrer la milla en menys de quatre minuts. I també, per altra banda, va admirar molt Jesse Owens, el gran triomfador dels Jocs de Berlín del 1936, on va dominar les seves proves tot i l'ambient hostil per la seva condició d'afroamericà”.

Cada dia que podia fer esport i motivar algú a fer-ne era un bon dia per a John Tunks. Però més enllà d'aquesta realitat, hi va haver al llarg de la seva vida, diferents episodis vinculats a l'esport que li mereixien un comentari especial per la seva importància, segons recorda Sophie.

“D'igual manera que va passar amb el Cornelius Atticus, mon pare va ser distingit una vegada que ja havia mort com a Fill Adoptiu de Formen-

tera, l'any 2012. Li hauria tocat el cor, sense cap dubte, perquè se sentia molt afortunat a l'illa que l'havia acollit en tot moment amb tanta estima. Formentera era ca seva, la seva llar. A l'àmbit purament esportiu, estava molt orgullós d'haver participat a diferents campionats d'Europa d'Atletisme per a Veterans (en quatre edicions) i al Campionat del Món de l'especialitat (també a quatre edicions)”.

Amb un enfocament més global, i des d'un punt de vista col·lectiu i organitzatiu, “estava molt satisfet d'haver posat en marxa una de les curses atlètiques més antigues de Balears, i haver-ho fet a Formentera, la Cursa de la Constitució, que s'anomena també Memorial John Tunks. Igualment, també se sentia orgullós d'haver estat soci fundador, l'any 1977, del Tennis Formentera. També se'l recorda amb gran afecte per la posada en marxa de l'equip d'atletisme de Morna Valley International School, de Sant Carles, a Eivissa”.

Rememorant la infantesa i l'adolescència de son pare, Sophie Tunks explica que ell “va començar molt prest a practicar esport, als cinc anys. Sempre va ser una persona inquieta. Per practicar l'atletisme, de nin agafava la bicicleta per anar de poble en poble i participar a distintes proves de velocitat. A l'institut, va intensificar la seva preparació atlètica. L'any 1956, juntament amb un amic, va donar la volta a Europa amb bicicleta, sortint d'Anglaterra, arribant a Àustria i passant per nou països. Enrolat en els *boy-scouts*, l'any 1958 va participar en el Jamboree Mundial i el varen nomenar *Queen Scout*, la màxima categoria a la qual es podia aspirar. A l'institut, a la Modalitat Víctor Lodown (equivalent a un decatló), es va endur la victòria en tres de les deu proves:

400 metres llisos, 800 metres llisos i salt de longitud. El mateix any es va convertir en campió per tercera vegada consecutiva del torneig de tennis de l'institut”.

CORNELIUS ATTICUS 2018

Victoria Pertierra Monforte
(Filipines, 1945)

Vicky Pertierra és una amant de l'esport des de ben joveneta. Primerament al seu país natal i després a Espanya. Va practicar el salt de trampolí (modalitat en què va ser preseleccionada per Filipines per participar als Jocs Olímpics de Tòquio quan només tenia 14 anys), l'hípica i el golf, que és l'esport en què més va destacar i amb el qual se la relaciona.

En el golf, va formar part de l'equip filipí en primer terme i de l'equip espanyol, posteriorment. Va ser vuit vegades campiona d'Espanya sènior i subcampiona d'Europa sènior en quatre ocasions. L'any 1981, va ser campiona del món en dobles. El 1996 va ser campiona a l'Europeu sènior per equips.

Pertierra va formar part del Comitè Femení de la Federació Espanyola durant més de 30 anys (un temps, en qualitat de presidenta). Com a capitana de l'equip absolut femení va conquerir el títol en el Mundial de Vancouver (Canadà) el 1992. El mateix any va rebre la Medalla al Mèrit en Golf per part del Consejo Superior de Deportes. També com a capitana, va conquerir vuit campionats d'Europa.

L'any 2002 va rebre el premi Llegendaris de l'Esport, per part del Consell de Mallorca.

Resideix a Mallorca des de l'any 1990. A l'illa, va ser promotora important de l'Open de Balears Santa Ponça i del Peugeot Open Espanya, entre d'altres competicions organitzades a les Illes.

A dia d'avui, Vicky Pertierra continua practicant el golf, també neda tres dies a la setmana, i cultiva dues grans passions personals: la pintura i el cultiu de bonsais.

Vicky Pertierra afirma que “rebre una distinció com és el Cornelius Atticus per part del Govern de les Illes Balears suposa un gran orgull personal, més si tenim en compte que no som mallorquina, ja que jo no vaig néixer a les Illes. Això sí, ja no m'he mogut de l'illa una vegada que hi vaig aterrar. Record que per a l'edició del 2017, la Federació Balear de Golf ja m'havia proposat com a candidata, però llavors no vaig resultar elegida. En tot cas, la Federació va insistir l'any següent, perquè, segons me deien repetidament, jo reunia molts de mèrits per guanyar-lo. I, efectivament, a l'edició del 2018 me'l varen concedir. Va ser, com dic, una gran alegria. I ho va ser des del prisma més personal, però també com a representant del golf, ja que el nostre esport no era (o no és encara) massa ben vist a les Illes per determinats prejudicis o etiquetes”.

Per altra banda, Pertierra és de l'opinió que “qualsevol persona vinculada a l'esport reconeguda amb el Cornelius Atticus estarà encantada; no pot ser d'una altra manera, perquè és un reconeixement explícit que es fa a tota una vida dedicada a l'esport. A més, crec que el fet que se li doni importància al premi serà també un bon incentiu per a la gent jove, els impulsarà a esforçar-se i a lluitar per, al dia de demà, també ells o elles poder-lo guanyar. Sigui com sigui, tots sabem que a les Illes hi ha gran quantitat d'esportistes de primer nivell i en disciplines molt diverses”.

Pertierra recorda que sempre ha practicat esport, com també els seus germans i son pare. “Jo he fet molt esport sempre. En el golf, me vaig iniciar als 17 anys, per poder estar al costat del pare, que havia deixat la pesca pel golf. En paral·lel al golf, jo també muntava a cavall, competia. Però el meu pare me va dir que havia de triar entre una cosa o una altra per poder-la fer bé. Me vaig decidir pel golf”.

Anota els valors més destacats que es deriven, en la seva opinió, de la pràctica esportiva: “Per a mi, serien la constància, la força de voluntat, l'esperit de sacrifici i la mentalitat positiva”

Parlant d'ídols, reflexiona en aquests termes: “Quan vaig començar en golf, el 1968, va ser Jack Nicklaus, era d'un temperament molt tranquil, no s'alterava per res. Després ja seria el mític Severiano Ballesteros, a qui vaig conèixer quan ell tenia 16 anys i va participar en el seu primer torneig important com a professional al Golf Las Lomas, de Madrid, on jo treballava. Va guanyar aquesta competició i vaig veure que seria un crac, tenia uns cops impressionants, un físic privilegiat i una ment fora del normal a la seva edat. Va ser un fora de sèrie, ho tenia tot. Per cert, ell també me va comentar una vegada: ‘Si vols destacar en el golf, t'hi has de centrar en exclusiva, no valen distraccions fent altres coses’. És a dir, el mateix que m'havia dit mon pare anys abans, però amb altres paraules. També admir molt la figura de Tiger Woods en el golf, i Rafael Nadal i Roger Federer en el món del tennis, dos grans campions”.

A l'hora de recordar un moment especial en la seva llarga trajectòria, es decanta per aquest: “Campionat del Món de Vancouver, any 1992. Jo estava com a capitana de l'equip espanyol femení. La nostra jugadora Macarena Campomanes tenia la victòria a les seves mans, però havia d'embocar un *put* de dos metres. Hi devia haver unes 20.000 persones expectants, i totes en absolut silenci. La tensió era màxima; tots sabíem de la importància d'aquell moment. Per sort, ella va saber concentrar-se, va embocar i vàrem ser campiones del món”.

CORNELIUS ATTICUS 2018

Gabriel Gomila Jaume
(Montuïri, 1949)

Gabriel Gomila ha tengut una gran passió a la seva vida: l'esport. I ho ha estat com a practicant, com a promotor-organitzador i com a cronista. Als anys seixanta ja va començar a publicar cròniques en distints mitjans de comunicació. Com a mestre, es va dedicar a l'esport tota la vida laboral, tant en horari escolar com extraescolar, com a màxim responsable (entre 1973 i 1993) de l'esport escolar del col·legi públic de Montuïri Joan Mas i Verd i com a coordinador de l'esport escolar de la comarca des Pla.

El 1973 va ser el fundador del torneig de futbol base Sa Llum, un dels més antics de l'Estat i encara plenament vigent. El 1974 va rebre el Premio Nacional de Educación Física; el 1977, essent secretari del Club Esportiu Montuïri, va elaborar un estudi que va proposar a l'Assemblea de la Federació Balear de Futbol la supressió de les promocions a primera i segona Regional i que els grups passassin de 16 a 18 equips a totes dues categories. La proposta va ser aprovada. El 1985, Gomila va ser finalista al guardó a la persona física més distingida en el foment de l'esport escolar a les Illes Balears

Així mateix, Gabriel Gomila va ser l'organitzador de diversos esdeveniments poliesportius locals, fundador del Cross de Montuïri, del Club Bàsquet Montuïri i organitzador de la Pujada a Lluçdes de Montuïri. El 2014 va ser el pregoner de les Festes de Sant Bartomeu i va centrar el seu parlament en l'esport a Montuïri.

Gabriel Gomila explica el seu sentiment en saber-se guanyador del Cornelius Atticus de 2018. "El fet que me concedissin el premi Cornelius Atticus va suposar per a mi una gran emoció. El primer que vaig pensar va ser que d'alguna manera en mi es reconeixia la feina de moltíssima de gent a favor de l'esport i de forma altruista, sobretot en termes d'esport base. D'altra banda, va ser també el reconeixement a una etapa magnífica, més que positiva, de la meua vida. Tant és així, que si tornàs a néixer, repetiria el vincle que he tengut i tenc encara amb l'esport, per tot allò que implica per a la meua persona: amistat, satisfacció, possibilitat de promoure i dinamitzar l'activitat esportiva a Montuïri i a la comarca des Pla...".

Per altre costat, exposa que "la idea i l'esperit del premi me semblen molt bones i molt adequades. Sobretot pel que té de reconeixement públic a persones que, de manera altruista i anònima, han fet feina en el món esportiu i de base. Crec que, en aquest mateix sentit, encara queda per reconèixer la feina de moltes de persones. Pens que s'ha de valorar l'esport base i el treball de totes aquestes persones. En canvi, i pel mateix motiu, no me pareix bé que el Cornelius Atticus premiï esportistes d'elit, que ja tenen tots els reconeixements i distincions del món".

A l'hora de referir-se als valors vinculats a l'esport, Gomila n'anota una llista llarga, a partir de la seva experiència com a professional de la docència esportiva, com a promotor esportiu i com a periodista, també, de l'àrea d'esports. "Són moltíssims i molt importants els valors que me venen a la ment. Entre d'altres, destacaria l'entreteniment, el sacrifici, la constància, la puntualitat, el sentiment d'autosuficiència per als nins i nines més jovenets, l'ocupació del

temps lliure, l'amistat... En el meu cas, l'esport ha suposat també donar vitalitat al meu municipi, amb la introducció de gran varietat d'esports i el foment de les relacions amb pobles veïnats a través de l'activitat esportiva. Finalment, també anotaria la predisposició de moltes de persones a contribuir a la causa: associacions de pares i mares, mestres, monitors... Des d'aquí, el meu agraïment més sincer per a tots".

Amb una vida lligada en tot moment a l'esport, moltes són les gestes o fites que Gabriel Gomila ha viscut en primera persona. Es queda amb les següents: "Per a mi, va ser molt gratificant l'organització (l'any 1973) del Torneig futbolístic de Sa Llum, que farà ja 50 edicions. Per cert, el nom del torneig va ser perquè en aquell temps el camp municipal de Montuïri era dels pocs que disposaven d'il·luminació artificial. També record amb molt grat la meua dedicació a l'esport des del punt de vista periodístic: vaig començar al *Baleares*, on escrivia la secció '*Crònica deportiva de la semana*' (passava els resultats i les alineacions dels equips base, cosa que no feia gairebé ningú més. I ho feia arribar a la redacció de Palma per missatger o per correu postal). El 1967 vaig escriure el meu primer article per al *Diario de Mallorca*: va ser una crònica de la presentació del primer equip del Montuïri. En tercer lloc, record amb molta alegria i orgull el fet de cobrir com a periodista la fase d'ascens a Segona B del Montuïri als anys vuitanta, en un grup amb Europa, Pinoso i Roldán. Jo aleshores feia cròniques, amb noms distints, per a quatre mitjans de premsa escrita i també entrava en directe per a distintes emissores de ràdio, amb telefonades que feia a cobrament revertit. També record la informació periòdica de la volta al món en bicicleta durant tres anys de dos joves de Porreres per al *Diario de Mallorca*".

Gomila no ha estat mai d'adorar esportistes de renom (tot i que es declara seguidor d'Indurain en el ciclisme i de Di Stefano i Kubala en el futbol), sinó que es decanta "per posar en valor i de relleu la feina dels esportistes de base, que amb moltes hores de feina i dedicació aconseguen els seus objectius. Són persones dignes d'admirar. El que està clar és que el món de les elits mai no m'ha atret tant com la base".

En tot cas, va ser el futbol el primer esport que va practicar Gabriel Gomila a la seva joventut. "Vaig jugar en el juvenil del Montuiri, al costat de montuïrers amb els quals l'amistat encara perdura. Teníem 16 anys, i jo, ja en aquell temps, tenia la curolla d'organitzar partits amistosos amb el Porreres i l'Algaida. M'atreia aquesta faceta organitzativa, duia feina, però m'ho passava molt bé. Posteriorment, el curs 1973-74, vaig participar en el naixement, per dir-ho així, de l'esport base a la comarca del Pla. Va ser en una reunió de coordinació pedagògica amb altres mestres. Vaig parlar, entre altres, amb Joan Pons, aleshores del col·legi de Vilafranca, per celebrar un torneig de futbol comarcal. D'allà va néixer, efectivament, la Comarca Esportiva Escolar des Pla. Posteriorment al futbol, es varen anar sumant tota una llarga llista d'esports (atletisme, tennis, tennis de taula, escacs, bàsquet, voleibol, futbol sala o handbol) i jocs tradicionals com estirar corda, *balontiro*...

En definitiva, més que fixar-se en allò que ell mateix en primera persona ha aportat a l'esport (des de distintes facetes), posa el focus en allò que l'esport li ha aportat i li aporta a ell. "I puc dir ben clarament que no tenen preu les satisfaccions que m'ha donat".

CORNELIUS ATTICUS 2019

Isabel Aguilar Llull
(Manacor, 1958)

La vida professional (i, per extensió, també la personal) d'Isabel Aguilar està totalment lligada amb l'activitat esportiva, des de distintos enfocaments: com a practicant, com a entrenadora, com a dirigent i com a promotora. En tot cas, com ella mateixa confessa, "si a la meua vida no s'hi hagués creuat Margalida Ferrer Alòs, que va ser la meua primera entrenadora i me va saber motivar moltíssim per implicar-me en la pràctica de l'esport, hauria escollit segurament un altre camí".

Així, a través de Ferrer Alòs, va començar jugant a bàsquet a Manacor als 11 anys (el 1969), sense saber llavors que tota la vida d'ella giraria entorn de l'esport.

A l'àmbit de la formació, Aguilar va començar cursant INEF a Lleida, carrera que va haver d'abandonar abans d'hora per circumstàncies familiars. Des de llavors i fins al darrer dia d'activitat professional, no ha deixat de formar-se.

Si com a practicant li agradava tota casta d'esport, com a entrenadora, igualment. Així, ja de ben joveneta, va ser preparadora de bàsquet, per continuar amb gimnàstica artística. També va ser coordinadora i monitora de natació, professora d'educació física i psicomotricitat, monitora de natació escolar adaptada... El 1987, juntament amb la seva mentora i amiga Margalida Ferrer Alòs, va fundar el Club Gimnàs Manacor.

El 1994 va fundar i presidir, de la mà del Consell de Mallorca i durant més de 20 anys, l'Associació Esportiva de Discapacitats de Mallorca (AEDIM) per impulsar l'esport, sobretot a l'àmbit de la discapacitació intel·lectual. D'aquí va sorgir el 2009 la Federació Balear d'Esports amb Discapacitat (FEBED).

Amb els equips que entrenava, va ser campiona sènior d'Espanya de Petanca (1997), subcampiona del món de natació (2007), campiona d'Espanya de bàsquet inclusiu sènior (2018) i subcampiona l'any 2019.

Els anys noranta i ja al segle XXI, Aguilar va ser vicepresidenta fundadora i entrenadora del club esportiu Aproscom. Per la seva feina a l'esport, Isabel Aguilar ha rebut nombrosos reconeixements. Entre altres, destaquen el Premi al Mèrit Esportiu de l'Esport Base (2011), concedit pel Consell de Mallorca; el 2018, va ser pregonera de les Fires i Festes de Manacor. El mateix any, va rebre un reconeixement del mateix consistori i de Dones de Llevant pel foment de l'esport en la dona.

Sorpresa i satisfacció. Són els dos sentiments que va tenir Isabel Aguilar en saber que era la guanyadora del premi Cornelius Atticus de 2019. La mateixa protagonista ho explica: "La meua primera reacció va ser de gran sorpresa; de fet, ni m'ho creia. Per altra banda, com és lògic, vaig estar molt contenta de rebre aquest reconeixement que posa en valor la meua feina a l'àmbit esportiu, en una candidatura que va proposar l'Ajuntament de Manacor: una part de les hores invertides a l'esport al llarg de la meua vida varen ser cobrades com a professional, però l'altra meitat o més d'hores les vaig dedicar com a voluntària. En tot cas, el fet que el meu nom formi part de la història de l'esport balear a través de totes les persones guanyadores del Cornelius Atticus me fa feliç, és clar que sí. I he de dir també que estic molt contenta d'haver-lo rebut en vida. En el moment de rebre el premi com a tal, me varen passar pel cap flashos de molts dels moments viscuts en relació amb l'esport i de moltes persones, moltes d'elles amb discapacitat, amb qui he estat vinculada. M'hi vaig entregar tant que potser vaig deixar de banda un poc la meua vida...".

Isabel Aguilar considera que premis com aquest s'haurien d'haver instaurat molt abans de 1996,

que és l'any de la primera edició. "Fa molts d'anys que s'havia d'haver creat aquest reconeixement, pensat per posar en valor les persones que promocionen l'esport sense ser professionals. Me queda clar també que hi ha moltes de persones que el mereixerien i, per una circumstància o altra, no el tenen. Hem de tenir en compte que ara és relativament fàcil accedir a l'esport. Quan jo vaig començar, no ho era tant. Imaginam com de difícil devia ser 70 o 80 anys enrere...".

Respecte, superació i voluntat són els valors essencials que Isabel Aguilar vincula amb l'esport. I ho fa a través de la seva experiència (tota la vida, de fet) vinculada a l'activitat esportiva. "El primer valor del qual parlaria és el respecte, tant des del punt de vista d'entrenadora com de practicant. També és molt important l'esperit de superació. A les persones a qui he entrenat sempre els he dit que hi ha una frase prohibida: 'No ho puc fer'. Aquesta frase no existeix, perquè amb esforç, constància i sacrifici tot s'aconsegueix. Diré en aquest sentit que una alumna a qui vaig entrenar (avui és política) me comenta sovint: 'La meua carrera professional i també la meua vida li deuen molts als valors que ens vares inculcar en el seu moment'. És la prova que els valors que s'associen a l'esport es poden traslladar totalment a la vida real. La clau és saber que sense esforç no s'aconsegueix res. El talent també s'ha d'entrenar. I tot el que costa es valora més, té més importància".

Quan se li demana si tenia ídols esportius de joventut, Aguilar respon i contextualitza al mateix temps. "Quan jo era nina, hi havia molt poc esport al meu entorn. Gairebé només futbol, i per a nins. A partir del meu vincle amb el món del bàsquet, als 11 anys, me varen encantar jugadors com Fernando Martín o Epi. Per altra

banda, també m'agrada molt el tennis, i sempre estic preparada per seguir els partits de Rafel Nadal, a qui admir com a persona i com esportista justament per tots els valors que encarna. Si m'he d'aixecar de matinada per veure'l jugar, ho faig sense cap problema".

Fruit de la seva implicació amb el món de l'esport, Isabel Aguilar ha viscut moments únics, esdeveniments singulars. Però, més enllà de resultats i registres, hi ha vivències humanes que encara l'omplen més, que la fan sentir feliç de la feina feta.

"M'omple d'orgull el fet d'haver ajudat moltes persones en el seu procés de rehabilitació, tant joves com més majors. Quan jo tenia 20 o 21 anys, va arribar a Mallorca un metge especialista en medicina esportiva: va tenir com a pacient una nina d'11 anys. En aquella època, no hi havia la quantitat de fisioterapeutes que hi ha a dia d'avui. El cas és que aquesta nina entrenava amb mi. Quan el doctor la va tornar a veure al cap d'un any, me va demanar: 'Però què has fet? On has anat?' No es creia l'evolució i la millora que havia experimentat aquella nina. Des de llavors, ell mateix i altres col·legues m'enviaven pacients".

En termes similars, Isabel Aguilar té un record especial i emotiu per a persones també especials. "A la meua vida, també he tengut molt a prop persones amb discapacitats intel·lectuals, a qui he pogut ajudar a través de l'esport. En primer terme, tractava només amb joves; després, també amb adults. Persones que han pogut anar a campionats d'Espanya, a campionats d'Europa, en distintes disciplines esportives: atletisme, gimnàstica artística. Per a alguns d'ells, el fet de viatjar en avió ja era una gran il·lusió, o d'entrar a una discoteca... Abans d'un campionat d'Espan-

ya aleví d'atletisme celebrat a Saragossa, un pare me va dir que el seu fill no podria participar-hi ('No ho pot fer', literalment me va dir). Li vaig respondre que si ell, el pare, ho feia tan bé com el seu fill, el progenitor decidiria què faria amb ell, si deixar-lo competir o no. Però si guanyava el fill, jo mateixa decidiria què fer amb ell. I, sí, va guanyar el fill; jo no en tenia cap dubte".

No és un cas aïllat, perquè Aguilar col·lecciona casos emotius que reflecteixen a les mil meravelles l'esperit de superació de l'ésser humà per moltes adversitats que es presentin en el camí. "Un altre cas molt remarcable -continua- va ser el d'una nina que tenia molt poca esperança de vida i que havia estat operada moltíssimes vegades. El cas és que, amb els obligats controls mèdics, va disputar el campionat d'Europa de gimnàstica artística a Irlanda, i els metges que la tractaven me varen dir que aquella nina no havia de deixar mai més de fer esport, perquè era allò que li donava la vida. Encara és viva, i han passat molts d'anys... A una altra nina amb problemes a qui vaig ajudar en la rehabilitació li feia fer tres dies de natació i dos de gimnàstica a la setmana. Per això mateix, per ajudar també ella les persones amb necessitats, es va fer traumatòloga. En definitiva, l'esport (i en particular aquesta faceta de rehabilitació de persones amb problemes) m'ha donat moltíssimes satisfaccions, tot i que -com és fàcil de suposar- també he passat moments molt durs i he plorat molt. És una feina molt absorbent, molt dura i molt gratificant a l'hora".

El cas és que sense la figura de Margalida Ferrer Alòs probablement el vincle d'Isabel Aguilar amb l'esport hauria estat un altre...o potser ni hauria estat. "La meua vinculació amb l'esport va arribar, en efecte, de la mà de Margalida Ferrer Alòs, que -quan jo tenia 11 anys- va començar

com a responsable de l'Educació Física al col·legi de Sant Francesc, a Manacor, i va organitzar equips de bàsquet, de voleibol, d'handbol... Jo volia jugar a vòlei, però ella me va dir que no, que havia de jugar a bàsquet. No me'n penedesc gens, la veritat: vàrem aconseguir pujar a Segona Divisió. Vaig participar a campionats d'Espanya de bàsquet, però també de voleibol”.

De tot d'una, Aguilar va compaginar la faceta de practicant amb la d'entrenadora. “Quan tenia 16 anys, a més de jugadora, entrenava nines de 14 anys. En arribar pares i mares a la pista, preguntaven per l'entrenadora, perquè me veien com les jugadores. Mon pare, com era habitual en aquells temps deia: ‘La nina, a les nou a ca nostra’. Jo li vaig explicar que tornaria més tard perquè jugava a bàsquet i els entrenaments acabaven tard. I ell me va dir que faria una excepció amb mi, però amb dues condicions: ‘No m'has de mentir mai (si me dius que entrenes és perquè ets a la pista i no a altres bandes) i mai no te vull veure asseguda a la banqueta’. Així va ser, i el cert és que, sense veure'l, jo sabia quan ell havia entrat en el pavelló. No sé com, però ho sabia...”.

A tot això, vaig fer cursos d'entrenadora abans de començar la carrera d'INEF a Lleida. Però circumstàncies personals (la mort prematura de mon pare) me varen fer tornar a Mallorca sense acabar-la per ajudar la família; d'aquesta manera, des de llavors m'he anat formant tota la vida, sovint de manera autodidacta. Puc dir que des que tenia 14 anys, he fet feina i he estudiat. Sempre m'he format, tota la vida, perquè mai no s'ha de deixar d'aprendre i millorar”.

CORNELIUS ATTICUS 2019

Mateu Cañellas Roca
(Palma, 1948-2020)

Mateu Cañellas es va iniciar en l'esport a través de diverses disciplines: el futbol, la natació, el voleibol i l'atletisme. Va ser aquest darrer en el que va destacar especialment, amb la consecució de distints campionats de Balears i d'Espanya.

Apassionat del seu esport favorit, Cañellas va ser dels pioners en l'organització de proves populars, en què també va participar fins al darrer dia. En el cas de la cursa popular de Sa Pobla va participar, sense faltar ni una sola vegada, a 35 edicions, ja fos en qualitat d'atleta o com a jutge. Poc després de la seva mort (va ser el 3 de gener de 2020), el seu fill, Mateu Cañellas Tugores, va ser l'encarregat de fer el tret de sortida de la prova, celebrada el mateix mes de gener, amb una pancarta commemorativa a Cañellas i enmig d'una gran emoció de tots els presents.

També dins de l'atletisme, Cañellas va ser un reconegut jutge internacional, que va prendre part a diferents campionats d'Espanya, campionats del Món i als Jocs Olímpics de Barcelona, el 1992.

Va ser també un dels fundadors de la Federació Balear de Tir Fona, de la qual va ser president durant 30 anys. El Mundial de l'especialitat, celebrat el 2020 en la primera edició, du el nom Memorial Mateu Cañellas.

El 1969 va rebre el premi nacional d'Aptitud Esportiva; el 1973 va ser distingit amb un reconeixement especial per la seva feina periodística i de divulgació per part de la Federació Balear d'Atletisme. El 2018 va rebre el premi a millor jutge estatal d'atletisme, i el 2019 va rebre el premi honorífic Esports Illes Balears.

Traspasat Mateu Cañellas el gener de 2020, poc abans de l'atorgament del Cornelius Atticus que li havia correspost, són la seva esposa (Àngels Tugores) i el seu fill (Mateu Cañellas Tugores) els que parlen en nom d'ell de la importància del premi.

“A través del seus bons amic Juan Fernández i Pep Ribas, la seva candidatura al premi s'havia presentat ja en diverses ocasions anteriors, i la veritat és que ja no es feia idea de ser distingit amb el Cornelius Atticus. Però ho assumia, malgrat estar decebut i frustrat per les negatives anteriors, perquè sempre volia estar tranquil. Consideram, en tot cas, que hauria estat molt orgullós i content de ser distingit amb un premi d'aquesta rellevància. Per desgràcia, no va saber que n'era el guanyador ni tampoc va poder recollir el premi, en morir mesos abans”, comenten.

En referència a la importància social del Cornelius Atticus, Àngels Tugores recorda: “Ell trobava molt adequat i necessari un premi de la categoria del Cornelius Atticus, ja que el seu motiu de ser era el reconeixement explícit i públic a persones que havien fet molt per a la promoció de l'esport i que, en canvi, quedaven sovint en el més absolut anonim. Reivindicava aquest concepte del premi”.

Com subratlla la seva esposa, Mateu Cañellas va ser sempre un “valorava molt la pau i la tranquil·litat, de manera que evitava el conflicte sempre que li era possible”. Des d'aquesta premissa de caràcter personal, reivindicava i feia seus molts dels valors que, en general, s'associen a la pràctica esportiva: el respecte, el treball en equip, el compliment de les normes i dels reglaments, l'esportivitat, l'esperit de sacrifici.

En aquest sentit, la seva esposa i el seu fill recorden les “moltes vegades que s'aixecava a les cinc i mitja del matí per preparar-se per a una maratón. Ho feia abans de començar a fer feina a les vuit, tanta era la passió que tenia per l'esport en general i per l'atletisme en particular”. També posava molt en valor les amistats que havia fet a través de l'esport. I va involucrar tota la família.

En el cas de Mateu Cañellas, l'amor per l'esport es posava de manifest, més que amb paraules, amb fets. “Malgrat que ja estava molt delicat de salut, tres dies abans de morir, va voler participar (amb cadira de rodes) a la cursa de Sant Silvestre d'Inca, que se celebra el darrer dia de l'any, el 31 de desembre. Podem dir que se'n va anar feliç, el seu darrer acte conscient va ser aquella cursa, envoltat de nosaltres, la família, i de gent de l'esport, i fent allò que li agradava”.

“La meva darrera interacció amb mon pare, que va fer la prova amb cadira de rodes, va ser en creuar la línia de meta. Li vaig demanar: 'Ho has passat bé?' I ell, que no podia parlar, va aixecar el dit polze per indicar-me que sí. Se'l veia molt content i emocionat”, rememora Mateu Cañellas Tugores.

Gran aficionat a l'atletisme com a practicant i com a jutge, Mateu Cañellas sentia i tenia especial predilecció pels atletes, sobretot els nord-americans Carl Lewis i Michael Johnson i també pels atletes de Kènia de les proves de mig fons.

Com és de fàcil deducció, després de tants anys vinculats a l'esport (traient hores de son i de descans), Cañellas tenia motius per sentir-se orgullós de molts episodis esportius de la seva

vida. La seva esposa i el seu fill en posen sobre la taula uns quants, els més importants.

“Ell es va mostrar sempre molt orgullós d'haver pogut estar de jutge d'atletisme als Jocs Olímpics de Barcelona'92. Va poder seguir, ni que fos a través d'una mirada ràpida a la pista, la prova dels 1.500 metres, amb la mítica victòria de Fermín Cacho, la primera medalla d'or d'un atleta espanyol en uns Jocs”.

El tir de fona també li va reportar molta feina i moltes satisfaccions. “Certament, estava orgullós també de recuperar el tir de fona, a finals dels anys setanta, conjuntament amb dos bons amics d'ell, com Josep Sanchís (també Cornelius Atticus, de l'any 2002) i Biel Frontera. Es varen encarregar de relançar aquesta pràctica ancestral de Mallorca fins a convertir-la en esport amb totes les de la llei, amb un reglament i unes normes de competició. Ell mateix va ser president de la Federació Balear de Tir de Fona, petita i modesta, però operativa i entusiasta. Ell i els seus companys sempre es varen mostrar molt orgullosos de la feina que varen fer en aquest àmbit, ja que varen constatar que, a pesar de ser un esport minoritari, va anar guanyant adeptes”.

Pel que recorda la seva esposa, Mateu Cañellas va relacionar-se amb l'esport a través de la pràctica de la natació. “De jove, en Mateu va ser nedador del Club Natació Palma. Però sempre el seu esport predilecte va ser l'atletisme; li encantava entrenar-se. De fet, vull recordar que ell i jo ens vàrem conèixer gràcies a l'esport, ja que jo era jugadora de bàsquet”.

CORNELIUS ATTICUS 2020

Teresa Palanques Palanques
(Barcelona, 1935)

Nascuda a Barcelona, Teresa Palanques va aterrar a Mallorca (ella i la família) el 1968. Amb una gran passió pel món del patinatge que havia tengut des de ben nina, va fundar el Club de Patinatge Sant Ferran, el 1972. El 1973, el club es va convertir en Medina Sant Ferran i va quedar integrat a la *Sección Femenina del Movimiento*. El mateix any, va col·laborar en la inauguració del Polideportivo Sindical Príncipes de España (així anomenat en aquells temps).

Palanques va ser membre de la Junta Directiva, vicepresidenta (Juan José Ors va ser el primer president) i delegada del club, però sempre a peu de pista al costat dels patinadors i les patinadores. Essent el director tècnic José Ángel Jiménez, el club va aconseguir molts de títols territorials i estatals.

Palanques també va crear (el 1974) l'Escola de Patinatge, promoguda per la Delegació de Cultura. El 1976, va rebre la Medalla de Plata de la Dirección Nacional de Educación Física y Deportes, *Deporte para Todos*.

El 1977 va fundar el Club Patí Palma, que de tot d'una va aconseguir títols provincials, estatals i internacionals; en aquest cas sota la direcció tècnica de Montse Garreta, que era com una germana per a Palanques. L'any 1982, el Club Patí Palma es va traslladar a la pista de la plaça dels Patins, sota la direcció tècnica de Pitu Tarragó, Victòria Pellicer i Emilio Tarragó. Palanques en va ser presidenta en el períodes compresos entre el 1986 i el 1991, i el 2001 i 2021.

Teresa Palanques va ser distingida amb un reconeixement del Consell de Mallorca, el 2003, amb motiu del 25è aniversari del Club Patí Palma, per la seva feina de foment de l'esport. També va rebre (el 2004) el premi Abeme, atorgat per l'Associació d'Especialistes de Medicina Esportiva a les Illes Balears. El 2009, va rebre la Insígnia d'Or de la Federació Balear de Patinatge, i l'any 2020 una menció especial a la XIX Gala de l'Esport, organitzada pel Consell de Mallorca.

La primera sensació de Teresa Palanques en saber-se guanyadora del premi Cornelius Atticus del 2019 va ser d'incredulitat. "La veritat -confessa- és que me vaig espantar, no m'ho podia creure... En el meu cas, l'any anterior ja s'havia presentat la candidatura, a instàncies dels meus fills Maria Teresa i Emilio Tarragó. En definitiva, el Cornelius Atticus és per a mi un gran reconeixement a una feina feta durant molts d'anys, en favor del patinatge, el meu esport favorit de sempre. Una feina feta sempre de manera altruista; sovint posant doblers de la meva butxaca per posar benzina al meu Seat-850 i tornar a ca seva les patinadores, quan els pares no les havien pogut acompanyar".

Amb caràcter global, Palanques reivindica la rellevància del premi. "És molt important, i tant com sí, el més destacat dels que es concedeixen dins del món de l'esport a les Illes. Crec que aquesta casta de premis s'han de donar en vida de les persones i no quan ja falten. L'any anterior al meu Cornelius Atticus ja havia estat homenatjada a la Gala de l'Esport, que també és un guardó important. En tot cas, record que el meu net, quan va saber que jo era la guanyadora del Cornelius, me va demanar: 'Què és això? És clar, li ho vaig explicar i ja se'n va fer una idea".

Des del punt de vista de valors associats a la pràctica esportiva, i, concretament, al món del patinatge, Teresa Palanques subratlla que "el nostre és un esport molt individual en el qual el mateix esportista s'ha de sacrificar moltíssim i s'ha de saber motivar personalment".

Pel que fa als records més importants relatius a la seva faceta de persona vinculada a l'esport, admet: "Segurament sonarà un poc egoista, però

la realitat és que els meus fills, Maria Teresa i Emilio Tarragó, destacaven. Jo els vaig introduir en el món del patinatge, en el Club Sant Ferran, per tenir-los controlats quan acabassin l'escola. Quan guanyaven o es classificaven molt bé en diferents competicions (entre altres, varen aconseguir tres campionats d'Espanya per parelles, dos bronzes al Campionat d'Europa i un bronze a la Copa d'Europa) me donaven una satisfacció enorme, perquè jo sabia els molts sacrificis que feien a diari per destacar. Tant és així, que la meva filla un bon dia me va dir: 'Mare, només conec pistes, aeroports i hotels, i les úniques amigues que veig són les de la Selecció, amb les quals només ens veiem molt de tant en tant".

El vincle primer de Palanques amb el patinatge es va produir a la seva infantesa i a la seva ciutat natal, Barcelona. "Quan jo era nina, la precarietat i l'austeritat marcava la vida de la major part de famílies; també de la meva. Després de la guerra, tot era misèria. Record que sortia a patinar els diumenges i amb una faldilla que m'arribava fins més avall dels genolls. A més, en el nostre cas, ma mare era vídua de guerra. Record que quan tenia jo 12 anys els Reis me varen regalar uns patins. Me varen fer una il·lusió grandíssima; encara avui record bé aquell dia. Record també que ma mare sempre me deia que els patins amb bota blanca eren només per a les famílies riques. Això sí, deu fer uns 15 anys que me'n vaig comprar, de patins amb bota blanca. Mai no és tard, diuen. En tot cas, vaig haver de deixar de patinar quan el metge m'ho va prohibir, en dur jo dues pròtesis de maluc".

CORNELIUS ATTICUS 2020

Marcel·lí Got Ramis
(Sóller, 1952)

De jove, va practicar tota casta d'esports: futbol, bàsquet, atletisme... Es va llicenciar en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport (Madrid, 1973), essent el segon de la seva promoció i un dels primers llicenciats a tot Espanya.

La seva primera feina va ser a Catalunya, en concret, a Palafrugell (Baix Empordà), com a professor d'Educació Física a l'institut del municipi i com a tècnic del Consejo Superior de Deportes. Va promoure diversos esports a la comarca (bàsquet, atletisme, entre altres).

De retorn a les Illes, va ser responsable de l'àrea de promoció esportiva i esport escolar a la delegació provincial de les Illes Balears. Posteriorment, cap de Servei-director tècnic de la Direcció General d'Esports i director del Comité d'Organisation des Jeux des Îles Poliesportiu Príncipes de España; fundador del (COJI), i director tècnic de les 24 edicions dels jocs; gestor de la creació de la Fundació Federació Bàsquet de les Illes Balears (FBIB1935), de la qual és patró-fundador. També va ser gestor i organitzador de dues etapes de la Vuelta Ciclista a España. L'any 1992 va ser portador de la torxa olímpica. A l'anomenada Olimpíada Cultural, hi va gestionar la promoció des de les Illes per a la presència del el tir de fona.

Va ser entrenador i director de bàsquet durant 40 anys ininterromputs del Joventut Mariana de Sóller. També va exercir com a professor de diverses escoles d'entrenadors (vela, voleibol, petanca, ciclisme, entre altres) i va ser creador de la secció d'Atletisme Círculo Sollerense, de l'Escola d'Atletisme i de la Cursa Ciutat de Sóller.

Va ser distingit com a solleric de l'any el 1987; el 2011 va rebre la distinció Una mà a l'Esport, del Consell, de Mallorca.

Actualment, Marcel·lí Got és voluntari de Creu Roja i vicepresident primer del Comitè Local de Sóller de l'entitat. En paral·lel, ha estat el gestor-coordinador del 90è aniversari de l'arribada del bàsquet a la nostra Comunitat, el 1932.

Marcel·lí Got reconeix obertament que "la concessió a la meva persona del Cornelius Atticus va suposar una gran satisfacció, com no pot ser d'altra manera. De vegades puc parèixer dur, però tenc el meu coret i, com és obvi, vaig sentir una gran emoció. És molt gratificant que es reconegui la feina que un ha fet des d'un punt de vista professional i també des d'una òptica altruista en relació amb l'esport. En tot cas, he de dir que jo mai no he fet feina pensant en un premi o una distinció, sinó pel gust quotidià de fer-la".

Sobre la figura dels Cornelius Atticus, com a tals, Got considera: "Es tracta d'una distinció esplèndida, la màxima que en matèria esportiva es concedeix a les Illes Balears. És un premi que reconeix la trajectòria de persones que han destacat en l'esport. Aquelles persones que tenim el gran honor d'haver estat distingides amb el Premi tenim també la sort de formar part de la galeria fotogràfica del Cornelius Atticus, de manera que els que venen al darrere podran recordar tot allò que les persones de la galeria hem fet i els ha possibilitat tenir tot el que tenen avui en dia".

El vincle de Marcel·lí Got amb el món de l'esport comença molt prest. "Jo, com tota la família, vaig estudiar al Col·legi dels Sagrats Cors de Sóller, on destacava, en matèria de Joventut i Esports, la figura del professor Jaume Martí. Ell me va enganxar en la pràctica esportiva devers els 10 o 11 anys. Vaig començar a jugar a futbol, com a davanter centre. Però com que mon pare, Josep Maria Got, havia estat un dels impulsors del Joventut Mariana, també vaig jugar a bàsquet. Es donava la circumstància afegida que la meva germana Isabel era la 'padrina' de la pista de la Victòria, on es practicava aquest esport. Ja existia el Joventut

Mariana, però estava un poc aturat, de manera que un grup de joves vàrem convèncer Mateu Ramon per tal que ens entrenàs. En paral·lel, també feia atletisme (corria els 100 metres lliços) i salt d'alçada (vaig arribar a saltar devers 1,75 metres; saltava en la modalitat de tisoires, perquè encara no estava implantat l'estil Fosbury)".

Per a Marcel·lí Got, "l'esport és la meva afició, la meva professió i també la meva raó de ser a la vida, encara avui. Tant és així que cada matí, ben d'hora, vaig a córrer una hora. Més enllà d'aquest fet, consider que l'esport te dona llibertat, qualitat de vida i te fa superar obstacles imprevistos. És, sens dubte, un gran aprenentatge per a la vida. Si no existís, l'esport s'hauria d'inventar, perquè ens ensenya a viure: determina una línia a seguir amb uns objectius concrets i unes habilitats a desenvolupar. També és molt important des de l'àmbit de socialització i de cooperació. Supeditar els interessos personals als del col·lectiu és una característica molt clara de l'esport, que hauriem de dur a la resta d'activitats humanes".

Per altra part, confessa que "la dedicació que he tengut al món de l'esport va fer que en determinats moments no pogués estar tant per la família com hauria volgut. En aquest sentit, he tengut sempre el suport de la meva esposa, Àngela Torres, i dels meus fills".

Amant de l'esport des de qualsevol perspectiva, Got no té un ídol concret, si bé reconeix les gestes de personatges com Rafel Rullán, Carles Moyà, Rafel Nadal, Rudy i Marta Fernández, Sergi Llull i Joan Lluís Pons, entre altres. "Per a mi -matisa- tothom que demostra una capacitat de superació i d'esforç són ídols o referents, encara

que no siguin tan coneguts. Admir molt, per exemple, l'esquiadora Úrsula Pueyo i el nedador Xavi Torres”.

Entre els moments esportius més emotius de la seva vida, en recorda dos. “D’una banda, el fet de poder dur la torxa olímpica; va ser un honor i una gran satisfacció, un moment molt especial. Un altre fet que duré sempre dins el cor va ser quan, a Ciutadella, amb l’equip femení del Joventut Mariana, integrat totalment per gent de Sóller (entre altres, amb la meva dona, que n’era jugadora), vàrem aconseguir l’ascens a Primera Divisió (Conferència Est). Això va fer que quan vàrem arribar al poble, coincidint amb la Fira, una gentada ens esperava a l’entrada de Can Repic per dur-nos, gairebé en processó, fins a la plaça, on les autoritats i tots els veïnats ens va felicitar. Moments com aquests són únics i inoblidables”.

CORNELIUS ATTICUS 2021

Maria Castañer Castañer
(Sóller, 1949)

Maria Castañer ha dedicat tota la vida a la promoció i al reconeixement de la natació adaptada i a la plena integració social de les persones amb diversitat funcional, àmbits en els quals va fer feina durant més de 40 anys.

El 1987 va començar a impulsar programes i projectes esportius específics en l'àmbit de la teràpia de persones amb discapacitat; posteriorment es va dedicar a la natació competitiva, en què va ser partícip de grans èxits de nedadors i nedadores paralímpics de les Illes. Va participar als Jocs Paralímpics de Barcelona'92 i als campionats del Món celebrats a Holanda i Malta, entre moltes altres competicions.

Castañer ha estat una lluitadora incansable, sacrificada i abnegada per a l'eliminació de barreres arquitectòniques. Va possibilitar la instal·lació de cadires elevadores a les instal·lacions esportives, sobretot a les piscines, arreu de la Comunitat Autònoma.

Actualment, és vicepresidenta de la Federació d'Esports Adaptats de les Illes Balears i és membre de l'equip tècnic del Programa de Detecció de Talents Esportius amb Diversitat Funcional (PDTDF) de la Federació.

Maria Castañer afirma que va sentir “una gran emoció” quan va ser que era una de les dues persones distingides amb el Cornelius Atticus de 2021. “Anteriorment, ja s’havia presentat la meva candidatura dues vegades, però no havia estat possible. Sí que ho va ser a la tercera, i me va emocionar moltíssim, perquè no m’ho esperava. Sobretot perquè el premi simbolitza la meva feina a favor de l’esport de les persones amb discapacitat. Va ser una lluita en què es va haver de començar de zero i havent de superar moltes dificultats. Tanta va ser l’emoció que el dia del lliurament, que me va fer la consellera Fina Santiago, gairebé no vaig poder parlar. Entre les moltes felicitacions que vaig rebre aquells dies, n’hi va haver una que me va fer especial il·lusió: parl d’una senyora amb discapacitat que ara té prop de 50 anys que s’havia iniciat amb mi a la natació quan tenia quatre mesos de vida”.

El premi li va arribar a Castañer en un moment molt especial, perquè tot just un any abans havia estat ingressada 45 dies a l’UCI per Covid. “En sortir, vaig estar dues setmanes sense poder caminar, en cadira de rodes, però me vaig dir a mi mateixa que si donava consells de força i superació, s’havia d’aplicar la mateixa medicina”.

Assegura també que “el Cornelius Atticus suposa, sens dubte, un gran orgull i un gran honor per a tots aquelles persones que l’hem rebut. Un reconeixement clar i directe a una feina feta en el món de l’esport”.

Entre els valors que sap veure en l’esport, particularment en l’esport de persones amb discapacitat, Maria Castañer assenyala: “Per a aquestes persones, l’esport és una eina de cohesió importantíssima. Hem de pensar que,

dins l’aigua, són com qualsevol altra persona i se senten còmodes. L’esport, per a elles, a més de la vessant competitiva, és també una teràpia i una rehabilitació quotidiana”.

El vincle que Castañer té amb el campioníssim Xavi Torres ve de molt enfora i és molt estret. “Record que en Xavi, de molt jovenet, nedava per lliure; un dia m’hi vaig acostar i li vaig dir que s’ajuntàs amb nosaltres, per competir. En un principi me va dir que no. Però després, amb els consells de son pare, va acabar accedint. Resultat: va participar als campionats d’Espanya d’aquell any a Albacete, d’on va tornar amb cinc medalles d’or penjades al coll. Aquell fet li va fer veure que podia fer coses importants en el món de la natació, com així -efectivament- ha estat. A partir de llavors, ja va participar al Campionat del Món Júnior i tota la resta de grans competicions en què ha destacat. Me va fer molta il·lusió que ell en primera persona defensàs la meva candidatura als Cornelius Atticus davant el jurat. Va ser tot un honor”.

“De nina -explica- m’agradava el ballet clàssic i els boleros. A Sóller, en aquell temps, només hi havia un equip de bàsquet, el Joventut Mariana. El cas és que un dia l’entrenador de natació Tito López me va dir que li faltava una monitora que l’ajudàs i que pensava que aquella persona podia ser jo. Així me vaig vincular a la natació adaptada, a través del programa Pla d’Or. Posteriorment, el també solleric Marcel·lí Got me va proposar d’integrar-me en un equip de feina per dur a nedar, a la piscina de La Salle de Palma, nins i nines amb discapacitat. Pertanyien a ASPACE, ASNIMO i Mater Misericordiae. Després vàrem passar al Palau Municipal de Son Moix i també s’hi va sumar ASPROM.

A l’inici, fer feina en el terreny de l’esport adaptat (la natació, en concret) sovint implicava patir incomprensió, impotència i falta de recursos i de conscienciació social. Fins i tot -recorda Castañer- s’amagava a casa les persones que patien alguna discapacitat. En aquesta línia, la seva feina no es va dur a terme només a l’àmbit estrictament competitiu i esportiu, sinó que va anar més enfora: va ser, en majúscules, també a l’esfera social.

“S’ha hagut de lluitar molt, no només jo sinó moltes persones, és clar, per tal que es visibilitzàs la situació de les esportistes amb discapacitat, per a les quals va anar forjant-se una xarxa d’esports: bàsquet, natació, tennis de taula, atletisme... També el llenguatge ha canviat: on abans eren ‘minusvàlids’ ara són ‘discapacitats’. Jo n’he vistes de tots colors. Per exemple, a finals dels anys vuitanta, un dirigent esportiu me va dir: ‘Aquestes persones no poden nedar a la piscina amb la resta de persones, perquè es fan pipí i causen molèsties...’. Poc més tard, aquest senyor va tenir una neta que va néixer amb discapacitat, i llavors sí que va venir i me va dir: ‘Maria, el que necessitis... Perdona que fins ara no he sabut veure la realitat de les coses’. També record una altra situació molt significativa, i trista. Un periodista me feia unes preguntes abans d’un campionat a la piscina. En un moment donat, me va veure que jo llevava de l’aigua un nedador sense més ajuda que els meus braços. Me va dir: ‘Maria, te faràs mal a l’esquena... No tens cap cadira elevadora?’. En aquell mateix moment vaig saber que al magatzem de la piscina teníem una cadira hidràulica elevadora des de feia tres mesos. Algú, no sé perquè, no s’havia dignat a treure-la i fer saber que la teníem...”.

CORNELIUS ATTICUS 2021

Felipe Bellini Ballesteros
(Port de Pollença, 1934)

Felipe Bellini destaca per la seva trajectòria professional dedicada al món de la vela, tant a les Illes Balears com internacionalment.

Juntament amb distints amics, va ser el fundador del Reial Club Nàutic de Port de Pollença, que el 1961 ja era una realitat. Bellini hi va fer feina com a tresorer i secretari, fins que va ser elegit president el 1978; va ostentar el càrrec fins al 1991. Com a president, quan feia quasi 30 anys de la constitució del Club Nàutic, es va fer necessària una reforma i ampliació, que va topar amb una oposició molt dura. Però Bellini va resistir les pressions i, amb algunes modificacions al projecte inicial, el projecte va tirar endavant.

Amant i practicant de la vela des de nin, Bellini va ser un dels pioners del windsurf a la Comunitat; l'any 1987 va ser l'organitzador del Campionat del Món, que es va celebrar al Club Nàutic del Port de Pollença, amb la participació de 187 regatistes de procedències molt diverses. Bellini va crear una escola de catamarans i una altra de windsurf. Juntament amb Gotfried Möller, va crear l'escola de vela Sail and Surf, que avui encara és vigent.

Així mateix, Felipe Bellini va ser vicepresident de la Federació Balear de Vela i va exercir com a jutge internacional de regates, entre el 1990 i el 2006 (120 a 23 països distints). En representació d'Espanya, va participar com a jutge en els Jocs Olímpics de Barcelona, el 1992. A més, va ser membre i president de la *International Board Sailing Association* (IBSA) i membre del comitè del màxim organisme de vela, *International Sailing Federation* (ISAF), entre el 2000 i el 2004.

El 2018, Bellini va ser reconegut per l'Ajuntament amb el Gall de Pollença, una distinció que destaca les persones que han donat prestigi i renom al municipi. Els darrers anys s'ha aficionat a volar amb avioneta, fet que l'ha duit a publicar el llibre *Pollença des de l'aire*.

“La consellera Fina Santiago me va telefonar personalment per comunicar-me que havia estat distingit amb el premi Cornelius Atticus del 2021. Me va sorprendre i me va agradar moltíssim, és clar. No ho esperava, perquè l'any anterior ja havia estat candidat proposat pel Club Nàutic de Pollença i no vaig resultar escollit. El premi me va donar peu a recordar tota la meua singladura pel món de la vela, que en bona part havia mig oblidat. Per tant, també des d'aquest punt de vista va ser una cosa molt bona per a mi. A més, un dels primers distingits amb el premi va ser Jaume Enseñat, president en el seu dia de la Federació Balear de Vela, quan jo n'era el vicepresident. Vàrem ser molt amics i me va alegrar molt també poder tenir, com ell, el Cornelius Atticus”, explica Felipe Bellini a propòsit de la distinció que va rebre l'any 2021.

“He de confessar -continua dient- que abans que me presentassin com a candidat la primera vegada no sabia massa cosa dels Cornelius Atticus, però a partir de llavors sí que en sé més cosa. Crec sincerament que és una iniciativa molt bona, ja que reconeix els mèrits que en matèria esportiva han fet moltes persones. Els mitjans de comunicació en parlen bastant, però encara se li hauria de donar més pes”.

Des del punt de vista de Bellini, “els valors que tenen un vincle més directe amb l'esport, particularment amb la vela, són insistència i persistència. Jo he passat sempre molt de gust de practicar esport; no només vela; durant 40 anys cada dimecres sortia d'excursió amb un grup per la Serra de Tramuntana”.

Dos són els moments que Felipe Bellini subratlla com a especials des del punt de vista esportiu:

un en primera persona; l'altre com a testimoni privilegiat de primera mà. “Me va encantar l'experiència de participar com a jutge de vela als Jocs Olímpics de Barcelona, el 1992. Érem 21 jutges de tot el món, un de cada nacionalitat, excepte per a Espanya, ja que com a país organitzador, n'érem dos. Jo vaig ser designat des de Londres, perquè el windsurf era llavors una modalitat nova i no hi havia massa persones amb els coneixements necessaris de les especials regles que regien aquesta classe. Sigui com sigui, tenc un gran record d'aquelles vivències. Per altra part, també me va fer molt feliç veure com el meu fill Eduard prenia part a la competició de vela als Jocs de Los Àngeles (1984) i que quatre anys més tard, a Atlanta el 1996, *Pepote* Ballester, que s'havia format amb mi aquí al Moll, va aconseguir la medalla d'or a la classe tornado”.

Bellini no ha tengut ídols concrets a la seva vida. “Per exemple, el futbol, d'on venien molts d'ídols per a gent de la meua generació i que agrada a tanta gent, a mi no m'ha agradat mai gaire perquè mou massa doblers i interessos”.

Com a tota persona nascuda i al Port de Pollença, Felipe Bellini va tenir des de ben nin un contacte directe amb la mar. “De sempre me va agradar molt la vela. Record que hi havia una flota de *snipe* (embarcació per a dos tripulants) a la base militar i que cercaven algú. Així va ser com me vaig iniciar en aquest món tan apassionant. Paral·lelament amb això, jo també navegava amb el meu bon amic Toni Ques. Sortíem a la mar quan arribava el bon temps, a la primavera i a l'estiu; a l'hivern ho deixàvem aturat del tot. A la mar, en aquell temps, només hi quedaven algunes barques de pescadors del Moll”.

Sobre l'autor

Toni Traveria Vigué (Vic, 1970) és periodista i escriptor. Com a periodista, va començar a l'àrea esportiva, i ha treballat en tots els àmbits: premsa escrita, ràdio, televisió, agències de comunicació, i tant a l'àmbit públic com privat. Sempre s'ha sentit atret pel component humà present en qualsevol fet o esdeveniment, i l'entrevista és el seu gènere favorit.

Des del 2009, compatibilitza l'exercici periodístic amb la faceta com a escriptor d'històries d'empresa, d'entitats, o de biografies de personatges rellevants de la nostra societat.

En aquest sentit, defineix el seu treball com a "apassionant". Es tracta -argumenta- de "reunir i ordenar tota la informació obtinguda a través de diverses fonts (documentació, entrevistes, arxiu, fotografies) i anar unint tot aquest cabal informatiu com si fos un puzle".

Entre els llibres escrits per Traveria, destaquen:

Els residus a Mallorca, un problema de tots (2003). Edicions Periòdiques de Mercat.

Perfils mediterranis amb Maria de la Pau Janer (2003). Edicions Periòdiques de Mercat.

Establiments emblemàtics de Mallorca (2009). Cambra de Comerç de Mallorca.

Pedro Esteban, una vida labrada a pulso (2010).

Empresarios con valor. ASIMA, Mallorca (2017)

Josep Vigué, l'èxit de la constància (2019)

Autovidal (1921-2021), 100 años sobre ruedas (2021)

Onnera Laundry Barcelona (1922-2022). Un segle donant voltes (2022).

Establiments històrics de Pollença (2022).

Bibliografia

Decret 22/1996, de 15 de febrer, pel qual es crea la distinció Cornelius Atticus a una vida dedicada a l'esport de les Illes Balears.

Riber, Llorenç: "Una nueva inscripción hispanorromana a un vencido en el pancracio", *El Debate*, Madrid, 24 d'abril de 1934. 29 de gener de 1936.

[Rosselló Bordoy, G.]: *Cornelius Atticus, distinció a una vida dedicada a l'esport de les Illes Balears*, Palma, Conselleria de Cultura, Educació i Esports, s. a.

78. EPÍGRAF FUNERARI DEDICAT A *CORNELIUS ATTICUS* (ficha tècnica)

Museu Monogràfic de Pol·lència, Mallorca.

Núm. d'inventari: 4965.

Marbre rosat.

Dimensions: Alt. 34 cm; Llarg. 38,5 cm; Prof. 20 cm.

Procedència: Pol·lència, Alcúdia, Mallorca.

Cronologia: Indeterminada, fixable tan sols a partir dels caràcters externs.

[Alberto Ceballos. David Ceballos, Universidad de Cantabria]: Competiciones de lucha en la España antigua.

[Alberto Ceballos Hornero, Universiada de Cantabria]: Semblanza de los profesionales de los espectáculos. Doc. de Hispania. Profesionales de la Palestra: los púgiles.

Riber, Llorenç: *Correo de Mallorca*, 29 gener 1936.

Marín Bonachera, Josefina: "Làpida romana de un atleta mallorquín". *Saitabi*, V, Valencia, 1947, p. 163.

Mariné Bigorra, Sebastián: *Inscripciones hispanas en verso*, Barcelona-Madrid, 1952, p. 216.

Veny, Cristóbal: *Corpus de las inscripciones baleáricas hasta la dominación árabe*. Roma, CSIC, 1965, 52-54.

Vives, José: *Inscripciones latinas de la España romana*, Barcelona, 1971, I, 537. [Ins. 5.771].

Zuca, Raimondo: *Insulae Baliares. Le isole Baleari sotto il dominio romano*. Roma, Carocci, 1998, p.238.

G CONSELLERIA
O AFERS SOCIALS
I ESPORTS
B DEPARTAMENT D'ESPORTS

